

Kommitté 6: Förskola och skola, högre utbildning och forskning

Motioner: Förskola och skola

Centerpartiets partistämma 13–16 november 2025

Centerpartiet

Förskola och skola	5
Läroplikt och frånvaro	6
6.10, 6.11, 6.12, 6.13, 6.14	6
Betyg och individanpassning	9
6.15, 6.16, 6.17, 6.18, 6.19	9
Lärande för livet	12
6.20, 6.21, 6.22, 6.23, 6.24, 6.25, 6.26	12
Yrkesprogram och yrkesutbildningar	14
6.27, 6.28, 6.29, 6.30	14
Eleverna, företagen och samhället behöver en bättre skola	17
6.31	17
Friskolor och Skolinspektionen	18
6.32, 6.33, 6.34, 6.35, 6.36, 6.37	18
Sovmorgon	22
6.38	22
Läraryrsförsörjning	23
6.39, 6.40, 6.41, 6.42, 6.43, 6.44, 6.45	23
Skoltrygghet och elever som far illa	26
6.46, 6.47, 6.48	26
Folkhögskolan	28
6.49	28
Klasstorlekar	29
6.50	29
Psykisk och fysisk hälsa	30
6.51, 6.52	30
AI i skolan	32
6.53	32
Läroplanerna	34
6.54, 6.55, 6.56	34
Att-satser	36
6.10 Dags för läroplikt i Sverige	43
6.11 Införande av läroplikt i stället för skolplikt ur ett NPF-perspektiv	44
6.12 En modern skolplikt	45
6.13 Läroplikt istället för skolplikt	46
6.14 Förstärkt skyndsamhetskrav vid frånvaroutredningar i skolan och tydliggör ansvaret för huvudmannen	47

6.15 Inför fristående summativ kunskapsbedömning i grund- och gymnasieskolan	49
6.16 Låt skolorna själva avgöra när betygen ska sättas	50
6.17 Läroplikt istället för skolplikt.....	51
6.18 Krav ska ställas på huvudman	52
6.19 Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola.....	53
6.20 Stärk ungdomars framtidstro.....	54
6.21 Inför Privatekonomi som ämne i gymnasieskolan	55
6.22 Motion om skolan.	56
6.23 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom satsning på det sociala kapitalet och ett värdeskapande samhällskontrakt	57
6.24 Motion om körkortsutbildning på gymnasiet	58
6.25 Motion mer bildning i skolan	59
6.26 Motion för att öka svenska ungdomars deltagande i ungdomsutbyte under gymnasietiden.	60
6.27 Motion om utbyggt lärlingssystem som ett tydligt komplement till dagens gymnasieutbildning	62
6.28 Regionalisering av gymnasieskolan – Likvärdig utbildning för alla elever	63
6.29 Stärk ungdomars framtidstro.....	64
6.30 Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola.....	65
6.31 Eleverna, företagen och samhället behöver en bättre skola	67
6.32 Försvara friskolan - avskaffa vinstskolan	68
6.33 Likvärdigt ansvar för att ta emot elever	70
6.34 Skolans huvudman	71
6.35 Motion om en likvärdig skola för alla barn	72
6.36 Ändra finansieringen av privata grundskolor och gymnasieskolor	74
6.37 Skolinspektionen måste gå tillbaka till sitt grunduppdrag.....	76
6.38 Ge skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.	77
6.39 Avskaffa lärarlegitimationen	79
6.40 Motion om lärarutbildningen	80
6.41 Kompetensförsörjningsprogram lärare	81
6.42 Motion Hållbar lärarutbildning	82
6.43 Avskaffa de statliga läroplanerna.....	83
6.44 Motion om en socialt hållbar skola och förskola	84
6.45 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom satsning på det sociala kapitalet och ett värdeskapande samhällskontrakt	85
6.46 Motion om identifiering på skolorna.	87
6.47 Motion om rapporterings- och anmälningsskyldighet vid misstanke om missförhållanden	87

6.48 Motion om en socialt hållbar skola och förskola	89
6.49 Motion om slopad 18 årsgräns på folkhögskola.	90
6.50 Reglera barngruppers storlek i förskola och skola.....	91
6.51 Motion om sammanhållen skoldag för inläring, psykisk och fysisk hälsa.....	93
6.52 Motion angående sanitärsskåp.....	94
6.53 Nationell satsning på AI i skolan	96
6.54 Fritidshemmets kompensatoriska uppdrag ska lyftas fram i läroplanen för att bidra till elevernas måluppfyllelse samt verka för att främja trygghet och motverka utanförskap	97
6.55 Avskaffa de statliga läroplanerna.....	98
6.56 Motion mer bildning i skolan	99

Förskola och skola

Svensk skola fungerar överlag bra. Eleverna presterar exempelvis bättre än OECD-snittet i kunskapsmätningar som Pisa och i stora delar av landet finns goda förutsättningarna för en bra och trygg skolgång. Men det finns också utmaningar som vi behöver ta tag i. Det handlar bland annat om att många elever slås ut i grundskolan och således stängs ute från vidare studier, att lärarna är för få och inte ges tillräckliga förutsättningar att undervisa, att många barn och unga i skolan mår dåligt och kämpar med psykisk ohälsa och att skillnaden i skolgång är alldeles för stora beroende på var i landet eleven bor och vilken skola hen går i.

Varje elev ska ges möjligheten att utvecklas och nå sin fulla potential. Alla förtjänar en bra skolgång alldeles oavsett hur många år ens föräldrar gått i skolan, vilket språk man talar hemma eller vilka förutsättningar man har att ta till sig undervisningen. Så ser verkligen inte ut idag. År 2024 lämnade nästan 20 000 elever grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Det motsvarar en sjättedel av alla som går ut nian varje år. För gymnasieskolan är situationen ännu mer oroande. År 2023 slogs drygt var femte elev ut ur gymnasieskolan, det vill säga tog inte ut en gymnasieexamen. Det innebär att vi underkänner närmare tio gånger så många ungdomar i skolan än länder som Danmark och Norge som ligger på liknande nivå när det kommer till Pisaresultat och andel lågpresterande elever. Detta får ödesdigra konsekvenser för den enskilda eleven, men även för samhället i stort. Det motverkar livsresor, ökar utanförskapet, och hindrar företag att hitta personal med rätt kompetens.

Svensk skola ska präglas av frihet. För Centerpartiet kommer friheten från möjligheten att klara sig i samhället. Varje barn som inte lyckas gå vidare till gymnasiet och lär sig de mest grundläggande förmågorna går delar av sin frihet förlorad. Därför måste undervisningen i de grundläggande förmågorna – läsa, skriva och räkna – stärkas i skolan. Likaså måste elever få med sig de kunskaper och förmågor som ett modernt, öppet och digitalt samhälle förutsätter.

Frihet i skolan ska även gälla professionen. Lärare måste ha frihet att leda i klassrummet och rektorer frihet att leda sin organisation. Lärarnas undervisning i klassrummet ska inte styras av politikernas pekpinor – vare sig från kommunen eller från ministrar i Stockholm. Förtroendet för professionen måste stärkas. Dessutom måste lärare få rätt förutsättningar för att kunna arbeta för att fler elever ska klara skolan. I sammanhanget handlar det bland annat om att stärka lärarnas arbetsvillkor, att ge dem de verktyg de behöver för att kunna ge varje elev chansen att lyckas och minska den onödiga administrationen.

Läroplikt och frånvaro

[6.10](#), [6.11](#), [6.12](#), [6.13](#), [6.14](#)

[6.10.1](#) att Centerpartiet arbetar för att införa läroplikt i den svenska skolan.

[6.11.1](#) att Sverige ersätter skolplikt med läroplikt.

[6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheterna för att reformera dagens skolplikt till att lägga större vikt på inläring och kunskap, snarare än fysisk närvaro.

[6.13.1](#) att Centerpartiet verkar för att ersätta skolplikt med läroplikt.

[6.14.1](#) att det införs ett krav i skollagen att en frånvaroutredning ska avslutas inom senast fyra veckor efter att utredningen inletts, med möjlighet att förlänga utredningstiden med ytterligare två veckor om det föreligger särskilda skäl.

[6.14.2](#) att tydliggöra huvudmannens ansvar i skollagen för att följa upp elever med långvarig skolfrånvaro

Partistyrelsens yttrande

Flera av motionärerna lyfter problemen med nuvarande skolplikt och föreslår bland annat att läroplikt bör införas i Sverige. En av motionärerna lyfter även problematiken kring elever som är frånvarande från undervisningen och behovet av att tydliggöra huvudmännens ansvar att följa upp dessa elever.

Det finns stora problem med dagens skolplikt. Skolplikten fungerar på många sätt som en närvaroplikt och saknar konkret innehåll. Centerpartiet vill reformera skolplikten så att det även innefattar extraundervisning, stödinsatser och anpassningar. På så sätt kan vi se till att elever får den utbildning och det stöd de har rätt till och att skolplikten får ett större egenvärde. Istället för, som idag, att skolplikten fungerar som en form av närvaroplikt vill Centerpartiet fylla skolplikten med konkret innehåll och ha ett större fokus på kunskap och stöd.

Alla barn och unga förtjänar en bra skolgång som utmanar dem och ger dem förutsättningar att lyckas. Detta kräver att undervisningen kan anpassas och utformas utefter elevens individuella behov. De individuella studieplanerna spelar här en viktig roll, likaså de verktyg som idag finns inom ramen för skollagen som gör det möjligt för anpassningar och stödinsatser som syftar till att ge eleven möjlighet att fullgöra sin utbildning. En elevlag som tydligare definierar elevens rättigheter och en reformerad skolplikt, istället för avskaffandet av skolplikten, är viktiga reformer för att bättre anpassa undervisningen utifrån den enskilda eleven och se till att den får chansen att lyckas.

Centerpartiet anser att möjligheten att ge elever distansundervisning som särskilt stöd bör stärkas. Men att vidga detta till att även inkludera hemundervisning, vilket läroplikt innebär, är fel väg att gå. Hemundervisning medför en stor risk att eleven inte får det stöd den har rätt till och undergräver principen om en likvärdig skola. Forskning visar att lärarens ämneskunskaper och pedagogiska kompetens har stor betydelse för att varje elev ska kunna utvecklas, känna engagemang och nå kunskapsmålen. Att utbildas av personer som inte är lärare undergräver elevens möjligheter att nå framgång i skolarbetet och i förläningen få möjlighet att göra en livsresa.

Vi måste också vara tydliga med riskerna. Undervisning frånskild skolan försvårar möjligheterna att upptäcka särskilda behov och problem, skapar obalans i läroplanen och, inte minst i yngre åldrar,

74 begränsar den sociala interaktionen för eleven. Att säkra en jämlik, demokratisk skolgång är grunden
75 för svensk skola.

76
77 Distansundervisning kan vara ett verktyg i skolan, inte minst för att fånga upp elever med
78 problematisk frånvaro. Problematisk frånvaro är idag ett stort problem, inte minst eftersom dessa
79 elever slås ut i skolan i större utsträckning än andra elever. Exempel på problematisk frånvaro är
80 skolk, skolvägran eller olovlig frånvaro. Forskning visar att skolfrånvaro föder skolfrånvaro och kryper
81 allt längre ner i åldrarna. Ju längre en elev varit borta från skolan desto högre blir tröskeln för att hen
82 ska orka ta steget tillbaka. Skolan behöver vara vaksam på oros signaler för att kunna ge nödvändigt
83 stöd så tidigt som möjligt. Ju tidigare skolan reagerar på problematisk skolfrånvaro, desto större
84 möjligheter att eleven kan fullgöra sin utbildning. Det mest effektiva sättet att förhindra långvarig
85 frånvaro är att skapa en god och stimulerande skolmiljö och erbjuda strukturerat stöd. Lärarna
86 saknar dock ofta kunskaper om detta och deras verktyg är ofta få.

87
88 Det finns flera orsaker till problematisk skolfrånvaro. Ofta handlar det om att man känner sig otrygg
89 och utanför. Ibland kan det vara svårigheter hemma; ett syskon som har allvarig sjukdom eller
90 konflikter mellan föräldrarna. Ungdomar med NPF-diagnoser är också överrepresenterade. När
91 problem uppstår på flera områden samtidigt växer risken att eleven stannar hemma. Svensk skola
92 förmår inte att ta hand om dessa elever och skapa förutsättningar för dem att lyckas. Därför är det
93 viktigt, precis som en av motionärerna framhåller, att det blir tydligt i skollagen att huvudmännen
94 ansvarar för att följa upp elever med långvarig skolfrånvaro och att en frånvaroutredning genomförs
95 skyndsamt.

96
97 För att lösa frånvaroproblematiken vill Centerpartiet införa ett nationellt frånvaroregister för att få
98 koll på hur många barn som är borta från skolan och vilka barn de gäller. Men utöver detta behöver
99 även stödsatserna intensifieras för de barn och unga som sitter hemma. Stöd behöver ges både till
100 huvudmän, elevhälsoteam och hemmasittande elever och riktlinjer tas fram på hur man får tillbaka
101 eleverna i klassrummet.

102 Skolplikten spelar även en viktig roll i arbete med omhändertagna barn – oavsett om det är frivilliga
103 omhändertaganden eller genom tvång (LVU, häktade eller straffade). Det offentliga har ett stort
104 ansvar att se till att de barn man övertagit ansvaret för får tillgång till den undervisning de har rätt
105 till. Att barn som omhändertas generellt sätt får en sämre skolgång är ett dubbelt svek mot dessa
106 redan utsatta barn från både kommun och stat. Detta då vi vet att en genomförd
107 grundskoleutbildning är en stark skyddsfaktor mot svårigheter i livet såsom kriminalitet och
108 utanförskap.

Förslag till beslut: Bifall

[6.14.2](#) att tydliggöra huvudmannens ansvar i skollagen för att följa upp elever med långvarig skolfrånvaro

Förslag till beslut: Besvarad

[6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheterna för att reformera dagens skolplikt till att lägga större vikt på inläring och kunskap, snarare än fysisk närvaro.

[6.14.1](#) att det införs ett krav i skollagen att en frånvaroutredning ska avslutas inom senast fyra veckor efter att utredningen inletts, med möjlighet att förlänga utredningstiden med ytterligare två veckor om det föreligger särskilda skäl.

110

Förslag till beslut: Avslag

[6.10.1](#) att Centerpartiet arbetar för att införa lärplikt i den svenska skolan.

[6.11.1](#) att Sverige ersätter skolplikt med läroplikt.

[6.13.1](#) att Centerpartiet verkar för att ersätta skolplikt med läroplikt.

111

Emelie Nyman, Centerpartiets Ungdomsförbund, Rasmus Elfström Centerstudenter och Hanna Wagenius reserverar sig till förmån för bifall på motion ungdomsförbund 6.12.1

Motivering:

Dagens skolplikt sätter närvaro före lärande, vilket är ett grundläggande problem. Centerpartiet borde självklart utreda hur vi kan reformera skolplikten till att fokusera på kunskap och inläring. Vi måste våga utmana gamla system för att skapa en skola som verkligen fungerar för alla.

112

113

Betyg och individanpassning

[6.15](#), [6.16](#), [6.17](#), [6.18](#), [6.19](#)

[6.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder och presenterar en genomförandeplan för hur en reform för fristående summativ kunskapsbedömning kan implementeras effektivt och rättvist.

[6.16.1](#) att Centerpartiet verkar för en friare och mer flexibel betygsättning där skolorna själva får avgöra vid vilken tidpunkt betyg ska sättas, vid sidan om slutbetyg i nionde klass.

[6.16.2](#) att Centerpartiet verkar för att gymnasier själva ska kunna anta elever med grund i alternativa urvalsgrunder vid sidan om grundskolebetyg.

[6.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att ge skolor större möjlighet att anpassa undervisningen utifrån elevernas individuella inlärningsbehov.

[6.18.1](#) elever som inte når godkänt skall erhålla specialundervisning

[6.19.1](#) att implementera en ny form av nivågruppering inom grundskola och gymnasieutbildning där elevers fallenhet för ämnen prioriteras.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna lyfter att dagens betygssystem behöver bli mer rättvist och likvärdigt och förordar därför bland annat central rättning. Motionärerna lyfter även behovet av vidare individanpassning och att skolorna får större frihet att bestämma när och hur betygssättningen ska ske.

Idag är betygen olikvärdiga och det finns dessutom problem med att kraven för ett givet betyg varierar över tid och mellan olika skolor, vad som idag ofta brukar ta sig uttryck i form av betygsinflation. Idag kan det exempelvis vara så att elever som går på en "generös" skola blir behöriga, medan elever med motsvarande kunskaper på en annan skola inte blir det eftersom kraven för godkända betyg där var högre. Det är inget rimligt system.

Sveriges betygssystem sticker ut i ett internationellt perspektiv. Det finns exempelvis inget motsvarande land där en elevs behörighet till nästa utbildningsnivå avgörs uteslutande av den enskilda lärarens betygsättning. Dessutom finns det inget annat land med skarp godkäntgräns som sätter stopp för elevers försatta studier om man inte har godkänt i ett visst antal förutbestämda ämnen (i Sveriges fall svenska, engelska och matematik plus ytterligare fem ämnen). Båda dessa faktorer skapar en unik situation med en enorm utslagning och stor olikvärdighet.

I Sveriges nationella provsystem finns ingen reglering av hur tungt de nationella proven ska väga för betyget. Nationella prov är till för att stödja lärare vid betygssättningen och därmed främja en likvärdig betygssättning på nationell nivå. Läraren ska särskilt beakta det nationella provet vid betygssättningen, men det är upp till läraren att avgöra hur stor vikt det nationella provet ska ges för varje enskild elev. Denna avsaknad av tydliga regler skapar stora skillnader i användningen av de nationella proven. Centerpartiet vill att resultaten på nationella proven ska väga tyngre i elevens slutbetyg. Det är ett viktigt steg för att säkerställa en likvärdig betygsättning. Centerpartiet vill också att de nationella proven ska digitaliseras och rättas centralt (dock endast om det sker på ett rättssäkert sätt och minskar lärarnas arbetsbörda). Då nationella proven enbart genomförs i ett färre antal ämnen anser vi att betygen i de övriga ämnena fortsatt ska ta sin utgångspunkt i en lokal betygsättning (det vill säga av den undervisande läraren). Att betygen i dessa ämnen ska kalibreras

154 gentemot snittresultatet på de nationella proven i gymnasiet, som betygsutredningen föreslår, när
 155 det kommer till meritpoäng ställer sig partistyrelsen dock positiv till.

156 Centerpartiet anser att betygssystemet och när betyg börjar sättas måste ta sin utgångspunkt i
 157 forskning och evidens. Därför vill Centerpartiet att betyg ska avskaffas i årskurs 6 och börjar gälla
 158 först från och med årskurs 7. Forskningen är samstämmig om att betyg för tidigt ofta påverkar
 159 eleverna negativt, inte minst svagpresterande elever. Partistyrelsen anser däremot att det är alldeles
 160 för långtgående att tillåta skolorna att själva avgöra när betyg ska sättas vid sidan om slutbetyg i
 161 nionde klass som en av motionärerna föreslår. Detta grundar sig dels i att säkra en likvärdig skola i
 162 hela landet, dels i att skolorna inte ska kunna sätta betyg innan sjunde klass. Partistyrelsen föreslår
 163 därför stämman att avslå att-satsen.

164 Partistyrelsen anser att nuvarande system med att meritpoängen i nionde klass ligger som
 165 huvudsaklig grund till gymnasiet är rimlig. Alternativa urvalsgrunder bör dock vara tillämpliga vid
 166 antagning till skolor med specifika program, till exempel idrott, musik och konst. Likaså om man har
 167 fallenhet för vissa praktiska moment och yrkeskunskaper. Skälen för nuvarande ordning är att säkra
 168 en likvärdig och rättvisande ordning som möjligt. Vid antagning till universitet och högskola, där
 169 många personer ur många årskohorter söker samtidigt, väger skälen tyngre att ha fler alternativa
 170 urvalsgrunder och att lärosätena har större frihet att välja dessa själva. Vid antagning till gymnasiet,
 171 där eleverna konkurrerar främst från en och samma årskohort, blir antagningsprocessen mer
 172 likvärdig och rättvis om det sker utefter enhetliga regler och ramar.

173 Grunden för Centerpartiets politik är att alla elever ska känna sig trygga och få chansen att utvecklas
 174 utifrån och nå sin fulla potential. En omfattande reformering av betygssystemet är en viktig del för
 175 att göra detta möjligt. En annan del är att stärka stödinsatserna. Alla elever behöver stöttning för att
 176 lära sig och ta till sig nya kunskaper. Men behovet varierar från elev till elev. Vissa är mer självlärda
 177 medan andra har större behov av lärarens hjälp. För Centerpartiet är det viktigt att skolorna har
 178 möjligheter att nivåindela undervisningen där det behövs och anpassa den efter elevernas
 179 individuella behov. Det löses inte genom mer pekpinnar från staten utan mer frihet för lärarna och
 180 rektorerna att utforma undervisningen utifrån vad just deras elever behöver.

181 Sverige är det land som har flest elever i ordinarie klassrum, men vi ser inte den positiva utveckling
 182 som vi önskat för alla elever. För att alla elever ska kunna klara skolan och nå sin fulla potential kan
 183 det ofta vara motiverat att ge vissa elever mer undervisning och dela upp undervisningen i olika
 184 nivåer där elevens fallenhet för ämnet premieras. Specialundervisning däremot, som en av
 185 motionärerna lyfter, anser vi inte vara vägen framåt. Det är både mycket resurskrävande och ger
 186 sällan det resultat som förväntas. Fokuset bör istället ligga på stöd och individanpassning vid olika
 187 moment. Anpassningarna ska utgå ifrån att eleverna ska ta sig över hinder, inte att ta bort dem. Det
 188 bör även finnas möjligheter till anpassningar och extra undervisning digitalt. Detta är inte minst
 189 viktigt för elever med särbegåvning som är behov av undervisning på högre nivå.

Förslag till beslut: Bifall

[6.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att ge skolor större möjlighet att anpassa undervisningen utifrån elevernas individuella inlärningsbehov.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder och presenterar en genomförandeplan för hur en reform för fristående summativ kunskapsbedömning kan implementeras effektivt och rättvist.

[6.16.2](#) att Centerpartiet verkar för att gymnasier själva ska kunna anta elever med grund i alternativa urvalsgrunder vid sidan om grundskolebetyg.

[6.19.1](#) att implementera en ny form av nivågruppering inom grundskola och gymnasieutbildning där elevers fallenhet för ämnen prioriteras.

191

Förslag till beslut: Avslag

[6.16.1](#) att Centerpartiet verkar för en friare och mer flexibel betygsättning där skolorna själva får avgöra vid vilken tidpunkt betyg ska sättas, vid sidan om slutbetyg i nionde klass.

[6.18.1](#) elever som inte når godkänt skall erhålla specialundervisning

192

193

Lärande för livet

[6.20](#), [6.21](#), [6.22](#), [6.23](#), [6.24](#), [6.25](#), [6.26](#)

[6.20.1](#) att skolan även har utbildning i att "vara vuxen" - vad har man för ansvar vad har man för skyldigheter.

[6.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av Privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan

[6.22.1](#) att införa krishantering som ämne i skolan.

[6.23.1](#) att det introduceras ett nytt ämne i grundskolan, människokunskap (inkluderar psykologi, sociologi, personligutveckling, värderingskunskap, hållbarhet (IDG) och grupputveckling) i mellanstadiet och högstadiet.

[6.24.1](#) att Centerpartiet verkar för körkortsutbildning på gymnasiet för de ungdomar som har inriktningen vård- och omsorg. Detta för att underlätta sökandet av arbete inom vården i landets alla delar.

[6.25.1](#) att skolverket ges i uppdrag att i en ny skolreform utreda hur bildning kan integreras i skolans styrdokument.

[6.26.1](#) att Centerpartiet verkar för att undersöka hur deltagande i årslånga utbytesstudier på gymnasienivå för ungdomar kan stimuleras och öka. (ev. under utbildning för livet).

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna lyfter bland annat vikten av att skolan utbildar för vuxenlivet och rustar eleverna med kunskap som de kan ha användning av i praktiken. Bland annat omnämns vikten av privatekonomi och människokunskap. Motionärerna betonar även vikten av bildning.

Under gymnasietiden läggs grunden för stora delar av vuxenlivet. Läroplanen säger att perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan. Enligt läroplanen ska eleverna få möjlighet att utveckla sina kunskaper och färdigheter inom områden som man kan ha nytta av i vuxenlivet. I sammanhanget handlar det bland annat om ansvarstagande, om konsumtionens villkor, förståelse för krissituationer, sparande och lån. Men ofta är denna undervisning bristfällig.

Det är viktigt att stärka individens ansvar, ekonomiska egenmakt och förbereda dem för krissituationer. Centerpartiet vill stärka kunskaperna som är viktiga både på arbetsmarknaden och för att kunna ta del i samhället. Däremot anser vi att hänsyn måste tas för stoffträngsel i ämnen och tas i en bredare översyn. Likaså måste hänsyn tas till skolans struktur och att det, inte minst på gymnasiet, finns olika spår och nivåindelningar där nya obligatoriska ämnen på samtliga program inte är lämpligt. Det är alltså en skillnad mellan grundskolan där exempelvis ett nytt ämne i privatekonomi är mer lämpat än exempelvis i gymnasiet.

Det är viktigt att skilja på vad som tillhör skolans ansvarsområde och vad som ligger utanför det. Även om skolan är grunden för mycket kan inte skolan stå för alla samhällsliga behov, det finns det varken tid eller ekonomiska resurser till. Skolorna är däremot själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns och utifrån beprövad erfarenhet och vetenskap utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Kunskaper om krishantering och privatekonomi är tydliga exempel på detta. En gymnasieskola kan, om den vill,

233 lägga resurser på exempelvis körkortsutbildning åt sina elever men detta måste vara ett frivilligt val
234 från skolans håll utifrån skolans egna resurser, inte ett åtagande från staten.

235 Gymnasieskolan ska vara en arena där elever lär för livet, i en miljö som är anpassad efter varje
236 individs behov och förutsättningar. Därför är kopplingen mellan gymnasiet och arbetsmarknaden
237 central, oavsett om du läser ett högskoleförberedande eller yrkesförberedande program. Olika vägar
238 till arbete och studier behöver stärkas. Ett viktigt mål för en skola för livsresor är att ge elever den
239 kunskap och de färdigheter de behöver för att följa sina drömmar. Vissa vill läsa på högskola eller till
240 och med forska, andra vill starta företag eller få ett jobb som känns givande direkt efter gymnasiet.
241 Oavsett hur drömmen ser ut ska skolan ta dem ett stort steg närmare.

242 Utbildning berikar både samhälle och individer. För Centerpartiet är syftet med utbildning tvådelad.
243 Den har både till syfte att rusta individer med kompetens och yrkeskunskap som är efterfrågad på
244 arbetsmarknaden och bygga demokratiska, självständiga individer som har verktygen att både ta
245 hand om sig själv och andra. Yrkeskunskap och bildning går således hand i hand och är ömsesidigt
246 beroende av varandra. För Centerpartiet är det viktigt att både yrkeskunskap och bildning speglas i
247 skolans läro- och ämnesplaner, lokala skolplaner och styrdokument, vilket det gör i stor utsträckning
248 även om det inte alltid omnämns explicit. Att det även finns möjlighet till utbytesstudier är i
249 sammanhanget av stor betydelse.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.20.1](#) att skolan även har utbildning i att "vara vuxen" - vad har man för ansvar vad har man för skyldigheter.

[6.26.1](#) att Centerpartiet verkar för att undersöka hur deltagande i årslånga utbytesstudier på gymnasienivå för ungdomar kan stimuleras och öka. (ev. under utbildning för livet).

250

Förslag till beslut: Avslag

[6.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av Privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan

[6.22.1](#) att införa krishantering som ämne i skolan.

[6.23.1](#) att det introduceras ett nytt ämne i grundskolan, människokunskap (inkluderar psykologi, sociologi, personligutveckling, värderingskunskap, hållbarhet (IDG) och grupputveckling) i mellanstadiet och högstadiet.

[6.24.1](#) att Centerpartiet verkar för körkortsutbildning på gymnasiet för de ungdomar som har inriktningen vård- och omsorg. Detta för att underlätta sökandet av arbete inom vården i landets alla delar.

[6.25.1](#) att skolverket ges i uppdrag att i en ny skolreform utreda hur bildning kan integreras i skolans styrdokument.

251

252

253 Yrkesprogram och yrkesutbildningar

254 [6.27](#), [6.28](#), [6.29](#), [6.30](#)

255 [6.27.1](#) att Centerpartiet driver att lärlingsprogram ska införas som ett tydligt och självständigt
256 alternativ till dagens gymnasieutbildningar.

257 [6.28.1](#) att utreda en regionalisering av gymnasieskolorna för att säkerställa en likvärdig utbildning
258 med hög kvalitet, där eleven står i fokus och ges möjlighet att välja utbildning utifrån sina intressen
259 och behov, utan att behöva lämna sin hemort.

260 [6.28.2](#) att även utreda om en skatteväxling kan finansiera regionaliseringen på ett rättvist och
261 hållbart sätt, vilket skapar likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett ekonomisk styrka.

262 [6.29.1](#) att det blir fler yrkesutbildningar på flera olika orter i Sverige

263 [6.29.2](#) att yrkesutbildningar blir 2 åriga.

264 [6.30.1](#) att vissa icke-högskoleförberedande utbildningar förkortas till förmån för snabbare inträde på
265 arbetsmarknaden.

266 Partistyrelsens yttrande

267 Motionärerna skriver bland annat om vikten av yrkesprogrammets koppling till arbetsmarknaden
268 och dess tillgänglighet i hela landet. Motionärerna framhäver även behovet av ökad flexibilitet och
269 fler spår i utbildningsstrukturen

270 Idag finns det en stor brist på gymnasialt yrkesutbildade inom flera områden på arbetsmarknaden.
271 Svenskt näringsliv pekar på att om det inte sker en förändring kommer arbetsmarknaden sakna 290
272 000 yrkesutbildade 2035. De bedömer vidare att 40 procent av en årskull behöver ta examen från ett
273 yrkesprogram för att möta efterfrågan. Särskilt kritiskt är det inom vård och omsorg samt
274 industriteknik. Samtidigt som näringslivet skriker efter arbetskraft tar det tid för många ungdomar
275 och vuxna att få ett jobb efter sin gymnasiala utbildning. Detta beror på att allt för många elever idag
276 går utbildningar (ofta teoretiska) som har en lägre efterfråga på arbetsmarknaden. Denna
277 matchningsproblematik tillsammans med en stor utslagning i svensk skola hämmar både företags
278 möjligheter att växa och försvårar ungdomar och vuxnas möjligheter att komma in på
279 arbetsmarknaden. Att arbetslösheten är 9.4 procent, respektive 29.7 för ungdomar, juni 2025 är
280 delvis en konsekvens av detta.

281 Efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft ökar i hela landet och många branscher skriker efter
282 arbetskraft, samtidigt som många klassrum på yrkesprogrammen gapar halvtomma i stora delar av
283 landet. I dagens gymnasieskola har yrkesprogrammen inte samma status som de teoretiska
284 programmen. Det är ett stort problem. Yrkes- och lärlingsutbildningarna är viktiga för tillväxten. Det
285 gäller inte minst för de små och medelstora företagen som ofta har svårt att hitta kompetent
286 arbetskraft. För att öka statusen måste utbildningarna vara av hög kvalitet. De ska vara relevanta,
287 verklighetsnära och leda till jobb. Företag som är potentiella arbetsgivare ska vara en drivande kraft i
288 genomförandet av och ha ett tydligt inflytande över utbildningen.

289 För Centerpartiet är det viktigt att det finns yrkesprogram i hela landet. Dessutom vill vi öka utbudet
290 av lärlingsutbildningarna och se till att de finns inom fler yrken för att möta arbetsmarknadens
291 efterfråga på kompetens. Vi vill att fler ska kunna gå lärlingsutbildningar och att lärlingsutbildningar
292 ska finnas inom fler yrken. Lärlingssystemet måste även kunna erbjudas vuxna, med studiemedel,
293 studielån och stöd till anordnare. De som redan har en gymnasieexamen eller examen från

294 högskolan ska kunna bli lärlingar i efterhand. De som är lärlingar bör också ha rätt att bygga på sin
 295 utbildning så att det sedan blir möjligt att läsa vidare på högskola.

296 Från och med i år ska kommuner regionalt samverka om planering, dimensionering och vissa
 297 utbildningar i gymnasieskolan och yrkesinriktad utbildning inom den kommunala vuxenutbildningen
 298 (Komvux). Arbetsmarknadens behov ska vägas tyngre vid beslut om utbudet. Syftet är att bredda
 299 utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på
 300 arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Framförallt är
 301 tanken att antalet platser på gymnasiets yrkesprogram ska öka. Det är bra och en väg framåt för att
 302 öka valfriheten regionalt och säkerställa en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Ett problem dock är
 303 att friskolor inte inkluderas i den regionala samverkan. Cirka 31 procent av eleverna på gymnasiet
 304 går idag på en friskola. Av dessa går 64 procent på ett högskoleförberedande program, 29 procent på
 305 ett yrkesprogram och 6 procent på ett introduktionsprogram. Om vi ska säkra att
 306 utbildningsplatserna dimensioneras utefter arbetsmarknadens behov måste även friskolorna vara
 307 med i planeringen.

308 Mot bakgrund av ovanstående anser partistyrelsen att det just nu inte finns ett behov av att
 309 genomföra en regionalisering av gymnasieskolan. Som en följd av det anser partistyrelsen inte heller
 310 att det behöver utredas om hur en skatteväxling kan finansiera en sådan regionalisering. Däremot
 311 ser Centerpartiet positivt på att skolor och huvudmän, inte bara gymnasieskolor, samarbetar och
 312 samverkar med varandra. Inte minst för mindre huvudmän är detta ofta stor betydelse för att se till
 313 att varje elev får den skolgång de har rätt till. Sådana samarbeten kan bland annat ta sig uttryck i,
 314 som en av motionärerna framhäver, att köpa och sälja tjänster av varandra.

315 Det behövs fler spår i skolstrukturen och fler möjligheter till att hitta sin väg framåt till ett yrke. Det
 316 behövs dessutom skapas fler möjligheter till specialiseringar och en ökad flexibilitet i hur antagningar
 317 och examinationer struktureras. Utredningen "Fler vägar till arbetslivet" (SOU 2024:74) föreslår flera
 318 viktiga reformer på området. Bland annat föreslår utredningen ett nytt treårigt yrkesprogram som
 319 möjliggör studier i långsammare takt och större fokus på de praktiska momenten och fler
 320 möjligheter till spårbyte mellan det nya programmet och andra gymnasieprogram. Det är mycket
 321 rimliga förslag och kan ses som en förlängning av de förslag som Centerpartiet tidigare har lagt fram.
 322 Möjligheten ska också finnas för huvudmannen att besluta för en enskild elev får läsa utbildningen
 323 på en längre eller kortare tid, vilket är mycket bra.

324 Centerpartiets utgångspunkt är att yrkesutbildningarna på gymnasiet ska vara treåriga. Precis som
 325 utredningen "Fler vägar till arbetslivet" (SOU 2024:74) föreslår ska huvudmannen dock ha möjlighet
 326 till att besluta om att förlänga eller förkorta en enskild elevs utbildning. Det finns flera skäl till att
 327 yrkesutbildning bör vara treåriga. Bland annat handlar det om att ge eleverna den mognad som
 328 krävs för att fungera väl på en arbetsplats och att många arbetsmiljöregler gör det svårt att anställa
 329 elever som inte fyllt 18 år. Studier visar också att ju fler gymnasiepoäng en elev har klarat av, desto
 330 smidigare går etableringen på arbetsmarknaden. Dessutom underlättar ett treårigt yrkesprogram
 331 spårbyten till andra program som också är treåriga.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.27.1](#) att Centerpartiet driver att lärlingsprogram ska införas som ett tydligt och självständigt alternativ till dagens gymnasieutbildningar.

[6.29.1](#) att det blir fler yrkesutbildningar på flera olika orter i Sverige

[6.30.1](#) att vissa icke-högskoleförberedande utbildningar förkortas till förmån för snabbare inträde på arbetsmarknaden.

332

Förslag till beslut: Avslag

[6.28.1](#) att utreda en regionalisering av gymnasieskolorna för att säkerställa en likvärdig utbildning med hög kvalitet, där eleven står i fokus och ges möjlighet att välja utbildning utifrån sina intressen och behov, utan att behöva lämna sin hemort.

[6.28.2](#) att även utreda om en skatteväxling kan finansiera regionaliseringen på ett rättvist och hållbart sätt, vilket skapar likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett ekonomisk styrka.

[6.29.2](#) att yrkesutbildningar blir 2 åriga.

333

334

Eleverna, företagen och samhället behöver en bättre skola

6.31

[6.31.1](#) att kommunerna ges ett tydligare uppdrag att inbjuda skolor och företag till samarbete som syftar till trygga kompetensförsörjningen.

[6.31.2](#) att regionerna uppmuntrar och stöder samarbetet.

[6.31.3](#) att kommunerna bejakar elever som vill studera och erbjuda tillräckligt med utbildningsplatser som motsvarande elevernas efterfrågan.

[6.31.4](#) att företagen uppmuntras att på olika sätt ta ett större ansvar för yrkesutbildningar i syfte att trygga arbetslivets rekryteringar mm

Partistyrelsens yttrande

Denna motion handlar om hur kommuner ska kunna arbeta mer aktivt med samarbete mellan skolor och näringsliv samt att företagen bör ta större ansvar för yrkesutbildningar och stärka banden mellan utbildning och företag. Partistyrelsen anser att Centerpartiet idag driver på för att stärka kopplingen mellan utbildningsväsendet och näringslivet. Vi vill exempelvis införa branschskolor som utformas i nära samarbete med branschen och samlar olika yrkesutbildningar under samma tak. Centerpartiet har även varit drivande till att Ung Företagsamhet infördes, ett sätt för gymnasieelever att få testa på att starta och driva företag. Detta har varit mycket framgångsrikt och skapat tusentals nya företag sedan det infördes 1980 och sedan 2010 arbetar de även med företagsamhet på grundskolan. Centerpartiet vill värna och utveckla Ung Företagsamhet ytterligare.

Gällande förslaget att kommunerna ska erbjuda tillräckligt med utbildningsplatser som motsvarar elevernas efterfrågan anser partistyrelsen snarare att arbetsmarknadens behov ska styra dimensioneringen av utbildningsplatser i större utsträckning.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.31.1](#) att kommunerna ges ett tydligare uppdrag att inbjuda skolor och företag till samarbete som syftar till trygga kompetensförsörjningen.

[6.31.2](#) att regionerna uppmuntrar och stöder samarbetet.

[6.31.4](#) att företagen uppmuntras att på olika sätt ta ett större ansvar för yrkesutbildningar i syfte att trygga arbetslivets rekryteringar mm

Förslag till beslut: Avslag

[6.31.3](#) att kommunerna bejakar elever som vill studera och erbjuda tillräckligt med utbildningsplatser som motsvarande elevernas efterfrågan.

Friskolor och Skolinspektionen

[6.32](#), [6.33](#), [6.34](#), [6.35](#), [6.36](#), [6.37](#)

[6.32.1](#) att vinstdrivande friskolor fasas ut och ombildas till stiftelser.

[6.32.2](#) att tillsätta en utredning om hur omställningen kan ske på ett rättssäkert och hållbart sätt.

[6.33.1](#) att Centerpartiet verkar för ett system där fristående och kommunala skolor har samma ansvar att kunna erbjuda elever plats.

[6.34.1](#) att skolverksamhet- förskola, grundskola samt gymnasieskola - som finansieras av skattemedel endast får bedrivas i en bolagsform som inte medger att verksamheten dräneras på medel för annat än just skolverksamhet o undervisning, o att transaktioner med närstående/i intressegemenskap skall ske med tillämpning korrekt/armlängds prissättning. Ev måste en särskild legal form för skolverksamhet inrättas, det går säkert att hitta god inspiration från utlandet. Valfrihet -alldeles utmärkt, men oxå effektivitet med medborgarna (inte bolagen) pengar. Anses det att verksamhet inte kan bedrivas utan möjlighet till vinst så förslår jag tex korvtillverkning eller batteritillverkning.

[6.35.1](#) ett stopp för aktiebolagsdrivna skolor – Skolor ska drivas med syfte att ge barn utbildning, inte att generera vinst. Aktiebolag ska inte ha möjlighet att driva skolor med offentliga medel.

[6.35.2](#) att avskaffa friskolestraffet – Kommuner ska inte behöva betala extra ersättning till friskolor när deras egna skolor går med underskott. Denna konstruktion leder till att kommunala skolor förlorar ytterligare resurser och förstärker segregationen.

[6.36.1](#) att Centerpartiet verkar för att fasa ut skolpengen till privata grundskolor och privata gymnasieskolor

[6.36.2](#) att Centerpartiet verkar för att under utfasningen ge kommuner extra bidrag för att hantera eventuella nedläggningar av privata skolor.

[6.37.1](#) att Skolinspektionen går tillbaka till sitt grunduppdrag, och ser till att öka antalet förelägganden med viten som ligger på en tillräckligt hög nivå så att huvudmän inte avstår från att vidta rättelse, om inte föreläggandet, gå vidare och ansöka om utdömande av vitet i domstol.

Partistyrelsens yttrande

Flera av motionerna lyfter fram att friskolornas kvalité måste säkras och att vinsten tydligare måste kopplas till kvalité. Flera motionärerna lyfter även behovet av att stärka likvärdigheten mellan kommunala och fristående skolor. En del av motionerna tar även upp att flera friskolor idag bedrivs i aktiebolagsform och att dessa bör omvandlas till stiftelser.

Friskolor utgör ofta ett viktigt komplement till den kommunala verksamheten. Det erbjuder ett alternativ för såväl lärare som för elever och sätter press på den kommunala verksamheten att ständigt förbättra sig. På senare år har det dock uppmärksammats flera problem med rådande system. Till exempel skapar dagens skolsystem få ekonomiska incitament för skolor och huvudmän att minska utslagningen och satsa på kvalité. Istället skapar det ekonomiska incitament att maximera vinstuttag genom att snedvrider elevunderlaget och anställa obehöriga lärare.

Även om den absoluta majoriteten av skolorna har elevernas bästa för ögonen och arbetar för att alla elever ska nå kunskapskraven, så skapar dessa incitamentsstrukturer kryphål för huvudmän att i olika grad utnyttja systemet. Konsekvensen blir att skattebetalarnas pengar många gånger inte går

401 till klassrummet, där resurserna behövs. Dessutom tvingar det fram ett enormt övervakningssystem
402 för att kontrollera skolorna, vilket bakbinder lärare och rektorer och skapar en stor och onödig
403 administrationsbörda för skolorna, vilket särskilt drabbar mindre skolor.

404 Centerpartiet ser friskolesystemet som viktigt för att säkra valfrihet i välfärden. Systemet är dock
405 inte felfritt och flera reformer behöver göras i syfte att garantera kvalitet och att systemet inte går
406 att utnyttjas av oseriösa aktörer. Bland annat behöver kvalitetskontrollerna skärpas, incitamenten
407 stärkas för att premiera kvalitet och skolpengen göras om i syfte att tydligare tillgodose de olika
408 skolformernas förutsättningar och behov. Dessutom måste det bli enklare för kommuner att påverka
409 etableringen av nya skolor som kraftigt påverkar den lokala skolstrukturen. För Centerpartiet är det
410 grundläggande att man en skola enbart ska få betalt för det den levererar.

411 *Ansvarsfördelning*

412 Friskolor och kommunala skolor har idag olika uppdrag och roller. Kommunerna har exempelvis ett
413 plats- och utbudsansvar för alla elever som bor i kommunen, vilket friskolor inte har. Att även
414 friskolor skulle ha samma ansvar hade varit orimligt då man i ett sådant fall hade förbjudit en friskola
415 att lägga ner. I fall där elevunderlaget är sviktande och friskolan står med stora kostnader hade man i
416 ett sådant fall tvingat friskolan att gå med förlust. Ett sådant regelverk hade med andra ord gjort det
417 närmast omöjligt att bedriva en friskola. Ett sådant system vill Centerpartiet inte ha. Mot bakgrund
418 av detta är det således centralt att det ibland finns vissa regelverk som gäller för kommunala skolor
419 som inte gäller för friskolor och vice versa. Grundläggande är däremot att det finns en likvärdighet
420 mellan friskolor och kommunala skolor. Den ena verksamheten ska inte systematiskt kunna gynnas
421 eller missgynnas baserat på dess organisationsform.

422 *Olika skolformer*

423 Det ska finnas en skola för alla, oavsett vad en har för intresse eller behov. Vi vill att såväl stora som
424 små aktörer ska ha möjlighet att driva förskolor och skolor runt om i landet. I många bygder har
425 etableringen av en friskola varit avgörande för ortens fortlevnad. Det ska därför vara möjligt för
426 friskolor att ta över när en kommunal skola läggs ner. Det är något som gynnar alla, både elever,
427 föräldrar, lärare och samhället i stort.

428 Det finns idag inget tydligt samband som tyder på att en viss organisationsform skulle vara betydligt
429 bättre än en annan för elevens skolgång. Istället varierar det beroende på vem huvudmannen är och
430 var i landet skolan finns. Det finns således inget stöd för att ombilda en skola till en viss
431 organisationsform skulle leda till bättre skolresultat. Många skolor bedrivs idag dessutom i blandad
432 organisationsform, exempelvis stiftelser som bedrivs i aktiebolagsform, vilket komplicerar stödet för
433 att ombilda friskolor till en viss form.

434 Centerpartiet vill att man enbart ska få betalt för det som man levererar. De ekonomiska
435 incitamenten måste vara utformade för att leverera bättre undervisning, inte vinstuttag i sig. Om
436 man sedan levererar bättre undervisning mer effektivt än den kommunala skolan ska man ha rätt till
437 att ta ut det i vinst. Vinstmarginalerna är dock generellt mycket små och ofta tar det flera år innan en
438 skola går från underskott till överskott. Att förbjuda aktiebolag i skolan eller skolformer som medger
439 vinstuttag är således inte rätt väg att gå. Det är varken en proportionerlig lösning för att lösa
440 problematiken med oseriösa skolhuvudmän eller något som gynnar elevernas skolgång. Det är dock
441 oerhört viktigt att enbart ha långsiktiga, seriösa huvudmän som sätter eleven först. Målet för
442 Centerpartiets skolpolitik är att ge elever en bra skola, inte att se till att skolhuvudmän går med stor
443 vinst.

444 *Skolpeng*

445 För att skapa likvärdiga förutsättningar för alla elever att nå kunskapsmålen behövs ett tydligt och
446 rättvist skolpengssystem. En skolpeng som lägger grunden för att alla barn ska få utbildning av hög
447 kvalitet, möjlighet att utvecklas och få stöd efter behov – oavsett var i landet eleven bor eller vilken
448 skola hen går i. En av skolans viktigaste uppgifter, som ska genomsyra all verksamhet, är att väga upp
449 skillnader i elevers behov och förutsättningar så att alla kan tillgodogöra sig utbildningen. Detta så
450 kallade kompensatoriska uppdrag måste stärkas på många olika sätt. När resurserna inte går dit de
451 behövs som mest. När de bästa lärarna inte arbetar där de behövs som mest. När elever med störst
452 behov inte får störst stöd. Då är det de utsatta skolorna som drabbas hårdast. En grundförutsättning
453 är att fördela resurser efter elevernas behov och huvudmännens ansvar.

454 Finansieringen behöver bli stabilare och bättre kompensera för de insatser som skolorna gör och
455 måste göra. Det kräver inte minst att statsbidragen blir långsiktiga och omformas till ett
456 sektorsbidrag som minskar administrationen för huvudmännen. Skolpengen ska inte fasas ut, som
457 en av motionärerna framhåller, utan behöver utvecklas för att bättre spegla skolornas behov och
458 förutsättningar. Skolorna behöver få bättre förutsättningar att ge elever det stöd de behöver.
459 Genomslaget på den enskilda skolans budget av att elever byter skola behöver minska. Skolor som är
460 små, skolor som tar ansvar för elever med svårare förutsättningar och skolor som i högre grad
461 anställer behöriga lärare ska få mer resurser än andra. Viktiga ingångsvärden är ökad transparens,
462 förutsägbarhet och likvärdighet. Varje skola oavsett huvudman bör få en garanterad grundpeng per
463 skola, oberoende av var man finns och vilka kommunens förutsättningar är.

464 En ny skolpengsmodell bör bestå av flera komponenter. Bland annat bör kommuner få betalt för
465 ansvaret som hemkommun, då de utöver att vara huvudman för sina skolor har ett grundläggande
466 planerings- och finansieringsansvar för utbildningen. Skolpengen bör också baseras på de faktiska
467 kostnaderna kopplade till undervisningen. Att friskolor idag kan få en högre ersättning på grund av
468 att den kommunala skolan exempelvis har genomfört en renovering av byggnaden är orimligt. Att
469 kommuner inte ska behöva betala ersättning till friskolor när deras egna skolor går med underskott,
470 som en av motionärerna förespråkar, är dock alldeles för långtgående. Att kommunen inte kan
471 bedriva sin skolverksamhet i balans kan inte vara ett skäl för att även friskolan ska få lägre
472 ersättning. En kommun ska inte heller kunna underfinansiera skolan i sin budget för att undvika att
473 betala till fristående skolor.

474 *Skolinspektionen*

475 Oseriösa huvudmän som inte lever upp till skollagens krav underminerar välfärdens legitimitet. Här
476 måste vi fortsatt ställa tydliga och synnerliga hårda krav. Skolinspektionen bör ta över
477 kvalitetsgranskningen och tillsynen över fristående förskolor, och inspektionen av skolor måste
478 stärkas överlag. Om en skola har allvarliga brister i sin verksamhet, ska skolan kunna stängas ner. För
479 skolhuvudmän som fått anmärkningar eller beslut om åtgärder ska rätten till utdelning av vinst
480 förhindras tills bristerna är åtgärdade. Vi vill också införa sanktionsavgifter som ytterligare verktyg
481 för Skolinspektionen när skolan har uppenbara brister. Även ägar- och ledningsprövningen behöver
482 stärkas för att undvika utländsk påverkan och underlätta för Skolinspektionen att neka tillstånd på
483 säkerhetspolitiska grunder.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.35.2](#) att avskaffa friskolestraffet – Kommuner ska inte behöva betala extra ersättning till friskolor när deras egna skolor går med underskott. Denna konstruktion leder till att kommunala skolor förlorar ytterligare resurser och förstärker segregationen.

[6.37.1](#) att Skolinspektionen går tillbaka till sitt grunduppdrag, och ser till att öka antalet förelägganden med viten som ligger på en tillräckligt hög nivå så att huvudmän inte avstår från att vidta rättelse, om inte föreläggandet, gå vidare och ansöka om utdömmande av vitet i domstol.

484

Förslag till beslut: Avslag

[6.32.1](#) att vinstdrivande friskolor fasas ut och ombildas till stiftelser.

[6.32.2](#) att tillsätta en utredning om hur omställningen kan ske på ett rättssäkert och hållbart sätt.

[6.33.1](#) att Centerpartiet verkar för ett system där fristående och kommunala skolor har samma ansvar att kunna erbjuda elever plats.

[6.34.1](#) att skolverksamhet- förskola, grundskola samt gymnasieskola - som finansieras av skattemedel endast får bedrivas i en bolagsform som inte medger att verksamheten dräneras på medel för annat än just skolverksamhet o undervisning, o att transaktioner med närstående/i intressegemenskap skall ske med tillämpning korrekt/armlängds prissättning. Ev måste en särskild legal form för skolverksamhet inrättas, det går säkert att hitta god inspiration från utlandet. Valfrihet -alldeles utmärkt, men oxå effektivitet med medborgarna (inte bolagen) pengar. Anses det att verksamhet inte kan bedrivas utan möjlighet till vinst så förslår jag tex korvtillverkning eller batteritillverkning.

[6.35.1](#) ett stopp för aktiebolagsdrivna skolor – Skolor ska drivas med syfte att ge barn utbildning, inte att generera vinst. Aktiebolag ska inte ha möjlighet att driva skolor med offentliga medel.

[6.36.1](#) att Centerpartiet verkar för att fasa ut skolpengen till privata grundskolor och privata gymnasieskolor

[6.36.2](#) att Centerpartiet verkar för att under utfasningen ge kommuner extra bidrag för att hantera eventuella nedläggningar av privata skolor.

485

486

487 Sovmorgon

488 **6.38**

489 [6.38.1](#) att ge Skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd
490 skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.

491 [6.38.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverkets rekommendationer även aktivt bidrar till att stärka
492 det hälsofrämjande arbetet kring pedagogiska frågor om ungdomars sömnvanor och medvetandegör
493 sömnens betydelse för elevernas psykiska hälsa

494 Partistyrelsens yttrande

495 Motionären skriver om vikten av att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd
496 skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.

497 Flera studier visar att ungdomar i puberteten som får sovmorgon både är piggare och presterar
498 bättre i skolan. Grunden till detta är dels att ungdomar i regel behöver mer sömn, dels att ungdomar
499 efter puberteten rent biologisk får en förändrad dygnsrytm som gör dem tröttare på morgonen och
500 piggare på kvällen. Man skulle kunna tro att en senare skolstart bara innebär att ungdomarna är
501 vakna senare på kvällen men internationell forskning visar att de som startade skolan en timme
502 senare på morgonen hade sovit 45 minuter längre på natten. Bättre sömn leder till bättre betyg, mer
503 motiverade elever och ökad koncentration på lektionerna.

504 Centerpartiet vill att det tillsätts en utredning om hur man på olika sätt kan anpassa skoldagen
505 utefter vad som passar för att våra elever ska få bästa möjliga förutsättningar att prestera i skolan
506 och må bra. I sammanhanget handlar det bland annat om att verka för kunskapsspridning, test och
507 uppföljning av olika sätt att anpassa skoldagen efter barn- och ungas dygnsrytm. I utredningen bör
508 man ta hänsyn inte bara till barn- och ungas dygnsrytm utan även hur en anpassad skoldag skulle
509 påverka elever med särskilda behov och familjers livssituation.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.38.1](#) att ge Skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.

[6.38.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverkets rekommendationer även aktivt bidrar till att stärka det hälsofrämjande arbetet kring pedagogiska frågor om ungdomars sömnvanor och medvetandegör sömnens betydelse för elevernas psykiska hälsa

510

511

Lärarförsörjning

[6.39](#), [6.40](#), [6.41](#), [6.42](#), [6.43](#), [6.44](#), [6.45](#)

[6.39.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lärarlegitimationen, i syfte att möjliggöra att anställa lärare baserat på deras kompetens och pedagogiska förmåga

[6.40.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i lärarutbildningen ingår ledarskapsutbildning.

[6.41.1](#) att skapa ett kompetensförsörjningsprogram för lärares vidareutbildning.

[6.41.2](#) att göra det enklare för lärare att få vidareutbilda sig med ersättning.

[6.42.1](#) att Centerpartiet arbetar fram en hållbar lärarutbildning där en examen möjliggör för fler karriärvägar förutom själva läraryrket.

[6.43.1](#) att Centerpartiet verkar för en mer flexibel och dynamisk skola genom att ge mer frihet till lärare och skolor att själva utveckla undervisning och olika evidensbaserade pedagogiska metoder.

[6.44.1](#) att utreda och utforma incitament för lärarrotation mellan skolor för att utjämna kvalitetsskillnader (dock på ett sätt som inte motverkar kontinuitet, relationskapande och trygghet för elever eller personal).

[6.44.2](#) att skapa en lärarpeng (exempelvis en innovationscheck, med krav på att dela erfarenheter och resultat) för pedagogisk innovation.

[6.44.3](#) att införa mentorskapsprogram (exempelvis veteranmentorerna i samverkan med pensionärsorganisation, system för att ta in klass-mor- eller farföräldrar), med nödvändiga incitament för generationsöverbryggande lärande.

[6.45.1](#) att det i lärarutbildningen introduceras ledarskapsutbildningar och personligutvecklingsdelar (läs försvarsmaktens UGL-utbildningar och IDG).

Partistyrelets yttrande

Motionärerna lyfter bland annat frågan om lärarlegitimationen och om vikten av att utveckla lärarutbildningen med större inslag av ledarskap och göra den mer relevant för yrkeslivet. Motionärerna lyfter även vikten av kompetensutveckling och behovet av att utveckla nya undervisningsmetoder.

För att elever ska lyckas i skolan behövs bra och engagerade lärare. Sverige behöver fler lärare inom alla delar av skolväsendet och för att fler ska vilja arbeta som lärare måste vi höja yrkets status. Centerpartiet vill se tydliga karriärvägar, bättre löneutveckling, en kompetensutvecklingsgaranti och mer tid i klassrummet med eleverna. Dokumentation som inte leder till att öka elevens lärande och trygghet ska bort.

Många lärare saknar idag förutsättningarna som krävs för att ge varje elev chansen att lyckas i skolan, och därmed i livet. Konsekvensen blir att eleverna inte rustas med tillräckliga kunskaper och får det svårare att klara skolan.

En av de främsta orsakerna till att många lärare saknar förutsättningar att ge varje elev chansen är att de saknar legitimation eller behörighet i det ämne den undervisar i. Idag saknar tre av tio lärare behörighet inom grundskolan. På gymnasiet saknar en av fem behörighet. Behörigheten är lägre på fristående skolor (cirka 4 av 10 obehöriga i grundskolan) än på kommunala skolor.

550 De kommuner som idag har en lägre andel behöriga lärare uppvisar betydligt sämre skolresultat.
 551 Den behöriga lärarens ämneskunskaper och pedagogiska kompetens har stor betydelse för att varje
 552 elev ska kunna utvecklas, känna engagemang och nå kunskapsmålen. En behörig lärare är helt enkelt
 553 grundläggande för att eleverna ska nå framgång i skolan. Därför behöver vi öka andelen behöriga
 554 lärare, inte minska den som ett avskaffande av lärarlegitimationen skulle innebära.

555 En ökad andel behöriga i svensk skola kommer öka resultaten och ge fler elever chansen att lyckas.
 556 Men även behöriga lärares kunskaper behöver stärkas för att skolan ska utvecklas och bli bättre. En
 557 del i detta är att skapa fler vägar för nuvarande lärare att vidareutbilda sig med ersättning. En annan
 558 del är att stärka lärarutbildningen. I en enkätstudie från Svenskt Näringsliv från 2024 ansåg endast
 559 en tredjedel av de nytexaminerade grundskolelärarna att utbildningen rustat dem för sitt yrke.
 560 Extra allvarligt är läget inom områdena läsning och skrivande där 40 procent av de som svarade
 561 ansåg att lärarutbildningen inte har rustat dem för yrket. Studier visar även att många blivande
 562 matematiklärare i grundskolan har begränsade kunskaper om bråk. Till detta har även den
 563 verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) kritiserats för att vara begränsad och otillräcklig och att
 564 lärarstudenterna får lära sig alldeles för lite didaktik.

565 Centerpartiet vill se en lärarutbildning som har en tydligare koppling till undervisningen. I
 566 sammanhanget handlar det bland annat om att få in mer didaktik och öka mängden
 567 verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Detta anser vi bättre förbereda lärarstudenterna för det
 568 kommande yrkeslivet, stärka dess ledarskap och ge dem de verktyg som behövs för att de ska kunna
 569 ge alla elever chansen att lyckas. Dessutom öppnar detta upp för fler karriärmöjligheter inom yrken
 570 där pedagogik och ledarskap är viktigt. Separata ledarskapsutbildningar kommer därför inte
 571 behövas. Därför anser partistyrelsen att motionen om ledarskapsutbildning inom lärarutbildningen
 572 och att lärarutbildning ska möjliggöra för fler karriärvägar förutom själva läraryrket ska ses
 573 besvarade.

574 Precis som med alla andra praktiska färdigheter krävs det träning för att bli bra på det man gör.
 575 Lärarutbildningen är en viktig del i detta, men så även möjligheterna att lära sig på jobbet. För
 576 Centerpartiet är det viktigt att det finns tydliga vägar för kompetensutveckling och att det stöd som
 577 ges till pedagoger och lärare från skolmyndigheterna är ändamålsanpassat och grundat i evidens och
 578 beprövad kunskap. Precis som en av motionärerna skriver är det viktigt att det inom ramen för detta
 579 finns en frihet och flexibilitet för läraren att utveckla sin undervisning och anpassa den efter
 580 elevernas behov. Detta ska dock inte ses som en öppning för att utveckla helt nya
 581 undervisningsmetoder. Nya undervisningsmetoder bör istället utvecklas genom praktiska
 582 skolforskning för att säkerställa att de utvecklas med grund i evidens, vetenskaplig korrekthet och är
 583 etiskt säkert. Därför bör det inte införas en innovationscheck för pedagogisk innovation som en av
 584 motionärerna föreslår.

585 Lärare utvecklas inte bara genom kompetensutveckling, de utvecklas också genom att lära sig av
 586 varandra. Centerpartiet ser positivt att man på lokal nivå utvecklar nya arbetssätt och metoder för
 587 att lärare ska utbyta erfarenheter och lära sig av varandra. I sammanhanget kan det handla
 588 exempelvis om lärarrotation mellan skolor och att införa olika mentorskapsprogram som går ut på
 589 att pensionerade lärare kan vara med och stötta nuvarande lärare. Olika metoder och arbetssätt
 590 passar bra och mindre bra i olika kommuner. Centerpartiets grundhållning är att staten inte ska stå i
 591 vägen för kommuner att ta fram sådana arbetssätt, men inte heller peka på vilka metoder som just
 592 ska tillämpas i det enskilda fallet.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.40.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i lärarutbildningen ingår ledarskapsutbildning.

[6.41.1](#) att skapa ett kompetensförsörjningsprogram för lärares vidareutbildning.

[6.41.2](#) att göra det enklare för lärare att få vidareutbilda sig med ersättning.

[6.42.1](#) att Centerpartiet arbetar fram en hållbar lärarutbildning där en examen möjliggör för fler karriärvägar förutom själva läraryrket.

[6.43.1](#) att Centerpartiet verkar för en mer flexibel och dynamisk skola genom att ge mer frihet till lärare och skolor att själva utveckla undervisning och olika evidensbaserade pedagogiska metoder.

[6.44.1](#) att utreda och utforma incitament för lärarrotation mellan skolor för att utjämna kvalitetsskillnader (dock på ett sätt som inte motverkar kontinuitet, relationskapande och trygghet för elever eller personal).

[6.44.3](#) att införa mentorskapsprogram (exempelvis veteranmentorerna i samverkan med pensionärsorganisation, system för att ta in klass-mor- eller farföräldrar), med nödvändiga incitament för generationsöverbryggande lärande.

593

Förslag till beslut: Avslag

[6.39.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lärarlegitimationen, i syfte att möjliggöra att anställa lärare baserat på deras kompetens och pedagogiska förmåga

[6.44.2](#) att skapa en lärarpeng (exempelvis en innovationscheck, med krav på att dela erfarenheter och resultat) för pedagogisk innovation.

[6.45.1](#) att det i lärarutbildningen introduceras ledarskapsutbildningar och personligutvecklingsdelar (läs försvarsmaktens UGL-utbildningar och IDG).

594

595

596 Skoltrygghet och elever som far illa

597 [6.46](#), [6.47](#), [6.48](#)

598 [6.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att kameror sätts upp på skolorna för att kunna identifiera
599 personer som ska in på skolan.

600 [6.47.1](#) att Centerpartiet ska verka för att införa rapporteringsskyldighet för all personal inom
601 skolväsendet, vid misstanke eller vetskap om missförhållanden eller risk för missförhållanden.
602 Rapporteringsskyldigheten ska ses som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

603 [6.47.2](#) att Centerpartiet ska verka för att upprätta regelverk som säkerställer att rapporteringen om
604 missförhållanden sker till den som bedriver verksamheten, att rapporterade ärenden utan dröjsmål
605 utreds, dokumenteras och åtgärdas, att redovisning av ärendena sker snarast till huvudman, samt
606 om missförhållanden eller risken för missförhållanden är särskilt allvariga ska anmälan ske till
607 Skolinspektionen.

608 [6.48.1](#) att utveckla nya former av föräldrasamverkan, exempelvis i samarbete med studieförbund
609 som organiserar föräldracirklar, där föräldrar kan stärka varandra, dela erfarenheter samt få
610 påfyllning med nya verktyg, metoder samt kunskap om var/hur man kan få hjälp.

611 Partistyrelsens yttrande

612 Motionärerna lyfter bland annat problematiken kring otrygghet i skolan och att de verktyg som
613 skolorna har idag ofta är alldeles för bristfälliga. Motionärerna lyfter även betydelsen av att skolor
614 blir skyldiga att rapportera om missförhållanden i skolan och att kameror sätts upp i skolmiljön för
615 att identifiera personer som ska in på skolan.

616 Eleverna måste kunna lita på att de är trygga i skolan. Skolinspektionens granskning av trygghet och
617 studiero i skolan visar att den upplevda tryggheten i skolan har minskat de senaste tio åren. En av tre
618 grundskolelärare uppger nu att en stor del av undervisningstiden går till att upprätthålla ordningen i
619 klassrummet, mot tidigare en av fyra år 2012. Den upplevda tryggheten bland elever i årskurs 9 har
620 minskat under en tioårsperiod från 89 till 79 procent. Idag uppger mer än hälften av eleverna att
621 andra elever stör ordningen i klassrummet. Såväl lärare som elever får även utstå kränkningar och
622 hot. Särskilt flickor är extra utsatta då de oftare än pojkar känner sig otrygga och upplever bristande
623 studiero. Även om andelen elever som utsätts för brott i skolan har minskat enligt BRÅ är detta
624 oacceptabelt.

625 En trygg uppväxt och rätt stöd i hemmet är en ofta viktigt för att eleven överhuvudtaget ska ta till sig
626 undervisningen. Samarbetet mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården är avgörande för att
627 fånga upp barn och unga som lever i utsatthet eller att själv hamna på fel väg. Det finns ett antal
628 arbetssätt som utvecklas runt om i Sverige men grundläggande är att skolans personal och
629 socialtjänsten arbetar mycket nära varandra, helst i samma lokaler. En del i att möjliggöra detta är
630 att skyndsamt se över sekretesslagstiftning så att det helt automatiskt ska vara enkelt att dela
631 information mellan lärare, socialsekreterare och BUP-medarbetare, till exempel, och göra viktiga
632 insatser som säkrar en trygg tillvaro och leder in på rätt väg där skolan lägger grunden för att kunna
633 lyckas i livet. En annan del, som en av motionärerna lyfter, är att stärka samverkan mellan skola och
634 föräldrar. Hur en sådan samverkan kan utvecklas måste dock kunna se olika ut efter lokala
635 förutsättningar.

636 Många barn och unga mår dåligt i svensk skola idag. Okunskap, hög arbetsbelastning och begränsade
637 resurser bidrar till att problem inte sällan läggs på hög och inte åtgärdas. Centerpartiet vill se en

638 elevlag som säkerställer och definierar elevernas rätt till stöd, inflytande och trygghet. Sammantaget
639 handlar det om vilka skyldigheter skolan har gentemot eleven och vilka konsekvenser det får för
640 skolhuvudmannen om den inte lyckas leverera det. Partistyrelsen anser att rapporteringsskyldighet
641 för skolan till skolhuvudmannen och Skolinspektionen vid tillfällen där skolan inte lyckas tillgodose
642 det stöd eleven behöver för att klara skolan är ett viktigt verktyg för att elevlagen ska fungera
643 ändamålsenligt. Det får däremot inte leda till omfattande administrativ börda och att skyldigheten
644 blir svår att tillämpa i praktiken. Att alla lärare blir föremål för en sådan är ett exempel på där
645 skyldigheten blir för omfattande. Därför är partistyrelsen positiv till att frågan just nu utreds av
646 regeringen.

647 Under de senaste tio åren har anmälningar om hot och våld i skolorna ökat med 154 procent, medan
648 anmälningar om fysiskt våld har ökat med 183 procent, enligt Arbetsmiljöverket. Även det grova
649 våldet och antalet våldsdåd har ökat. Massskjutningen i Örebro har aktualiserat behovet av att vi
650 måste göra mer för att stärka skolsäkerheten i Sverige. En viktig del i sammanhanget är att
651 obehöriga inte har tillträde till skolan. Därför har Centerpartiet bland annat varit tydliga med att
652 skolor, när det finns ett tydligt behov, behöver ha sina dörrar låsta och att säkerställa att endast
653 behöriga har tillgång till skolans lokaler. Skolor bör även ha möjlighet att sätta upp kameror om det
654 bedöms krävas för att säkerställa trygghet och säkerhet. Viktigt att poängtera i sammanhanget är
655 dock att kameraövervakning sällan är en lösning på problemet. Oftare är kraftfulla stöd- och
656 vårdinsatser betydligt viktigare för att fånga upp de personer som är i riskzon för att begå dessa
657 våldsdåd.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att kameror sätts upp på skolorna för att kunna identifiera personer som ska in på skolan.

[6.47.2](#) att Centerpartiet ska verka för att upprätta regelverk som säkerställer att rapporteringen om missförhållanden sker till den som bedriver verksamheten, att rapporterade ärenden utan dröjsmål utreds, dokumenteras och åtgärdas, att redovisning av ärendena sker snarast till huvudman, samt om missförhållanden eller risken för missförhållandena är särskilt allvarliga ska anmälan ske till Skolinspektionen.

[6.48.1](#) att utveckla nya former av föräldrasamverkan, exempelvis i samarbete med studieförbund som organiserar föräldracirklar, där föräldrar kan stärka varandra, dela erfarenheter samt få påfyllning med nya verktyg, metoder samt kunskap om var/hur man kan få hjälp.

658

Förslag till beslut: Avslag

[6.47.1](#) att Centerpartiet ska verka för att införa rapporteringsskyldighet för all personal inom skolväsendet, vid misstanke eller vetskap om missförhållanden eller risk för missförhållanden. Rapporteringsskyldigheten ska ses som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

659

660

Folkhögskolan

6.49

[6.49.1](#) att Centerpartiet verka för att 18års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort.

[6.49.2](#) att Centerpartiet alternativt verkar för att 18 årsgränsen ändras så individuella undantag blir möjliga.

Partistyrelsens yttrande

Motionären skriver bland annat om problemet med elever som inte fullföljer sina gymnasiestudier och pekar på att folkhögskolan kan vara en möjlig väg framåt inte minst för de elever som efterfrågar en mer individanpassad miljö och pedagogik. Motionären föreslår att 18 års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort alternativt att det blir möjligt att göra individuella undantag för elever under 18 år.

Sverige har i ett europeiskt perspektiv en exceptionellt stor utslagning mellan högstadiet och gymnasiet, där nästan var sjätte elev, nästan 20 000 elever per år, går ut skolan utan fullständiga betyg. För de ungdomar som inte går vidare till gymnasiet väntar ofta utanförskap och hög ungdomsarbetslöshet.

Centerpartiet vill slopa den skarpa godkäntgränsen så att de med betyget F ska kunna söka sig vidare till gymnasiet med sina övriga betyg som grund. Många kommer dock även fortsättningsvis behöva läsa upp sina betyg för att kunna komma in. Gymnasiets introduktionsprogram spelar i sammanhanget en central roll. Syftet med introduktionsprogrammen inom gymnasieskolan är att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete. Cirka 15 000 elever läser ett sådant program varje år och ungefär 75 procent lyckas få behörighet till ett nationellt gymnasieprogram inom tre år.

Introduktionsprogrammen är ofta en viktig väg framåt för obehöriga elever. Men för många barn och unga kan den ordinarie skolformen i sig vara ett hinder för att klara skolan och deltar därför inte på introduktionsprogrammen. I sammanhanget kan det handla om att miljön och pedagogiken inte är tillräckligt individuellt anpassad eller att studietakten sker i för snabb takt. Även om introduktionsprogrammen bör vara det primära spåret framåt för dessa elever, inte minst med tanke på det specialpedagogiska uppdrag programmen har och den kompetens som finns på dessa program, så finns redan en viss möjlighet att i undantagsfall läsa på folkhögskola istället. Folkhögskolan är i första hand för personer från 18 år men vissa folkhögskolor kan göra undantag.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.49.2](#) att Centerpartiet alternativt verkar för att 18 årsgränsen ändras så individuella undantag blir möjliga.

Förslag till beslut: Avslag

[6.49.1](#) att Centerpartiet verka för att 18års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort.

694 **Klasstorlekar**

695 **6.50**

696 [6.50.1](#) att Centerpartiet verkar för att barngruppers storlek i förskola och skola regleras i skollagen.

697 [6.50.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverket får i uppdrag att löpande föra statistik över
698 barngruppers storlek i förskola och skola, och vilken påverkan barngruppers storlek har på elevers
699 skolresultat.

700 **Partistyrelsens yttrande**

701 Motionären skriver om vikten av att reglera barngruppernas storlek och att det bör föras löpande
702 statistik över barngruppers storlek och vilken påverkan storleken har på elevernas skolresultat.

703 En av grundorsakerna till att så många elever inte klarar skolan idag är att läraren har ansvar över så
704 pass många elever att eleverna inte får den stöttning de har behov av. Sju av tio lärare som uppger
705 att de har ansvar över för många elever säger att eleverna inte får den hjälp de behöver och att de
706 själva inte hinner se varje elev. På lågstadiet är siffran nio av tio. Ett högt antal elever per lärare kan
707 göra att läraren inte hinner ge eleverna den stöttning de behöver. Men det kan också vara så att den
708 stora gruppen i sig gör att eleverna inte kommer till sin rätt. Ju fler elever en ensam lärare har ansvar
709 över desto större risk är det att eleverna stör varandra och skapar ordningsproblem. Detta påverkar
710 både de elever som idag inte utmanas tillräckligt av undervisningen och de elever som är i behov av
711 lärarens extra stöttning och hjälp.

712 Forskning har visat att färre elever per lärare kan leda till bättre skolresultat, särskilt för elever från
713 socioekonomiskt svagare bakgrunder och elever med extra behov av stöd (exempelvis elever med
714 neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF). Färre elever per lärare i form av mindre klasser eller
715 fler lärare i ett klassrum möjliggör mer individuell uppmärksamhet från läraren och kan förbättra
716 elevernas kognitiva utveckling.

717 Att minska klasstorlekarna skulle sannolikt stärka förutsättningarna för trygghet och studiero i
718 skolan. Centerpartiet vill att klasstorlekarna minskar, i den takt det går, med särskilt fokus på
719 lågstadiet och där förutsättningarna är som tuffast. Vi anser att klasstorlekarna ska vara anpassade
720 utefter elevernas behov så att alla elever får den stöttning de är i behov av. Centerpartiet anser
721 dessutom att Skolverket bör få ett tydligare uppdrag att samla in statistik om barngruppers storlek
722 och skola.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.50.1](#) att Centerpartiet verkar för att barngruppers storlek i förskola och skola regleras i skollagen.

[6.50.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverket får i uppdrag att löpande föra statistik över barngruppers storlek i förskola och skola, och vilken påverkan barngruppers storlek har på elevers skolresultat.

723

724

725 **Psykisk och fysisk hälsa**

726 **6.51, 6.52**

727 [6.51.1](#) att skapa sammanhållen skoldag med idrott och kultur.

728 [6.51.2](#) att driva utveckling av föreningsbidrag så att möjlighet att verka i anslutning till skoldagen
729 ökar.

730 [6.52.1](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på skolor runtom i landet. Både på högstadier
731 samt gymnasium. För att underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja en mer
732 hälsosam miljö gällande ämnet menstruation från tidig ålder. Samt för de som inte själva har råd att
733 införskaffa detta.

734 [6.52.2](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på allmänna toaletter runtom i landet. För att
735 underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja delaktigheten, gemenskapen och
736 förståelsen gällande ämnet menstruation. Samt att skapa lika förutsättningar för alla gällande
737 menstruation, oavsett ekonomisk situation.

738 **Partistyrelsens yttrande**

739 Motionärerna lyfter bland annat att tillgången till idrott och kultur bör öka i anslutning till skolan och
740 att föreningslivet stärks genom ett föreningsbidrag. En av motionärerna lyfter även vikten av
741 tillgången på mensskydd i skolan och på allmänna toaletter.

742 För att stärka elevers psykiska hälsa krävs det mer fysisk aktivitet. Pulshöjande aktivitet varje dag är
743 en av de viktigaste förutsättningarna för en god och livslång hälsa och bättre inlärning. Studier visar
744 att svenska skolbarn är de mest stillasittande i Norden. Enligt en undersökning beställd av Nordiska
745 ministerrådet är 68 procent av svenska skolbarn fysiskt inaktiva. De uppfyller därmed inte WHO:s
746 rekommendation om minst en timmes fysisk aktivitet dagligen. Svenska barn har även minst antal
747 schemalagda idrottslektioner i Norden. Centerpartiet vill se mer rörelse och mer idrott integreras i
748 skolan.

749 Lika viktigt som att rörelse och idrott integreras i skolan behöver även kulturen få en mer framtonad
750 roll. Alla barn och unga ska ha möjlighet att delta i kulturliv och idrott. Det är bra både för det fysiska
751 och psykiska välbefinnandet. Dessutom stärker det bildningen i samhället, något Centerpartiet länge
752 arbetat för. Föreningslivet spelar här en viktig roll. Genom bidrag såväl nationellt som lokalt bidrar
753 Centerpartiet till att fler barn och unga får möjlighet att delta i föreningslivet i anslutning till
754 skoldagen.

755 Centerpartiet anser att vi behöver göra mer för att stärka flickors hälsa. Vi behöver exempelvis
756 stärka kunskapsläget och förbättra tillgängligheten i primärvården och hos BUP. Vi behöver också
757 göra mer i skolan. Vi behöver se till att det finns en mer tillgänglig och närvarande elevhälsa. Vi
758 behöver också stärka tillgången till exempelvis mensskydd. Ett förslag som diskuterats flitigt på
759 senare år är att införa gratis mensskydd på alla landets skolor. Idag erbjuder cirka 40 procent av
760 Sveriges skolor gratis mensskydd. Både Nya Zeeland och Skottland har nyligen infört det nationellt
761 med positiva effekter på både hälsa, trygghet och skolnärvaro.

762 Den låga tillgängligheten på mensskydd i svensk skola kan skapa problem för flickors hälsa. Enligt en
763 undersökning från Sifo 2021 så har exempelvis två tredjedelar av flickorna någon gång behövt
764 använda toalettpapper i brist på mensskydd och närmare hälften (7/12) har vid någon gång blött
765 igenom sitt skydd för att de tvingats använda samma mensskydd för länge. Mensskydd är en basal

766 hygienvara och tillgängligheten för det spelar stor roll för flickors hälsa och frihet. Mot bakgrund av
767 detta anser partistyrelsen att det borde införas gratis mensskydd på alla skolor runt om i landet. Att
768 även se till att det finns mensskydd och sanitetskåp på alla allmänna toaletter runt om i landet ställer
769 sig partistyrelsen dock frågande till. Framförallt beror detta på att möjligheten att akut inhandla
770 mensskydd i allmänhet är betydligt större än för elever med skolplikt som inte får lämna skolan.
771 Kommuner ska dock ha möjlighet att själva införa gratis mensskydd på offentliga toaletter om det
772 finns förutsättningar och behov för det. Centerpartiet vill dessutom sänka momsen på mensskydd
773 från 25 till 6 procent. Detta skulle göra det betydligt enklare för fler, oavsett ekonomisk situation, att
774 köpa mensskydd.

Partistyrrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet verkar för att säkra tillgången på mensskydd på skolor runtom i landet.

775

Förslag till beslut: Besvarad

[6.51.1](#) att skapa sammanhållen skoldag med idrott och kultur.

[6.51.2](#) att driva utveckling av föreningsbidrag så att möjlighet att verka i anslutning till skoldagen ökar.

[6.52.1](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på skolor runtom i landet. Både på högstadier samt gymnasium. För att underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja en mer hälsosam miljö gällande ämnet menstruation från tidig ålder. Samt för de som inte själva har råd att införskaffa detta.

[6.52.2](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på allmänna toaletter runtom i landet. För att underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja delaktigheten, gemenskapen och förståelsen gällande ämnet menstruation. Samt att skapa lika förutsättningar för alla gällande menstruation, oavsett ekonomisk situation.

776

777

778 **AI i skolan**

779 **6.53**

780 [6.53.1](#) att Centerpartiet arbetar för att det ska tas fram en nationell utbildningsplan inom AI för
781 lärare och elever.

782 [6.53.2](#) att Centerpartiet verkar för att det nationellt tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för Sveriges
783 skolor att använda.

784 **Partistyrelsens yttrande**

785 Motionären skriver om vikten av att det tas fram en utbildningsplan inom AI för lärare och elever
786 samt att Centerpartiet verkar för att det nationellt tas fram en AI-tjänst för Sveriges skolor att
787 använda.

788 Användning av AI inom utbildningsområdet väcker både hopp och oro. Ser vi till den forskning som
789 publicerats inom området, såväl vad gäller de verktyg som redan satts i bruk och till de som håller på
790 och utvecklas, kan man notera att många av dessa verktyg fokuserar på att förenkla skolledningens
791 och lärarnas administrativa arbete och stödja de elever som både ligger betydligt längre fram och de
792 som hamnar efter i skolarbetet. Artificiell intelligens kan förbättra schemaläggningen, stödja lärarnas
793 planering av undervisningen, identifiera elevers lärandesvårigheter och vara ett verktyg för att stödja
794 språkinläring och möjliggöra en mer individualiserad undervisning. I de bästa av världar kan detta
795 bidra till en mer demokratisk, likvärdig och rättvis skola där lärarna kan lägga mer fokus på
796 undervisningen. Men många forskare pekar också på att den artificiella intelligensen kan föra med
797 sig problem, framförallt om man implementerar AI-verktygen för snabbt. Bland annat menar man att
798 ett mer passivt och mekaniskt användande av artificiell intelligens ofta leder till lägre
799 kunskapsutveckling och så kallad "kognitiv offloading". Dessutom finns det etiska och mänskliga
800 dilemman som kan ha en negativ inverkan på kort och lång sikt. Det finns således ingen robust
801 evidens som visar att artificiell intelligens per automatik kan bidra till högre kvalitet i undervisningen.
802 Mycket beror istället på hur, var och när tekniken tillämpas.

803 Den artificiella intelligensens framväxt har skapat både utmaningar och problem inom
804 utbildningsväsendet. Utbildningsväsendet har inte varit tillräckligt förberett på de konsekvenser som
805 den artificiella intelligensen har fört med sig och det råder oklarheter kring hur den nya tekniken ska
806 hanteras. Inom skolväsendet finns en oro att huvudmän och skolledningar ska rusa i väg för snabbt
807 och göra stora investeringar i verktyg som inte är lämpliga att använda i undervisningen eller att man
808 helt förbiser den artificiella intelligensens roll i att understödja lärarnas planering, administration
809 och undervisning. I sammanhanget behövs det vägledning och tydliga ramar från politiskt håll.

810 Staten behöver säkerställa att lärare, rektorer och övrig skolpersonal får tillgång till kvalitativ
811 kompetensutveckling inom artificiell intelligens. Inte bara är risken annars att vi får en situation där
812 elever, som många gånger är mer vana användare av artificiell intelligens, får svårt att guidas rätt av
813 lärare. Risken är också stor att det leder till ogenomtänkta investeringar i AI-teknik eller andra
814 digitala lärverktyg som bidrar till försämrad kvalitet i undervisningen eller att lärare inte kan
815 upptäcka fusk och oetiskt användande av tekniken. Staten måste säkerställa att anställda inom
816 skolväsendet får rätt stöd och kompetens, inklusive utbildning som förbättrar deras
817 beställarkompetens och kompetens i risk- och konsekvensanalys vid införande eller revidering av AI-
818 verktyg i skolan. En viktig del av detta är att AI-kompetens lärs ut på lärarutbildningen. Det kommer
819 dock inte vara tillräckligt. För att även yrkesverksamma lärare ska få tillräcklig kompetens i fråga och
820 för att skolväsendet ska hänga med i den snabba tekniska utvecklingen behövs kompetensutveckling

821 även följas upp kontinuerligt. I sammanhanget är det också viktigt att lärare och förskollärare ges
822 reella möjligheter att delta i samverkan inom detta område. Det är till syvende och sist de som
823 kommer att beröras i fråga. Mot bakgrund av detta är det rimligt att det tas fram en nationell
824 utbildningsplan inom AI för lärare och elever.

825 Motionären skriver också om att det på statlig nivå behöver tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för
826 Sveriges skolor att använda. Att staten ska ta fram en egen tjänst är en komplicerad fråga. Staten
827 och det offentliga är inte alltid de bästa på att skapa digitala verktyg och generellt är inte läromedel
828 etc. statliga i dagens skola. Att det tas fram modeller anpassat för svensk skola är däremot en
829 mycket bra idé och Centerpartiet bör uppmana till att så sker på den privata marknaden. Sådana
830 tjänster kan till exempel bygga på en av de etablerade LLMer men inte ha tillgång till all information i
831 världen. Istället kan läroböcker, Kungliga Bibliotekets samlingar, riksdagens öppna data och mycket
832 mer ligga som grund. Metoderna för prompting etc. är ändå lika och ger förutsättningar för eleverna
833 att lära sig att hantera AI i en miljö mer anpassat för deras skolarbete.

Förslag till beslut: Bifall

[6.53.1](#) att Centerpartiet arbetar för att det ska tas fram en nationell utbildningsplan inom AI för lärare och elever.

834

Förslag till beslut: Avslag

[6.53.2](#) att Centerpartiet verkar för att det nationellt tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för Sveriges skolor att använda.

835

836

837 **Läroplanerna**

838 **6.54, 6.55, 6.56**

839 6.54.1 att Centerpartiet verkar för att förtydliga det kompensatoriska uppdraget för Fritidshemmet i
840 läroplanen för grundskolan.

841 6.54.2 att Centerpartiet verkar för att ge Skolverket i uppdrag att utreda frågan.

842 6.55.1 att Centerpartiet verkar för att avskaffa de statliga läroplanerna och ge skolor och lärare
843 möjlighet att själva utforma läroplanen och enskilda program, kurser och ämnen utifrån statligt
844 reglerade slutmål.

845 6.56.1 att begreppet bildning får ett större utrymme i framtida läroplaner.

846 **Partistyrerelsens yttrande**

847 Motionärerna skriver både om att de statliga läroplanerna ska avskaffas och om att bildning
848 behöver få ett större utrymme i framtida läroplaner. Dessutom skriver motionärerna om att det
849 kompensatoriska uppdraget bör förtydligas i läroplanen för grundskolan.

850 Läroplanerna täcker idag grundskolan, specialskolan och sameskolan och innehåller fem delar:
851 skolans värdegrund och uppdrag (del 1), övergripande mål och riktlinjer (del 2), förskoleklassen (del
852 3), fritidshemmet (del 4) samt kursplaner i varje ämne (del 5). Gymnasieskolan täcks av de så kallade
853 ämnesplanerna.

854 Läroplanerna är idag en viktig hörnsten i skolans kompensatoriska uppdrag. Läroplanerna spelar en
855 viktig roll i att skapa ramar för att eleverna får den undervisning de har rätt till och det stöd de är i
856 behov av. Dagens läroplan är dock långt ifrån felfri. Fokuset på faktakunskaper är alldeles för
857 otillräckligt och bildning nämns nästan inte överhuvudtaget. Dessutom är det kompensatoriska
858 uppdraget alldeles för opreciserat inom ramen för Fritidshemmet. Detta är dock inte ett skäl till att
859 läroplanerna borde avskaffas. Tvärtom borde de istället utvecklas i syfte att öka kunskapsfokuset i
860 skolan och se till att varje elev får chansen att lyckas.

861 Utredningen "Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande" (SOU
862 2025:19) presenterar flera viktiga förslag för att stärka kunskapsfokuset i läroplanerna och förtydliga
863 stödinsatserna. Bland annat föreslår de att kursplanerna bättre ska anpassas utifrån elevernas
864 kognitiva utveckling, att faktakunskaper ska väga tyngre (inte minst i de yngre åldrarna), att
865 lärarrollen ska förtydligas och stärkas samt att riktlinjerna vad gäller extra anpassningar ska
866 förtydligas.

867 Centerpartiet anser att flera av utredningens förslag är rätt väg att gå för att utveckla de statliga
868 läroplanerna. Vi anser dock att förslagen är otillräckliga. Vi hade velat se ett tydligare fokus på
869 lärarens stöttande roll inom ramen för det kompensatoriska uppdraget i såväl skolan som i
870 fritidshemmet och förskoleklassen. Detta menar vi är alldeles för bristfälligt idag, vilket gör att
871 många elever idag faller mellan stolarna och inte klarar skolan. Dessutom anser vi att
872 bildningsbegreppet mångt och mycket lyser med sin frånvaro i dagens läroplan och utredningens
873 förslag på nya läroplaner. Skolans roll är inte bara att rusta barn och unga för arbetsmarknaden. Lika
874 viktigt är att bygga demokratiska, självständiga individer som har verktygen att både ta hand om sig
875 själv och andra. För Centerpartiet är det viktigt att detta tydligt avspeglar sig i läroplanerna.

Förslag till beslut: Besvarad

[6.54.1](#) att Centerpartiet verkar för att förtydliga det kompensatoriska uppdraget för Fritidshemmet i läroplanen för grundskolan.

[6.54.2](#) att Centerpartiet verkar för att ge Skolverket i uppdrag att utreda frågan.

[6.56.1](#) att begreppet bildning får ett större utrymme i framtida läroplaner.

876

Förslag till beslut: Avslag

[6.55.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa de statliga läroplanerna och ge skolor och lärare möjlighet att själva utforma läroplanen och enskilda program, kurser och ämnen utifrån statligt reglerade slutmål.

877

878

Att-satser

[6.10.1](#) att Centerpartiet arbetar för att införa lärplikt i den svenska skolan.

[6.11.1](#) att Sverige ersätter skolplikt med läroplikt.

[6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheterna för att reformera dagens skolplikt till att lägga större vikt på inläring och kunskap, snarare än fysisk närvaro.

[6.13.1](#) att Centerpartiet verkar för att ersätta skolplikt med läroplikt.

[6.14.1](#) att det införs ett krav i skollagen att en frånvaroutredning ska avslutas inom senast fyra veckor efter att utredningen inletts, med möjlighet att förlänga utredningstiden med ytterligare två veckor om det föreligger särskilda skäl.

[6.14.2](#) att tydliggöra huvudmannens ansvar i skollagen för att följa upp elever med långvarig skolfrånvaro

[6.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder och presenterar en genomförandeplan för hur en reform för fristående summativ kunskapsbedömning kan implementeras effektivt och rättvist.

[6.16.1](#) att Centerpartiet verkar för en friare och mer flexibel betygsättning där skolorna själva får avgöra vid vilken tidpunkt betyg ska sättas, vid sidan om slutbetyg i nionde klass.

[6.16.2](#) att Centerpartiet verkar för att gymnasier själva ska kunna anta elever med grund i alternativa urvalsgrunder vid sidan om grundskolebetyg.

[6.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att ge skolor större möjlighet att anpassa undervisningen utifrån elevernas individuella inlärningsbehov.

[6.18.1](#) elever som inte når godkänt skall erhålla specialundervisning

[6.19.1](#) att implementera en ny form av nivågruppering inom grundskola och gymnasieutbildning där elevers fallenhet för ämnen prioriteras.

914 [6.20.1](#) att skolan även har utbildning i att "vara vuxen" - vad har man för ansvar vad har man för
915 skyldigheter.

916

917 [6.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av Privatekonomi som ett obligatoriskt fristående
918 ämne i gymnasieskolan

919

920 [6.22.1](#) att införa krishantering som ämne i skolan.

921

922 [6.23.1](#) att det introduceras ett nytt ämne i grundskolan, människokunskap (inkluderar psykologi,
923 sociologi, personligutveckling, värderingskunskap, hållbarhet (IDG) och grupputveckling) i
924 mellanstadiet och högstadiet.

925

926 [6.24.1](#) att Centerpartiet verkar för körkortsutbildning på gymnasiet för de ungdomar som har
927 inriktningen vård- och omsorg. Detta för att underlätta sökandet av arbete inom vården i landets
928 alla delar.

929

930 [6.25.1](#) att skolverket ges i uppdrag att i en ny skolreform utreda hur bildning kan integreras i skolans
931 styrdokument.

932

933 [6.26.1](#) att Centerpartiet verkar för att undersöka hur deltagande i årslånga utbytesstudier på
934 gymnasienivå för ungdomar kan stimuleras och öka. (ev. under utbildning för livet).

935

936 [6.27.1](#) att Centerpartiet driver att lärlingsprogram ska införas som ett tydligt och självständigt
937 alternativ till dagens gymnasieutbildningar.

938

939 [6.28.1](#) att utreda en regionalisering av gymnasieskolorna för att säkerställa en likvärdig utbildning
940 med hög kvalitet, där eleven står i fokus och ges möjlighet att välja utbildning utifrån sina intressen
941 och behov, utan att behöva lämna sin hemort.

942

943 [6.28.2](#) att även utreda om en skatteväxling kan finansiera regionaliseringen på ett rättvist och
944 hållbart sätt, vilket skapar likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett ekonomisk styrka.

945

946 [6.29.1](#) att det blir fler yrkesutbildningar på flera olika orter i Sverige

947

948 [6.29.2](#) att yrkesutbildningar blir 2 åriga.

949

950 [6.30.1](#) att vissa icke-högskoleförberedande utbildningar förkortas till förmån för snabbare inträde på
951 arbetsmarknaden.

952

953 [6.31.1](#) att kommunerna ges ett tydligare uppdrag att inbjuda skolor och företag till samarbete som
954 syftar till trygga kompetensförsörjningen.

955

956 [6.31.2](#) att regionerna uppmuntrar och stöder samarbetet.

957

958 [6.31.3](#) att kommunerna bejakar elever som vill studera och erbjuda tillräckligt med
959 utbildningsplatser som motsvarande elevernas efterfrågan.

960

961 [6.31.4](#) att företagen uppmuntras att på olika sätt ta ett större ansvar för yrkesutbildningar i syfte att
962 trygga arbetslivets rekryteringar mm

963

964 [6.32.1](#) att vinstdrivande friskolor fasas ut och ombildas till stiftelser.

965

966 [6.32.2](#) att tillsätta en utredning om hur omställningen kan ske på ett rättssäkert och hållbart sätt.

967

968 [6.33.1](#) att Centerpartiet verkar för ett system där fristående och kommunala skolor har samma
969 ansvar att kunna erbjuda elever plats.

970

971 [6.34.1](#) att skolverksamhet- förskola, grundskola samt gymnasieskola - som finansieras av
972 skattemedel endast får bedrivas i en bolagsform som inte medger att verksamheten dräneras på
973 medel för annat än just skolverksamhet o undervisning, o att transaktioner med närstående/i
974 intressegemenskap skall ske med tillämpning
975 korrekt/armlängds prissättning. Ev måste en särskild legal form för skolverksamhet inrättas, det går
976 säkert att hitta god inspiration från utlandet. Valfrihet -alldeles utmärkt, men oxå effektivitet med
977 medborgarna (inte bolagen) pengar. Anses det att verksamhet inte kan bedrivas utan möjlighet till
978 vinst så förslår jag tex korvtillverkning eller batteritillverkning.

979

980 [6.35.1](#) ett stopp för aktiebolagsdrivna skolor – Skolor ska drivas med syfte att ge barn utbildning, inte
981 att generera vinst. Aktiebolag ska inte ha möjlighet att driva skolor med offentliga medel.

982

983 [6.35.2](#) att avskaffa friskolestraffet – Kommuner ska inte behöva betala extra ersättning till friskolor
984 när deras egna skolor går med underskott. Denna konstruktion leder till att kommunala skolor
985 förlorar ytterligare resurser och förstärker segregationen.

986

987 [6.36.1](#) att Centerpartiet verkar för att fasa ut skolpengen till privata grundskolor och privata
988 gymnasieskolor

989

990 [6.36.2](#) att Centerpartiet verkar för att under utfasningen ge kommuner extra bidrag för att hantera
991 eventuella nedläggningar av privata skolor.

992

993 [6.37.1](#) att Skolinspektionen går tillbaka till sitt grunduppdrag, och ser till att öka antalet
994 förelägganden med viten som ligger på en tillräckligt hög nivå så att huvudmän inte avstår från att
995 vidta rättelse, om inte föreläggandet, gå vidare och ansöka om utdömande av vitet i domstol.

996

997 [6.38.1](#) att ge Skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd
998 skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.

999

1000 [6.38.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverkets rekommendationer även aktivt bidrar till att stärka
1001 det hälsofrämjande arbetet kring pedagogiska frågor om ungdomars sömnvanor och medvetandegör
1002 sömnens betydelse för elevernas psykiska hälsa

1003

1004 [6.39.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lärarlegitimationen, i syfte att möjliggöra att anställa
1005 lärare baserat på deras kompetens och pedagogiska förmåga

1006

1007 [6.40.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i lärarutbildningen ingår ledarskapsutbildning.

1008

1009 [6.41.1](#) att skapa ett kompetensförsörjningsprogram för lärares vidareutbildning.

1010

1011 [6.41.2](#) att göra det enklare för lärare att få vidareutbilda sig med ersättning.

1012

1013 [6.42.1](#) att Centerpartiet arbetar fram en hållbar lärarutbildning där en examen möjliggör för fler
1014 karriärvägar förutom själva läraryrket.

1015

1016 [6.43.1](#) att Centerpartiet verkar för en mer flexibel och dynamisk skola genom att ge mer frihet till
1017 lärare och skolor att själva utveckla undervisning och olika evidensbaserade pedagogiska metoder.

1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030
1031
1032
1033
1034
1035
1036
1037
1038
1039
1040
1041
1042
1043
1044
1045
1046
1047
1048
1049
1050
1051
1052
1053
1054

[6.44.1](#) att utreda och utforma incitament för lärarrotation mellan skolor för att utjämna
kvalitetsskillnader (dock på ett sätt som inte motverkar kontinuitet, relationskapande och trygghet
för elever eller personal).

[6.44.2](#) att skapa en lärarpeng (exempelvis en innovationscheck, med krav på att dela erfarenheter
och resultat) för pedagogisk innovation.

[6.44.3](#) att införa mentorskapsprogram (exempelvis veteranmentorerna i samverkan med
pensionärsorganisation, system för att ta in klass-mor- eller farföräldrar), med nödvändiga
incitament för generationsöverbryggande lärande.

[6.45.1](#) att det i lärarutbildningen introduceras ledarskapsutbildningar och personligutvecklingsdelar
(läs försvarsmaktens UGL-utbildningar och IDG).

[6.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att kameror sätts upp på skolorna för att kunna identifiera
personer som ska in på skolan.

[6.47.1](#) att Centerpartiet ska verka för att införa rapporteringsskyldighet för all personal inom
skolväsendet, vid misstanke eller vetskap om missförhållanden eller risk för missförhållanden.
Rapporteringsskyldigheten ska ses som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

[6.47.2](#) att Centerpartiet ska verka för att upprätta regelverk som säkerställer att rapporteringen om
missförhållanden sker till den som bedriver verksamheten, att rapporterade ärenden utan dröjsmål
utreds, dokumenteras och åtgärdas, att redovisning av ärendena sker snarast till huvudman, samt
om missförhållanden eller risken för missförhållanden är särskilt allvarliga ska anmälan ske till
Skolinspektionen.

[6.48.1](#) att utveckla nya former av föräldrasamverkan, exempelvis i samarbete med studieförbund
som organiserar föräldracirklar, där föräldrar kan stärka varandra, dela erfarenheter samt få
påfyllning med nya verktyg, metoder samt kunskap om var/hur man kan få hjälp.

[6.49.1](#) att Centerpartiet verka för att 18års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort.

[6.49.2](#) att Centerpartiet alternativt verkar för att 18 årsgränsen ändras så individuella undantag blir
möjliga.

1055 [6.50.1](#) att Centerpartiet verkar för att barngruppers storlek i förskola och skola regleras i skollagen.

1056

1057 [6.50.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverket får i uppdrag att löpande föra statistik över

1058 barngruppers storlek i förskola och skola, och vilken påverkan barngruppers storlek har på elevers

1059 skolresultat.

1060

1061 [6.51.1](#) att skapa sammanhållen skoldag med idrott och kultur.

1062

1063 [6.51.2](#) att driva utveckling av föreningsbidrag så att möjlighet att verka i anslutning till skoldagen

1064 ökar.

1065

1066 [6.52.1](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på skolor runtom i landet. Både på högstudier

1067 samt gymnasium. För att underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja en mer

1068 hälsosam miljö gällande ämnet menstruation från tidig ålder. Samt för de som inte själva har råd att

1069 införskaffa detta.

1070

1071 [6.52.2](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på allmänna toaletter runtom i landet. För att

1072 underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja delaktigheten, gemenskapen och

1073 förståelsen gällande ämnet menstruation. Samt att skapa lika förutsättningar för alla gällande

1074 menstruation, oavsett ekonomisk situation.

1075

1076 [6.53.1](#) att Centerpartiet arbetar för att det ska tas fram en nationell utbildningsplan inom AI för

1077 lärare och elever.

1078

1079 [6.53.2](#) att Centerpartiet verkar för att det nationellt tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för Sveriges

1080 skolor att använda.

1081

1082 [6.54.1](#) att Centerpartiet verkar för att förtydliga det kompensatoriska uppdraget för Fritidshemmet i

1083 läroplanen för grundskolan.

1084

1085 [6.54.2](#) att Centerpartiet verkar för att ge Skolverket i uppdrag att utreda frågan.

1086

1087 [6.55.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa de statliga läroplanerna och ge skolor och lärare

1088 möjlighet att själva utforma läroplanen och enskilda program, kurser och ämnen utifrån statligt

1089 reglerade slutmål.

1090

1091 [6.56.1](#) att begreppet bildning får ett större utrymme i framtida läroplaner.

1092

1093

1094 **6.10 Dags för lärplikt i Sverige**

1095 **Motionsskrivare:** Patrik Karlsson

1096 Riksorganisationen

1097 Titel

1098 Dags för lärplikt i Sverige

1099 Gammalt motionsnummer

1100 Skåne 15

1101 Medskrivare

1102

1103 Område

1104 Förskola och skola

1105 Brödtext

1106 Längre har vi haft skolplikt som lag i Sverige. Under de flesta åren har skolans innehåll och kvalitet
1107 mätts i antal timmar ett visst ämne har. Inte vilken kvalitet själva undervisningen har. Det har
1108 egentligen inte gett det resultat vi önskat från politiskt håll, och med alla hemmasittande elever idag
1109 kan vi också konstatera att skolplikten är mer av ett önsketänkande än en fungerande lag.

1110

1111 Den moderna skolan brottas också allt fler elever med olika NPF-diagnoser eller andra problem som
1112 gör att de har svårt att ta till sig lärande i ett traditionellt klassrum. Skolorna har då en ekvation
1113 bordet som saknar en rak lösning. Eleverna funkar inte i ett klassrum, men de har en plikt att vara
1114 där.

1115

1116 Med lärplikt skulle det öka möjligheten för kompletterande lösningar. Då blir samhällets ansvar att
1117 se till att eleverna lär sig det de behöver, och inte bara att de gör ett visst antal timmar i varje ämne.
1118 Elever som visar att de tagit till sig den kunskapen målen i läroplanen förordar kan då få en mer
1119 flexibel skolgång. Det i sin tur ger skolan möjligheter att skräddarsy insatser för den växande skaran
1120 av elever med olika diagnoser.

1121

1122 Jag anser därför att det är dags att modernisera skolan och öka möjligheten för en mer
1123 individualiserad undervisning.

1124 Att-satser

1125 [6.10.1](#) att Centerpartiet arbetar för att införa lärplikt i den svenska skolan.

1126 Distriktets yttrande

1127 Vi anser i likhet med motionären att skolan bör fokusera mer på kunskap och varje elevs förmåga att
1128 utvecklas och nå sina mål, snarare än att enbart fokusera på närvaro på en specifik plats.

1129 Centerpartiet har föreslagit en ny elevlag och obligatoriska stödsatser för att säkra just detta. Så
1130 istället för att ta bort skolplikten bör den fyllas med ett faktiskt värde.

1131 En av Sveriges största utmaningar är integrationen. Att ta bort skolplikten riskerar att leda till att
1132 ännu fler får ännu svårare att ta till sig det svenska språket och få det stöd som behövs. Det skulle
1133 därmed försvåra den enorma utslagningen vi ser i svensk skola med 20 000 elever varje år som inte
1134 får förutsättningarna att ta sig vidare till nästa utbildningssteg, ett jobb och en framtid de själv kan
1135 skapa. Den utslagningen måste minska – inte öka.

1136 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
1137 att: avslå motionen

1138 **6.11 Införande av läroplikt i stället för skolplikt ur ett NPF-** 1139 **perspektiv**

1140 **Motionsskrivare:** Lars Thomasson

1141 Riksorganisationen

1142 **Titel**

1143 Införande av läroplikt i stället för skolplikt ur ett NPF-perspektiv

1144 **Gammalt motionsnummer**

1145 Stockholms län 24

1146 **Medskrivare**

1147 Axel Östlund, Isabelle Josefsson

1148 **Område**

1149 Förskola och skola

1150 **Brödtext**

1151 Sverige har idag en strikt skolplikt som gäller för alla barn från sex till sexton år. Detta system syftar
1152 till att säkerställa att alla barn får tillgång till utbildning, men tar inte hänsyn till de stora variationer i
1153 individuella behov, lärstilar och förutsättningar som finns bland barn och ungdomar. Särskilt
1154 påverkas barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) som autism, ADHD och dyslexi
1155 negativt av en utbildningsstruktur som förutsätter att alla barn kan tillgodogöra sig undervisning på
1156 samma sätt.

1157
1158 I många andra länder, såsom Finland och Danmark, tillämpas i stället en läroplikt, vilket innebär att
1159 barn har rätt och skyldighet att få utbildning, men inte nödvändigtvis i en traditionell skola. Det ger
1160 utrymme för alternativa lärformer, hemundervisning och hybridmodeller där barn kan få
1161 undervisning i en miljö som passar deras behov.

1162
1163 **Problem med skolplikten:**

1164
1165 · Skolmiljön fungerar inte för alla. Många barn med NPF kämpar med sensorisk överbelastning,
1166 sociala krav och en skolstruktur som skapar stress och utmattning. En betydande andel av dessa barn
1167 utvecklar svår skolångest och riskerar att bli hemmasittare.

1168
1169 · Brist på flexibilitet och anpassningar. Även om skollagen säger att undervisningen ska anpassas
1170 efter individen, visar erfarenheter att skolorna ofta saknar resurser och kunskap för att ge verkligt
1171 fungerande anpassningar.

1172
1173 · Psykisk ohälsa och skolpliktsbrott. Föräldrar till barn med NPF-diagnoser hamnar ofta i en omöjlig
1174 situation där de antingen måste tvinga sina barn till en miljö de inte klarar av eller riskera att böta
1175 för skolpliktsbrott.

1176
1177 **Fördelar med att införa läroplikt i Sverige:**

1178
 1179 · Ökad valfrihet och anpassning. Med läroplikt kan fler utbildningsformer utvecklas, exempelvis
 1180 distansundervisning, hybridmodeller, hemskolning med statlig tillsyn och småskalig
 1181 specialundervisning.
 1182
 1183 · Bättre livskvalitet och minskad skolrelaterad stress. Genom att skapa utbildningsmiljöer som
 1184 faktiskt fungerar för NPF-barn minskar risken för psykisk ohälsa och utanförskap.
 1185
 1186 Fungerande modeller i Norden – Finland och Danmark har visat att läroplikt kan kombineras med
 1187 starka kvalitetskrav och uppföljning från kommunala utbildningsmyndigheter. Centerpartiet bör
 1188 därför driva att Sverige ersätter skolplikten med en läroplikt som säkerställer att alla barn får en
 1189 adekvat utbildning, men på ett sätt som fungerar för deras individuella behov. Detta skulle innebära
 1190 att alternativa utbildningsformer, inklusive hemskolning, hybridmodeller och specialiserade
 1191 småskolor, tillåts och regleras för att säkerställa kvalitet och likvärdighet. Tillsynen kommer vara
 1192 viktig vilket innebär att kommunerna behöver få ansvar och resurser att stödja och följa upp
 1193 utbildningen. Förutom att gynna barn med NPF kan även barn med andra sjukdomar, psykiska som
 1194 fysiska, få bättre möjligheter att klara skolan med läroplikt i stället för skolplikt.
 1195
 1196
 1197 Nyckelorden i denna reformerade utbildningspolitik är flexibilitet, individanpassning och
 1198 kvalitetssäkring.

1199 Att-satser

1200 [6.11.1](#) att Sverige ersätter skolplikt med läroplikt.

1201 Distriktets yttrande

1202 Precis som motionärerna skriver så finns stora problem med dagens skolplikt utifrån det sätt som
 1203 den praktiseras. Skolplikten används på många sätt som en närvaroplikt bunden till fasta tider och
 1204 platser. Centerpartiet vill reformera skolplikten så att det även innefattar extraundervisning,
 1205 distansundervisning, stödinsatser och anpassningar. På så sätt kan vi se till att elever får den
 1206 utbildning och det stöd de har rätt till. Alla barn och unga förtjänar en bra skolgång som utmanar
 1207 dem och ger dem förutsättningar att lyckas. Detta kräver att undervisningen anpassas och utformas
 1208 utefter elevens individuella behov. En reformerad skolplikt är en viktig reform för att bättre
 1209 anpassa undervisningen utifrån den enskilda eleven och se till att den får chansen att lyckas.
 1210 Läroplikt öppnar upp möjligheten till hemundervisning utan krav på pedagogisk utbildning för den
 1211 som agerar som lärare. Hemundervisning medför en stor risk att eleven inte får det stöd den har rätt
 1212 till och undergräver principen om en likvärdig skola. Distriktsstyrelsen föreslår därför att första
 1213 yrkandet avslås, de två andra besvarad. 1: att Sverige ersätter skolplikt med läroplikt 2: att
 1214 alternativa utbildningsformer tillåts och kvalitetssäkras 3: att kommunerna får ansvar och resurser
 1215 att säkerställa att alla barn får den utbildning de har rätt till

1216 **6.12 En modern skolplikt**

1217 **Motionsskrivare:** Caroline von Seth

1218 Riksorganisationen

1219 Titel

1220 En modern skolplikt

- 1221 Gammalt motionsnummer
1222 Centerpartiets ungdomsförbund 5
- 1223 Medskrivare
1224 Emelie Nyman, Oscar Berggren, Saleh Aman, Natalie Johansson, Melinda Prick, Christoffer Larsson
1225 och Lina Fernström
- 1226 Område
1227 Förskola och skola
- 1228 Brödtext
1229 Sverige har haft skolplikt sedan folkskolestadgans införande 1842 och sedan 1962 har den varit
1230 obligatorisk för alla elever mellan sju och sexton år. Den dåvarande reformen syftade till att fler barn
1231 skulle få grundläggande utbildning. Detta har varit en av de största jämlikhetsreformerna genom
1232 tiderna i Sverige.
1233
1234 Idag ser läget annorlunda ut. 2024 gick ungefär 20.000 barn ut grundskolan utan behörighet till
1235 gymnasiet.. Dessa elever har alltså suttit igenom en grundläggande utbildning, utan att ha fått de
1236 kunskaper som krävs för att kunna ta sig vidare i livet.
1237
1238 Samtidigt vet vi att elever som lämnar grundskolan utan fullständiga betyg löper större risk att
1239 hamna i utanförskap och kriminalitet. Att öka kunskaperna som eleverna får i skolan och se till att
1240 fler elever går ut med fullständiga betyg och godkänt i svenska, engelska och matematik är alltså inte
1241 bra en viktig skolreform, utan också en viktig trygghetsreform.
1242
1243 Det vore därför lämpligt att se över dagens skolplikt och reformera den till att lägga större vikt på
1244 kunskap och lärande.
1245
- 1246 Att-satser
1247 [6.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheterna för att reformera dagens skolplikt till
1248 att lägga större vikt på inläring och kunskap, snarare än fysisk närvaro.
- 1249 Distriktets yttrande
1250 CUF yrkar bifall till sin förbundsmotion
- 1251 **6.13 Läroplikt istället för skolplikt**
1252 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder
- 1253 Riksorganisationen
- 1254 Titel
1255 Läroplikt istället för skolplikt
- 1256 Gammalt motionsnummer
1257 Centerstudenter 13
- 1258 Medskrivare
1259 Centerstudenters förbundsstyrelse

- 1260 Område
1261 Förskola och skola
- 1262 Brödtext
1263 Att ersätta skolplikten med läroplikt skulle innebära en grundläggande förändring av hur vi
1264 ser på utbildning. Istället för att tvinga elever till fysisk närvaro i skolbyggnader skulle fokus
1265 ligga på att säkerställa att eleverna tillgodoser de kunskaper och färdigheter som behövs.
1266 Detta skifte skulle öppna upp för alternativa utbildningsformer som hemundervisning, digital
1267 undervisning eller specialiserade skolor för elever med särskilda intressen eller behov.
1268
1269 Ett system baserat på läroplikt ger elever och deras familjer större ansvar och valmöjligheter
1270 när det gäller hur utbildningen genomförs. Det kan leda till ökad motivation eftersom
1271 undervisningen kan anpassas till individens intressen och inlärningsstil. Exempelvis kan
1272 elever som inte trivs i en traditionell skola få bättre förutsättningar att lyckas genom
1273 alternativa lösningar. Samtidigt skapas större utrymme för kreativa och innovativa
1274 undervisningsmetoder, som kan gynna både elever och lärare. Finland är ett exempel på ett
1275 land där läroplikt fungerar framgångsrikt, med goda resultat i form av både
1276 kunskapsutveckling och nöjdhet bland elever.
- 1277 Att-satser
1278 [6.13.1](#) att Centerpartiet verkar för att ersätta skolplikt med läroplikt.
- 1279 Distriktets yttrande
1280 Bifall i sin helhet
- 1281 **6.14 Förstärkt skyndsamhetskrav vid frånvaroutredningar i**
1282 **skolan och tydliggör ansvaret för huvudmannen**
1283 **Motionsskrivare:** Jennie Elfström
- 1284 Riksorganisationen
- 1285 Titel
1286 Förstärkt skyndsamhetskrav vid frånvaroutredningar i skolan och tydliggör ansvaret för
1287 huvudmannen
- 1288 Gammalt motionsnummer
1289 Västra Götaland Västra 2
- 1290 Medskrivare
1291
- 1292 Område
1293 Förskola och skola
- 1294 Brödtext
1295 I Sverige finns ca 17 000 elever med s k långvarig skolfrånvaro(not 1). Att fånga upp elever som har
1296 upprepad eller längre frånvaro från skolan så tidigt som möjligt är viktigt för att kunna bryta den
1297 negativa spiralen som riskerar att leda till ett livslångt utanförskap. En elevs omfattande frånvaro
1298 beror ofta på en komplex situation med flera orsaker. Många av orsakerna kan vara skolrelaterade
1299 och kräva åtgärder i skolan. Samtidigt kan hemförhållandena vara svåra. Organisatoriska faktorer

kan bidra till en elevs långvariga frånvaro, som t.ex. brister i frånvarorapportering, brister i lärandemiljön eller otydlig ansvarsfördelning bland skolpersonal. Eleven kan också ha fysiska sjukdomar eller lida av psykisk ohälsa(not 2).

Enligt skollagen har rektorn en skyldighet att skyndsamt utreda orsakerna till upprepade eller längre skolfrånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig.

Utredning av orsakerna till en elevs frånvaro måste alltid baseras på elevens hela situation och omfattningen måste avgöras av omständigheterna i det enskilda fallet, men fokus måste ligga på att kartlägga orsakerna till frånvaron så att skolan kan få fram ett underlag för att så snabbt som möjligt sätta in adekvata åtgärder.

Tyvärr ser vi exempel på att skyndsamhetskravet inte följs av skolorna. Här är några exempel. Redan i mars 2024 påtalade Skolinspektionen för huvudmannen i en skola i Kiruna kommun att de behövde utreda orsakerna till frånvaron för en elev men i december 2024 hade skolan fortfarande inte genomfört en ordentlig utredning. Skolan hade låtit tiden gå och bara gjort enstaka försök med 1-2 månaders mellanrum att försöka komma i kontakt med vårdnadshavarna (SI 2024:1178). Ett flertal elever vid en skola i Kungsörs kommun hade upprepade eller längre frånvaro men skolan hade inte genomfört frånvaroutredningar för alla elever (SI 2023:460). Samma kritik riktade Skolinspektionen mot skolhuvudmannen i Göteborgs kommun (2023:2250).

Det krävs kraftfulla åtgärder på flera plan för att komma till rätta med de utbredda problemen med långvarig skolfrånvaro. En del av lösningen är att skärpa regelverket och tydliggöra vikten av att frånvaroutredning genomförs och avslutas så snart som möjligt efter att skolan uppmärksammat problemen så att skolan får ett underlag till att arbeta vidare med åtgärder utifrån, som till exempel särskilt stöd. Det allmänna skyndsamhetskravet i skollagen har visat sig inte vara tillräckligt. Därför behöver man införa skarpa tidsgränser i skollagen.

En annan del av lösningen är att inskräpa huvudmannens ansvar. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn också se till att frånvaron skyndsamt anmäls till huvudmannen. Med dagens regelverk är dock huvudmannen en passiv mottagare av information och i praktiken lägger man den allra största delen av ansvaret för åtgärder på rektorn. I vissa fall kommer det krävas särskilt kostsamma och omfattande åtgärder för att komma till rätta med en elevs långvariga skolfrånvaro. Det kan också bli nödvändigt att skolan samverkar med myndigheter och sjukvården och i övrigt vidta de åtgärder som är nödvändiga. Det är således ett omfattande arbete som kan behöva göras och för att det ska fungera behöver huvudmannen ta ett större ansvar för den här gruppen av elever. Huvudmannens ansvar för elever med långvarig frånvaro behöver därför tydliggöras i skollagen.

Not1 [https://www.rattentillutbildning.se/wp-content/uploads/2023/05/Pressmeddelande-fran-Foraldranatverket-Ratten-till-Utbildning-2.pdf?media=1648666531#:~:text=Antalet%2520hemmasittare%252C%2520dvs%2520elever%2520med,autism%252C%2520adhd%2520och%2520andra%2520sv%C3%A5righeter,publicerad den 22 april 2023](https://www.rattentillutbildning.se/wp-content/uploads/2023/05/Pressmeddelande-fran-Foraldranatverket-Ratten-till-Utbildning-2.pdf?media=1648666531#:~:text=Antalet%2520hemmasittare%252C%2520dvs%2520elever%2520med,autism%252C%2520adhd%2520och%2520andra%2520sv%C3%A5righeter,publicerad%20den%2022%20april%202023)

Not2 Jämför prop. 2017/18:182 s. 58

Att-satser

[6.14.1](#) att det införs ett krav i skollagen att en frånvaroutredning ska avslutas inom senast fyra veckor efter att utredningen inletts, med möjlighet att förlänga utredningstiden med ytterligare två veckor om det föreligger särskilda skäl.

1346 [6.14.2](#) att tydliggöra huvudmannens ansvar i skollagen för att följa upp elever med långvarig
1347 skolfrånvaro

1348 Distriktets yttrande

1349 Motionen om att införa ett skyndsamhetskrav vid frånvaroutredningar i skolan och att tydliggöra
1350 huvudmannens ansvar verkar introducera nya specifika åtgärder som inte explicit framgår i
1351 Centerpartiets befintliga politik. Centerpartiet betonar vikten av att alla elever ska få stöd för
1352 att nå sin fulla potential och att elevhälsan är central i det förebyggande och hälsofrämjande
1353 arbetet på skolan.
1354 Partiet vill också starka och bygga ut elevhälsan samt ge rektorer ett tydligare ansvar för
1355 elevhälsoarbetet. Dock nämns inte specifika tidsramar för frånvaroutredningar eller ett
1356 förtydligande av huvudmannens ansvar i dessa frågor i det material som finns tillgängligt. Därför
1357 kan motionen ses som ett förslag till ny politik inom Centerpartiet.

1358 6.15 Inför fristående summativ kunskapsbedömning i grund- 1359 och gymnasieskolan

1360 **Motionsskrivare:** Rikard Tordön

1361

1362 Titel

1363 Inför fristående summativ kunskapsbedömning i grund- och gymnasieskolan

1364 Gammalt motionsnummer

1365 Östergötland 13

1366 Medskrivare

1367

1368 Område

1369 Förskola och skola

1370 Brödtext

1371 Bakgrund

1372 Dagens system för betygsättning i grund- och gymnasieskolan lider av bristande likvärdighet och
1373 jämförbarhet mellan olika skolor. Skillnader mellan kommunala och fristående skolor gällande
1374 betygsnivåer har dokumenterats, men det är oklart om dessa skillnader återspeglar variationer i
1375 elevernas faktiska kunskaper eller om de snarare beror på skillnader i praxis för betygsättning.
1376 Lärares dubbla roll som både undervisare och betygssättare, ibland också säljare av sin skolas
1377 tjänster, kan skapa incitament som riskerar att påverka betygssättningen, med negativa
1378 konsekvenser för likvärdigheten.
1379 För att skapa ett rättvist och transparent system föreslås att ansvaret för den summativa
1380 kunskapsbedömningen – det vill säga den bedömning som resulterar i betyg – flyttas från de
1381 undervisande skolorna till en objektiv fristående part, exempelvis en statlig myndighet. Detta skulle
1382 garantera att bedömningar sker på lika villkor för alla elever, oavsett vilken skola de går i. Inspiration
1383 kan hämtas från hur högskoleprovet administreras nationellt.

1384

1385 Motivering

1386 En uppdelning av skolornas roll i formativ och summativ kunskapsbedömning skulle bidra till att:

1387 1. Stärka den formativa bedömningen: Genom att befrias från ansvaret att sätta slutbetyg kan
1388 lärare fullt ut fokusera på att stödja elevernas lärande och utveckling under kursens gång.
1389 2. Säkra likvärdigheten: En fristående organisation under staten som huvudman skulle kunna
1390 garantera att samma kriterier och standarder används över hela landet, vilket förhindrar att betyg
1391 influeras av externa faktorer som exempelvis konkurrens mellan skolor.
1392 3. Öka trovärdigheten: En ensad nationell metodik för summativ bedömning skulle skapa större
1393 förtroende bland elever, föräldrar och framtida arbetsgivare för att betyg verkligen speglar elevernas
1394 faktiska kunskaper.
1395 4. Minska otillbörlig påverkan: Genom att separera undervisning och betygsättning kan vi
1396 undvika att lärare hamnar i en konflikt mellan att vara stödjande pedagoger och objektiva
1397 bedömare.
1398
1399 Trots de administrativa förändringar som en sådan reform innebär, är det viktigt att betona att detta
1400 inte skiljer sig avsevärt från hur högskoleprovet organiseras idag. Med modern teknik och
1401 digitalisering finns goda möjligheter att skapa ett effektivt och rättvist system för nationell
1402 kunskapsbedömning.
1403

1404 Att-satser

1405 [6.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen utreder och presenterar en genomförandeplan
1406 för hur en reform för fristående summativ kunskapsbedömning kan implementeras effektivt
1407 och rättvist.

1408 Distriktets yttrande

1409 Centerpartiet förespråkar en mer holistisk syn på betygsättning, där lärarens samlade bedömning
1410 och elevens utveckling över tid tas i beaktning, snarare än att enbart fokusera på enskilda tillfällen.
1411 Centerpartiet anser det inte förenligt med elevens bästa att ha en summativ syn på
1412 kunskapsbedömning.
1413 Distriktsstämman beslutar att anse motionens första och andra att-sats för besvarad.
1414 Distriktsstämman beslutar att avslå motionens tredje att-sats.
1415 Distriktsstämman beslutar att skicka vidare motionens tredje att-sats till partistämman.

1416 **6.16 Låt skolorna själva avgöra när betygen ska sättas**

1417 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

1418 Riksorganisationen

1419 Titel

1420 Låt skolorna själva avgöra när betygen ska sättas

1421 Gammalt motionsnummer

1422 Centerstudenter 12

1423 Medskrivare

1424 Centerstudenters förbundsstyrelse

1425 Område

1426 Förskola och skola

1427 Brödtext

1428 Det svenska betygssystemet, där elever bedöms vid fasta tidpunkter oavsett deras
1429 individuella utveckling, är en källa till stress och frustration för både elever och lärare. Detta
1430 system utgår från en modell som inte tar hänsyn till att elever lär sig i olika takt och har
1431 varierande mognadsgrad. Genom att överlåta till skolorna att själva avgöra när betyg ska
1432 sättas, kan vi skapa en mer flexibel och rättvis bedömningsprocess.

1433
1434 I dag tvingas elever ofta prestera under tidspress, vilket riskerar försvåra inlärningsförmågan
1435 och leder till ytterligare onödigt stress. Vissa elever som är redo att bedömas tidigare hålls
1436 tillbaka av det fasta schemat, medan andra som skulle behöva mer tid inte får chansen att
1437 visa sin fulla potential. Om skolorna själva fick avgöra när betyg ska sättas, skulle de kunna
1438 anpassa processen efter elevernas individuella behov och undervisningens upplägg.

1439
1440 Flexibel betygssättning skulle också stärka relationen mellan lärare, elever och föräldrar.
1441 Lärare som har större frihet att bestämma tidpunkten för bedömning kan lägga mer fokus på
1442 formativ bedömning, vilket gynnar elevernas lärande. Föräldrar skulle få större insyn i hur
1443 och när deras barn bedöms, vilket skapar ett större förtroende för skolan. För att stävja
1444 betygsinflation och ojämlikhet i bedömningen bör samtidigt de nationella kriterierna för
1445 betygssättning framgå tydligt. Dessutom bör en normerande funktion införas för att säkerställa
1446 likvärdighet i antagning till gymnasial och högre utbildning.

1447
1448 Idag används betygssystemet som ett verktyg för att sälla bort elever från gymnasial
1449 utbildning. Med tanke på att den stora merparten av svenska elever går vidare till den
1450 gymnasiala utbildningen så bör detta synsätt omvärderas, speciellt om man tar de så kallade
1451 glädjebetygen i hänseende. Att elever också kan ta till sig kunskap och lärande i olika former
1452 gör detta mer relevant. Vi anser att gymnasium själva bör kunna utforma antagningskraven
1453 till utbildningarna vid sidan om grundskolebetyg utifrån de förkunskapskrav de anser vara
1454 lämpliga. Det hade gjort att fler elever kunnat tillgodose sig gymnasial utbildning och
1455 eleverna på gymnasiet har relevanta kunskaper.

1456 Att-satser

1457 [6.16.1](#) att Centerpartiet verkar för en friare och mer flexibel betygssättning där skolorna själva får
1458 avgöra vid vilken tidpunkt betyg ska sättas, vid sidan om slutbetyg i nionde klass.

1459 [6.16.2](#) att Centerpartiet verkar för att gymnasier själva ska kunna anta elever med grund i
1460 alternativa urvalsgrunder vid sidan om grundskolebetyg.

1461 Distriktets yttrande

1462 Bifall i sin helhet

1463 **6.17 Läroplikt istället för skolplikt**

1464 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

1465 Riksorganisationen

1466 Titel

1467 Läroplikt istället för skolplikt

- 1468 Gammalt motionsnummer
1469 Centerstudenter 13
- 1470 Medskrivare
1471 Centerstudenters förbundsstyrelse
- 1472 Område
1473 Förskola och skola
- 1474 Brödtext
1475 Att ersätta skolplikten med läroplikt skulle innebära en grundläggande förändring av hur vi
1476 ser på utbildning. Istället för att tvinga elever till fysisk närvaro i skolbyggnader skulle fokus
1477 ligga på att säkerställa att eleverna tillgododera de kunskaper och färdigheter som behövs.
1478 Detta skifte skulle öppna upp för alternativa utbildningsformer som hemundervisning, digital
1479 undervisning eller specialiserade skolor för elever med särskilda intressen eller behov.
1480
1481 Ett system baserat på läroplikt ger elever och deras familjer större ansvar och valmöjligheter
1482 när det gäller hur utbildningen genomförs. Det kan leda till ökad motivation eftersom
1483 undervisningen kan anpassas till individens intressen och inlärningsstil. Exempelvis kan
1484 elever som inte trivs i en traditionell skola få bättre förutsättningar att lyckas genom
1485 alternativa lösningar. Samtidigt skapas större utrymme för kreativa och innovativa
1486 undervisningsmetoder, som kan gynna både elever och lärare. Finland är ett exempel på ett
1487 land där läroplikt fungerar framgångsrikt, med goda resultat i form av både
1488 kunskapsutveckling och nöjdhet bland elever.
- 1489 Att-satser
1490 [6.17.1](#) att Centerpartiet verkar för att ge skolor större möjlighet att anpassa undervisningen utifrån
1491 elevernas individuella inlärningsbehov.
- 1492 Distriktets yttrande
1493 Bifall i sin helhet
- 1494 **6.18 Krav ska ställas på huvudman**
1495 **Motionsskrivare:** Martin Molin
- 1496 Riksorganisationen
- 1497 Titel
1498 Krav ska ställas på huvudman
- 1499 Gammalt motionsnummer
1500 Skåne 12
- 1501 Medskrivare
1502
- 1503 Område
1504 Förskola och skola

1505 Brödtext
1506 Idag är det alldeles för många elever som inte når godkända betyg
1507 Resurser måste sättas in i tidigt skede för att alla barn ska lyckas.
1508 Specialundervisning ska sättas in och elever skall garanteras anpassad undervisning för att inte
1509 hamna utanför
1510 Det är viktigt att vi har en likvärdig skola oavsett var i Sverige du bor

1511 Att-satser

1512 [6.18.1](#) elever som inte når godkänt skall erhålla specialundervisning

1513 Distriktets yttrande

1514 Vi vill börja med att tacka motionären för dennes motion.
1515 Distriktsstyrelsen delar motionärens oro över att alltför många elever inte når godkända betyg. Det
1516 är avgörande att alla barn får de förutsättningar de behöver för att lyckas i skolan.
1517 Centerpartiet anser att tidiga insatser är nyckeln till att vända denna utveckling. Vi vill se en skola
1518 som tidigt identifierar och ger stöd till de elever som riskerar att halka efter. Detta kan innebära
1519 specialundervisning, anpassad undervisning eller andra former av stöd, beroende på elevens
1520 individuella behov.
1521 Distriktsstyrelsen är också övertygade om att en likvärdig skola är en grundläggande rättighet. Alla
1522 elever, oavsett var i Sverige de bor, ska ha tillgång till en utbildning av hög kvalitet.
1523 Distriktsstyrelsen anser dock att motionen är för snäv i sin inriktning på enbart specialundervisning.
1524 Det är viktigt att vi har ett brett spektrum av stödinsatser för att möta elevernas olika behov.
1525 Hanteringen av den enskilda eleven och insatser för att den ska kunna nå skolans mål ligger på
1526 rektorn och pedagogerna. Politikens roll är att tillföra de nödvändiga resurser som behövs för att
1527 rektor ska kunna leda och sätta in de resurser som är nödvändiga.
1528 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
1529 att: avslå motionen

1530 [6.19 Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola](#)

1531 **Motionsskrivare:** Milena Axklo

1532

1533 Titel

1534 Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola

1535 Gammalt motionsnummer

1536 Västmanland 8

1537 Medskrivare

1538 Jakob Olsson, Västra Götaland, John Silvell, Stockholm, Sven Molenkamp, Stockholms län, Anna Wetterbom,
Uppsala, Mårten Nobin, Skåne

1539 Område

1540 Förskola och skola

1541 Brödtext

1542 Ett gott liv ser inte likadant ut för alla. Ett samhälle som bygger på en gemenskap där alla behövs,
1543 måste se till medborgarnas olikheter som samhällets styrkor. Genom att komplettera varandra
1544 skapar medborgarna ett starkt samhälle som klarar av att stå upp för frihet och demokrati. Den ena
1545 är bra på matematik, den andra är bättre på språk och den tredje på idrottens olika atletiska

1546 prövningar. Får matematikern räkna, lingvisten kommunicera och atleten använda sin kropp
1547 kommer hela samhället att bli starkare. Albert Einstein sa: "Alla är genier. Men om du bedömer en
1548 fisk utifrån dennes förmåga att klättra i träd, så kommer den att leva hela sitt liv i tron att den är
1549 dum.". I det samhälle Centerpartiet bygger ska ingen människa behöva leva sitt liv i tron att hen är
1550 dum.

1551

1552 Grundpelaren är en skola som låter eleven växa utifrån sin motivation och unika potential. Därför
1553 behövs en skola där elever mer fritt kan röra sig uppåt och ibland nedåt i olika ämnens läroplaner
1554 och kunskapsmål för att just elevens styrkor ska ligga i fokus. Idag finns snarare en skola där det
1555 alltför ofta är elevens svagheter som hamnar i rampljuset.

1556

1557 Skolverket har fastställt att fasta nivågrupperingar motverkar jämlikhet, och därför är det viktigt att
1558 vara tydlig med att det inte är den typen av nivågruppering som motionen syftar till. Sverige har inte
1559 råd med utbildningsmässig elitism där barn med goda akademiska förutsättningar premieras.
1560 Däremot behöver ett gott liv för alla inte nödvändigtvis innebära högre examen, eller ens behörighet
1561 att läsa på högskola. Målet är att eleven ska klara skolan efter bästa förmåga för att sedan kunna
1562 skapa sig ett gott liv, inte att klara skolan för att sträva mot en viss utbildningsnorm.

1563

1564 Idag är arbetslösheten i Sverige tydligt sammankopplad med låg utbildningsnivå. Samtidigt
1565 efterfrågar företag kompetens som inte nödvändigtvis ens stämmer överens med utbildningarna.
1566 Kompetensgapet är avgrundsdjupt och Sverige har inte råd med utbildningsmässig elitism om man
1567 ska klara utvecklingen, omställningen och kärnuppdraget. Det bör finnas kortare, icke-
1568 högskoleförberedande utbildningar som organiseras i nära dialog med arbetsmarknaden.
1569 Systemet måste också ta höjd för att arbetsmarknadens behov förändras, och inte minst också för
1570 att människans mål och drömmar förändras under livets gång. Den som är skoltrött som 15-åring
1571 och väljer ett yrkesprogram kanske vill studera vidare senare, och den som studerade vidare kanske
1572 så småningom behöver omskola sig till ett praktiskt yrke för att möta den framtida
1573 arbetsmarknadens behov. Det är därför av stor vikt att det här förslaget också backas upp av andra
1574 fortsatta satsningar på olika vägar till omskolning. I det samhälle som C i rörelse ser framför sig ska
1575 möjligheten att skapa ett gott liv inte ha någon åldersgräns.

1576

1577 Med anledning av detta yrkar vi i initiativet C i rörelse på:

1578

1579 Att-satser

1580 [6.19.1](#) att implementera en ny form av nivågruppering inom grundskola och gymnasieutbildning
1581 där elevers fallenhet för ämnen prioriteras.

1582 Distriktets yttrande

1583 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med avslag på att-sats ett
1584 men med bifall på att-sats två.

1585 6.20 Stärk ungdomars framtidstro

1586 **Motionsskrivare:** Yvonne Andrén

1587

1588 Titel

1589 Stärk ungdomars framtidstro

1590 Gammalt motionsnummer

1591 Sjuhärad 6

1592 Medskrivare

1593

1594 Område

1595 Förskola och skola

1596 Brödtext

1597 Många ungdomar är oroliga och känner sig stressade av olika anledningar. Jag anser att det är viktigt
1598 att alla får en bra grund att stå på och här har vi i Centerpartiet en viktig roll. Vi måste arbeta för en
1599 bredare satsning på skola och utbildning. Samt att det även måste vara enklare att byta bana för att
1600 komma vidare eller att utbilda sig till något annat. Det är också viktigt att vi ger fler möjlighet att få
1601 ett arbete.

1602 Därför ska vi i Centerpartiet arbeta för

1603 Att-satser

1604 [6.20.1](#) att skolan även har utbildning i att "vara vuxen" - vad har man för ansvar vad har man för
1605 skyldigheter.

1606 Distriktets yttrande

1607 Många ungdomar är oroliga och känner sig stressade av olika anledningar. Jag anser att det är viktigt
1608 att alla får en bra grund att stå på och här har vi i Centerpartiet en viktig roll. Vi måste arbeta för en
1609 bredare satsning på skola och utbildning. Samt att det även måste vara enklare att byta bana för att
1610 komma vidare eller att utbilda sig till något annat. Det är också viktigt att vi ger fler möjlighet att få
1611 ett arbete.

1612 Därför ska vi i Centerpartiet arbeta för

1613 **6.21 Inför Privatekonomi som ämne i gymnasieskolan**

1614 **Motionsskrivare:** Andreas Joäng

1615

1616 Titel

1617 Inför Privatekonomi som ämne i gymnasieskolan

1618 Gammalt motionsnummer

1619 Kronoberg 8

1620 Medskrivare

1621

1622 Område

1623 Förskola och skola

1624 Brödtext

1625 Det finns ett kunskapsglapp när det handlar om privatekonomi, och idag är det mycket upp till
1626 individen själv att ta reda på rättigheter och möjligheter att ta hand om sin ekonomi på kort och lång
1627 sikt. År 2016 var summan av alla skulder hos Kronofogden 72,4 miljarder kronor, och fram till
1628 årsskiftet 2023/2024 har skuldberget vuxit till 119 miljarder kronor. Med mer kunskap kan vi rusta

1629 såväl morgondagens unga som gamla och utjämna de socioekonomiska bakgrunder som vi vet
 1630 påverkar ens referensramar.
 1631
 1632 Dagens skola erbjuder elever på högstadiet ämnet Hem- och konsumentkunskap, och många nyttiga
 1633 kunskaper får de med sig. Men för många kommer mycket av kunskaperna för tidigt och utan att det
 1634 följs upp tillräckligt högre upp i åldrarna. Vi skulle vilja se en fortsättning på gymnasienivå, där ett
 1635 nytt ämne skapas, kallat Privatekonomi.
 1636
 1637 Privatekonomi innehåller många delar: vilka rättigheter man har som hyresgäst, när man ska börja
 1638 pensionsspara och vilka alternativ som finns för sparandet, samt när man kan låna till sin bostad och
 1639 hur det fungerar med räntor – och mycket mer. Det är en djungel av möjligheter, regler och
 1640 sparformer, och därför är det viktigt att elever får med sig kunskaper kring hur de tar hand om sin
 1641 privatekonomi. Genom dessa kunskaper kan frihet skapas för framtiden, och ens förutsättningar går
 1642 att påverka mycket. Att införa ämnet Privatekonomi är en viktig frihetsreform.
 1643 På Centerpartiets valupptakt 2022 var Unizon, ett riksförbund för över 130 kvinnojourer, med och
 1644 presenterade vad de ville se för förändringar i samhället, och då var ett införande av ämnet
 1645 Privatekonomi en prioriterad fråga. Även representanter från näringslivet efterfrågar gång på gång
 1646 att privatekonomi borde finnas som ämne i skolan.
 1647
 1648 Idag finns privatekonomin insprängd i ämnet samhällskunskap, och min uppfattning är att de viktiga
 1649 kunskaperna i hög grad konkurrerar med mycket annat, också viktigt, innehåll. Svensk skola är
 1650 oerhört konservativ, och därför kommer det att krävas att politiken aktivt ser till att ett nytt
 1651 skolämne skapas i form av Privatekonomi. Ämnet skulle till exempel kunna införas som ett
 1652 gymnasiegemensamt ämne genom en ändring i varje programs respektive poängplan.
 1653 Jag föreslår att partistämman ställer sig bakom följande förslag
 1654
 1655 **Att-satser**
 1656 [6.21.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av Privatekonomi som ett obligatoriskt fristående
 1657 ämne i gymnasieskolan
 1658
 1658 **Distriktets yttrande**
 1659 Bifall på hela motionen, Distriktsstämman beslutade att motionen ska bifallas.
 1660
 1660 **6.22 Motion om skolan.**
 1661 **Motionsskrivare:** Arne Persson
 1662
 1663 **Titel**
 1664 Motion om skolan.
 1665
 1665 **Gammalt motionsnummer**
 1666 Blekinge 9
 1667
 1667 **Medskrivare**
 1668 Ulf Svensson
 1669
 1669 **Område**
 1670 Förskola och skola

1671 Brödtext

1672 Hur och varför har vi hamnat i en situation som råder idag med ökande våldstendenser? Orsakerna
1673 kan ses som flera. Vi behöver vända denna spiral av onda gärningar.

1674 Skolan har en stor betydelse för dagens ungdomar och elever. Efter kommunsammanslagningarna
1675 på 1970-talet blev det en flykt till tätorterna. Detta innebar att strukturrationaliseringen satte fart
1676 med bl.a. indragning och nedläggning av mindre skolor på landsbygden. Även service för boende
1677 utanför tätorterna försämrades. Man såg inte hur rationalisering och produktion minskade utanför
1678 städerna och tvingade folk att flytta. En del politiskt fattade beslut var möjligen mindre bra.
1679 Konsekvenserna av det kan vi se idag på flera plan. Vi tror inte att förslagen i att-satserna skulle
1680 kosta några stora pengar. Här tror vi att det kreativa tänkandet kan öka med mindre klassrum,
1681 mindre campusar och mindre skolor. Hantverksyrkena ska prioriteras upp så att elever lär sig att
1682 hantera verktyg. Om vi kommer i en krissituation är det bra i det dagliga livet ha lärt sig hantera
1683 verktyg och kunna klara sig själv.

1684 Att-satser

1685 [6.22.1](#) att införa krishantering som ämne i skolan.

1686 Distriktets yttrande

1687 Motionärer belyser problematiken med centralisering och dess konsekvenser. Genom att genomföra
1688 att-satsar finns det också möjligheten för landsbygden att leva upp. Så med fördelar man trycket
1689 från städerna och ser till att hela landet kan leva.

1690 I partiprogrammet behandlas redan att-sats 1-3 och ska därför anses besvarade.

1691 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att

1692 Anse de tre första att-satserna (18-20) besvarade och att inte skicka dessa vidare till partistämman

1693 Bifalla den fjärde att-satsen (21) och skicka vidare till partistämman

1694 **6.23 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom satsning**
1695 **på det sociala kapitalet och ett värdeskapande**
1696 **samhällskontrakt**

1697 **Motionsskrivare:** Pelle Simonsson

1698

1699 Titel

1700 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom satsning på det sociala kapitalet och ett
1701 värdeskapande samhällskontrakt

1702 Gammalt motionsnummer

1703 Jämtland 7

1704 Medskrivare

1705

1706 Område

1707 Förskola och skola

1708 Brödtext

1709 Samhällsutvecklingen är mörk just nu, och Sverige är inte fredat. Sverige behöver återuppbygga ett
1710 sammanhållet och inkluderande samhälle, byggt på humanistiska och demokratiska värderingar.

1711
 1712 Idag mår många människor psykiskt dåligt, framförallt ungdomar. Vi har en kraftig våg av
 1713 gängkriminellas våldsutövning som påverkar samhället radikalt. Demokratin i världen har försvagats
 1714 väsentligt de senaste 20 åren. Det finns starka krafter som mobiliserar för krig och Rysslands
 1715 invasionskrig i Ukraina är bara ett exempel på detta.
 1716 Skolsystemet måste i skenet av detta utveckla utbildningens innehåll så att de som idag är unga får
 1717 kunskap som är relevant och framgångsskapande när de i framtiden ska bära det svenska samhället.
 1718 Sverige och övriga Norden har nått sin särställning i världen genom att bygga ett samhälle från
 1719 grunden Vi har gått från att ha varit Europas fattiga hörn för ca 150 år sedan till idag ekonomiskt
 1720 starka, fria och demokratiska samhällen, genom att på bred front satsa på folkbildning (från de tyska
 1721 filosofernas Bildung) under slutet av 1800-talet och in på 1900-talet. Genom det skapades ett
 1722 samhälle som har lyckats balansera både individens makt och ett samhällskontrakt som håller ihop
 1723 landet både ekonomiskt, socialt och demokratiskt. (Läs The Nordic Secret, Lene Rachel Andersen).
 1724 I ljuset av IDG, och insikten om att förändring kommer från människor, individuellt och i grupp, och
 1725 den spridning som IDG fått globalt med de 17 hållbarhetsmålen så finns en plattform för att
 1726 vidareutveckla människorna som utgör samhället och de organisationer vi verkar i relation till
 1727 framtida generationer.
 1728 Barn är som mest påverkbara innan de går in i och blir en del av vuxenvärlden. Att lära sig bli goda
 1729 samhällsmedborgare är inte enkom en intellektuell övning utan till stor del någonting som måste
 1730 läras genom upplevelsebaserade inlärningsstrategier för insikter på ett större och djupare plan.
 1731 Det kommer att ta några år att utveckla en skolverksamhet med nya inslag, men med ett tio-tal
 1732 piloter i olika delar av Sverige, nord-syd, landsbygd och stad, fattig och rik så kommer vi ändå inom
 1733 rimlig tid kunna sätta Sveriges framtid i en ljusare kontext.
 1734

1735 Att-satser

1736 [6.23.1](#) att det introduceras ett nytt ämne i grundskolan, människokunskap (inkluderar psykologi,
 1737 sociologi, personligutveckling, värderingskunskap, hållbarhet (IDG) och grupputveckling) i
 1738 mellanstadiet och högstadiet.

1739 Distriktets yttrande

1740 Motionären för en diskussion om många ungdomar mår psykiskt dåligt och att världsläget ser
 1741 annorlunda ut. För att möta detta och göra ungdomarna mer redo för att vara de som ska bära
 1742 samhället i framtiden. För att detta ska lyckas så vill motionären att det ska föras in ett nytt ämne,
 1743 människokunskap. /Motionären yrkar även på att lärarutbildningen ska breddas så att den även
 1744 innehåller ledarskapsdelar samt personligutvecklingsdelar. /Läroplanen har idag inget utrymme över
 1745 givet de undervisningstimmar som är fastlagda per årskurs. Att införa ett helt nytt ämne leder därför
 1746 direkt till en diskussion om vilket ämne som i så fall ska få färre timmar eller strykas. Inom idrott och
 1747 hälsa så ingår bland att stresshantering, kopplingen mellan sömn, kost och vila. /När det gäller
 1748 lärarutbildningen för ämneslärare så ingår redan flera aspekter av ledarskap såsom gruppdynamik
 1749 och relationsbyggande, konflikthantering, lärares roll som ledare och förebild.

1750 **6.24 Motion om körkortsutbildning på gymnasiet**

1751 **Motionsskrivare:** Sofia Ringkvist

1752

1753 Titel

1754 Motion om körkortsutbildning på gymnasiet

- 1755 Gammalt motionsnummer
1756 Stockholms län 30
- 1757 Medskrivare
1758 Gerd Löfgren, Anita Engdahl & Birgit Olsson
- 1759 Område
1760 Förskola och skola
- 1761 Brödtext
1762 Att ha körkort kan ofta vara betydelsefullt för att komma ut på arbetsmarknaden, särskilt för
1763 landsbygdsungdom.
1764 I stora städer kan man åka kommunalt, men för många inom bland annat vårddyrket som arbetar i
1765 glesare kommuner, något som vi har många av i vårt land – är det svårt att ta sig till sina patienter
1766 och brukare utan bil.
1767
1768 Vi är i stort behov av vårdpersonal, och allt fler vårdas i hemmet via hemtjänst då det finns brist på
1769 äldreboenden.
1770 Det är inte enbart inom vården som körkort på landsbygden är livsviktigt, utan även inom många
1771 andra viktiga yrken.
1772 En allmän körkortsutbildning på gymnasiet är på lång sikt önskvärt, för de som utbildar sig inom vård
1773 och omsorg. De som går fordonslinjen får redan detta.
1774
1775 Landsbygden är något som ligger Centerpartiet varmt om hjärtat, och vår politik vill främja den.
1776
1777 Norrtäljekretsen samt CK Norrtälje står bakom denna motion.
- 1778 Att-satser
1779 [6.24.1](#) att Centerpartiet verkar för körkortsutbildning på gymnasiet för de ungdomar som har
1780 inriktningen vård- och omsorg. Detta för att underlätta sökandet av arbete inom vården i
1781 landets alla delar.
- 1782 Distriktets yttrande
1783 Körkort kan vara en fördel för att få arbete inom delar av vård- och
1784 omsorgsycket liksom inom många andra yrken. Det är dock inte något
1785 som krävs inom hela vård- och omsorgssektorn. Att alla elever inom vårdoch
1786 omsorg ska få körkortsutbildning skulle innebära en stor kostnad för
1787 samhället samtidigt som ett körkort i exempelvis Stockholmsregionen är
1788 långt ifrån nödvändigt varken privat eller i arbetet i alla lägen.
- 1789 **6.25 Motion mer bildning i skolan**
1790 **Motionsskrivare:** Martin Joelsson
1791
1792 Titel
1793 Motion mer bildning i skolan
- 1794 Gammalt motionsnummer
1795 Kalmar 9

1796 Medskrivare

1797

1798 Område

1799 Förskola och skola

1800 Brödtext

1801 Vi lever i ett samhälle som länge präglats av att mörka skuggor drar över världen samtidigt som
1802 sanningar privatiserats och där fler stängs inne i sina åsiktsburar. Detta har lett till ett mycket
1803 polariserat samhälle där farliga personer når viktiga positioner pga ren faktaresistens. Det är en
1804 dystert utveckling som vi ser både internationellt som i Sverige. Centerpartiet har länge varit med och
1805 arbetat för att vi ska lära oss tillsammans. Detta syns inte minst via våra folkrörelserötter och med
1806 folkbildningen som ett internationellt avtryck till idéforskningen. Vi har förstått att fakta och
1807 utbildning inte alltid är samma sak som just bildning. Bildning kan istället definieras som b.la.
1808 "kunskap plus omdöme" (Sörlin, 2021) och innebär helt enkelt att vi lär oss att förstå de djupare
1809 sammanhangen och hur olika fenomen samverkar. Bildning innebär också att vi lär oss och förstår
1810 fenomen gemensamt och på så sätt också förstå grundläggande världen och vad som förenar oss
1811 människor. I dagens läroplaner förekommer i stor utsträckning begreppet utbildning men tyvärr
1812 alldeles för sällan begreppet bildning. Skolan ska inte bara handla om att lära, lära ut, utan att lära
1813 för livet. För att motverka den faktaresistens som vi ser breder ut sig samt att vi arbetar för en
1814 fördjupad och gemensam samverkan och förståelse i samhället yrkar jag därför på:

1815

1816 Att-satser

1817 [6.25.1](#) att skolverket ges i uppdrag att i en ny skolreform utreda hur bildning kan integreras i
1818 skolans styrdokument.

1819 Distriktets yttrande

1820 Motionären lyfter i sin motion vikten av att skolan utvecklas och att begreppet bildning får ett större
1821 utrymme. Distriktsstyrelsen delar motionärens inställning att bildning och "lära för livet" är viktiga
1822 delar i våra barn och ungas utveckling. Centerpartiet driver sedan en tid vikten av att varje barn ska
1823 kunna göra sin livsresa, att skolan ska vara en plats för livsresor. Vidare så har Centerpartiet under
1824 lång tid hävdad bildningens betydelse för samhällsutvecklingen. Distriktsstyrelsen anser att de
1825 argument som motionären framför är tydliga och väl avvägda.
1826 Med anledning av detta föreslå att motionen bifalla motionen

1827 **[6.26 Motion för att öka svenska ungdomars deltagande i](#)**
1828 **[ungdomsutbyte under gymnasietiden.](#)**

1829 **Motionsskrivare:** Johannes Wikman Franke

1830

1831 Titel

1832 Motion för att öka svenska ungdomars deltagande i ungdomsutbyte under gymnasietiden.

1833 Gammalt motionsnummer

1834 Stockholms län 23

1835 Medskrivare

1836

1837 Område

1838 Förskola och skola

1839 Brödtext

1840 Trygghet och förutsägbarhet för framtiden i omvärlden har dramatiskt förändrats den senaste tiden.

1841 Genom åren före pandemin har Sverige både skickat och tagit emot tusentals utbytesstudenter som

1842 alla vittnat om det värde ett utbytesår skapat. Det genereras vinster för individen, samhället och för

1843 den framtida utvecklingen av gemenskap, samarbeten och förutsättningar för internationell

1844 förståelse och fred. Det finns många aktiva organisationer och företag som arbetar med att skapa

1845 dessa möjligheter för ungdomar i gymnasieåldern. Rotary, AFS, STS, EF, YFU är bara några exempel

1846 på sådana organisationer.

1847

1848 Efter pandemin har deltagandet i läsårslånga utbytesprogram under gymnasietiden minskat över

1849 hela linjen. Behovet av internationella kontakter och att väcka ett intresse för verkligheter utanför

1850 våra nationella gränser är tvärtom större än någonsin under samma tid.

1851

1852 I Danmark finns ett system finansierat av danska regeringen för att stimulera utbytesstudenter som

1853 efter fullgjort utbytesår får en ersättning. Danmark med hälften så stor befolkning som Sverige har,

1854 skickar just nu mer än dubbelt så stort antal utbytesstudenter som Sverige.

1855

1856 Tidigare har också svenska utbytesstudier kunnat tillgodoräkna sig sina studieresultat i den svenska

1857 skolan. Denna möjlighet har begränsats vilket också förstärkt effekten av att ett utbytesår blir en

1858 paus i de svenska gymnasiestudierna för eleverna som deltar.

1859 Till skillnad från utbytesår under gymnasietiden är utbytesstudier på universitet och högskolenivå

1860 studiemedelsberättigade i Sverige. Detta är inte en rimlig skillnad.

1861

1862 Det är dock inte en god ide att kravställa specifika studieresultat för utbytesstudenterna kopplat till

1863 ev studiemedel eller annat bidrag. Upplevelsen och utmaningen i sig att fullfölja studierna i en annan

1864 miljö och ibland på ett språk som man från början inte behärskar skapar erfarenheter och insikter

1865 som i sig är värdefulla som individen har nytta av under resten av sitt yrkesliv. Stöd kan däremot

1866 med fördel begränsas till studenter som deltar i årslånga utbytesstudier som arrangeras av

1867 verifierade organisationer.

1868

1869 Det finns på grund av ovanstående anledning att överväga och undersöka hur en stimulans av

1870 utbytesstudier på gymnasienivå skulle kunna genomföras i syfte att öka antalet studenter som deltar

1871 i årslånga utbytesstudier i andra länder.

1872

1873 Ett alternativ är ett stimulansbidrag i efterhand i likhet med Danmark. Ett annat är att göra utbytesår

1874 på gymnasienivå studiemedelsberättigade.

1875 Effekten av denna stimulans skulle möjliggöra för fler att delta i denna värdefulla

1876 kompetensutveckling. Med åren har denna möjlighet också främst varit en möjlighet för elever med

1877 föräldrar med större ekonomiska möjligheter. Denna stimulans skulle öka möjligheten för fler att

1878 delta på mer lika villkor.

1879

1880 Att-satser

1881 [6.26.1](#) att Centerpartiet verkar för att undersöka hur deltagande i årslånga utbytesstudier på
1882 gymnasienivå för ungdomar kan stimuleras och öka. (ev. under utbildning för livet).

1883 Distriktets yttrande

1884 Möjligheten till såväl årslånga som kortare utbytesstudier i gymnasieskolan finns redan i dag,
1885 exempelvis genom Erasmus. Detta är bra och ska givetvis uppmuntras. Distriktsstyrelsen uppfattar
1886 dock att intentionen i motionen skulle kunna innebära ett extra solår för betydligt fler. Detta
1887 bedömer distriktsstyrelsen skulle innebära mycket stora kostnader i en skola med redan alltför snålt
1888 tilltagna resurser. Med anledning av detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska avslås.

1889 [6.27 Motion om utbyggt lärlingssystem som ett tydligt](#) 1890 [komplement till dagens gymnasieutbildning](#)

1891 **Motionsskrivare:** Karin Jonsson

1892

1893 Titel

1894 Motion om utbyggt lärlingssystem som ett tydligt komplement till dagens gymnasieutbildning

1895 Gammalt motionsnummer

1896 Jämtland 1

1897 Medskrivare

1898

1899 Område

1900 Förskola och skola

1901 Brödtext

1902 I Sverige är arbetslösheten hos unga och nyanlända hög samtidigt som många företag söker
1903 arbetskraft, inte minst i norra Sverige.

1904

1905 Ett problem som lyfts är kompetensbristen hos de arbetssökande. De saknar de kunskaper och
1906 färdigheter som arbetsgivarna efterfrågar.

1907

1908 Genom att bygga ut det svenska lärlingssystemet för yrkesutbildningar och erbjuda det som ett
1909 tydligt alternativ till dagens gymnasiutbildningar kan unga och nyanlända ges möjlighet att under
1910 reglerade former utbilda sig i ett yrke, hos en arbetsgivare.

1911

1912 Ett utbyggt och reglerat lärlingssystem skulle kunna bli en viktig pusselbit i en flexibel arbetsmarknad
1913 och bidra till snabbare matchning mellan arbetsmarknadens behov och arbetssökande, där
1914 gymnasiet inte är ett lockande alternativ.

1915

1916 Även det lokala näringslivet skulle gynnas av ett utbyggt lärlingssystem. Små och medelstora företag
1917 på landsbygden kan nyttja denna möjlighet att utbilda framtidens arbetskraft på ett
1918 kostnadseffektivt sätt.

1919

1920 Många små företag står också inför generationsväxling, ex hantverkare och livsmedelsproducenter.

1921	För dem kan ett lärlingssystem underlätta.
1922	
1923	
1924	Vari ligger då hindren?
1925	
1926	I Sverige finns stor tilltro till traditionella utbildningsorganisationer, typ gymnasier och Komvux och
1927	en viss skepsis gentemot företagare.
1928	
1929	Företagare kan inte utan ersättning åta sig samhällets utbildningsansvar. Viss ersättning måste utgå
1930	för den tid utbildningsuppdraget tar.
1931	
1932	Om volymen lärlingsutbildningar ska växlas upp måste regelverk för utbildningskvalitet och
1933	ersättningar noga regleras.
1934	Att-satser
1935	6.27.1 att Centerpartiet driver att lärlingsprogram ska införas som ett tydligt och självständigt
1936	alternativ till dagens gymnasieutbildningar.
1937	Distriktets yttrande
1938	Centerpartiet har i många olika sammanhang uttryckt en vilja att utöka och bredda
1939	lärlingsutbildningar och yrkesprogram med fokus bland annat på att stärka kopplingen till
1940	arbetsmarknaden samt att involvera näringslivet i utbildningarnas utformning. Partiet har avslagit
1941	ett förslag om att lärlingstid ska vara ett valbart sätt att fullgöra skolplikten från årskurs 7
1942	(partistämman 2023) men inte tagit ställning till att införa lärlingsprogram som ett självständigt
1943	alternativ till dagens gymnasieutbildningar. Motionens förslag avser därför ny politik. Att införa
1944	lärlingsprogram ett tydligt och självständigt alternativ till dagens gymnasieutbildningar skulle gynna
1945	kompetensförsörjningen, arbetsmarknaden och de individer som av olika skäl inte väljer
1946	gymnasiestudier. Förslaget skulle möjliggöra för fler individer att komma i arbete genom möjligheten
1947	att matcha arbetsmarknadens behov och inriktning på lärlingsutbildningar.
1948	6.28 Regionalisering av gymnasieskolan – Likvärdig
1949	utbildning för alla elever
1950	Motionsskrivare: Faraah Mohamud
1951	
1952	Titel
1953	Regionalisering av gymnasieskolan – Likvärdig utbildning för alla elever
1954	Gammalt motionsnummer
1955	Fyrbodal 6
1956	Medskrivare
1957	Peter Heie, Åsa Edvardsson, ANN-MARIE OLOFSSON, isabella.hansson och Bertil Hansson
1958	Område
1959	Förskola och skola

1960 Brödtext

1961 Kvaliteten på gymnasieutbildningen i Sverige varierar kraftigt mellan kommunerna. Små kommuner
1962 har ofta svårt att erbjuda ett brett utbildningsutbud och kämpar med begränsade ekonomiska
1963 resurser. Detta skapar en ojämlik situation där elevernas utbildningsmöjligheter påverkas av var de
1964 bor. Genom att regionalisera ansvaret för gymnasieskolan kan vi säkerställa en likvärdig utbildning
1965 av hög kvalitet för alla elever, oavsett hemort. Regional samordning möjliggör spetsutbildningar och
1966 specialiserade program som annars inte kan erbjudas i mindre kommuner. För att finansiera
1967 regionaliseringen på ett rättvist sätt föreslås en skatteväxling, där resurser omfördelas från
1968 kommunal till regional nivå. Detta skapar en stabil och rättvis finansiering och avlastar små
1969 kommuner ekonomiskt.

1970

1971 En regionalisering av gymnasieskolan innebär:

1972

- 1973 • Likvärdig utbildning och högre kvalitet.
- 1974 • Rättvisa för små kommuner som avlastas ekonomiskt.
- 1975 • Eleven i centrum med fler valmöjligheter nära hemorten.

1976

1977 Att-satser

1978 [6.28.1](#) att utreda en regionalisering av gymnasieskolorna för att säkerställa en likvärdig utbildning
1979 med hög kvalitet, där eleven står i fokus och ges möjlighet att välja utbildning utifrån sina
1980 intressen och behov, utan att behöva lämna sin hemort.

1981 [6.28.2](#) att även utreda om en skatteväxling kan finansiera regionaliseringen på ett rättvist och
1982 hållbart sätt, vilket skapar likvärdiga förutsättningar för alla kommuner oavsett ekonomisk
1983 styrka.

1984 Distriktets yttrande

1985 Motionen lyfter viktiga frågor om likvärdig utbildning och små kommuners utmaningar med att
1986 erbjuda ett brett gymnasieutbud. Förslaget innebär att ansvaret för gymnasieskolan flyttas från
1987 kommunal till regional nivå, finansierat genom en skatteväxling.

1988 Det finns i dagsläget inga beslut som direkt rör en utredning av gymnasieskolans regionalisering.
1989 Däremot finns en bred diskussion om hur man säkerställer en likvärdig skola av hög kvalitet i hela
1990 landet.

1991 Kommunalt självstyre är en viktig princip i det svenska utbildningssystemet. Förslaget om
1992 skatteväxling kan innebära utmaningar, då det kräver en omfattande omfördelning av resurser och
1993 förändringar i ansvarsfördelningen mellan kommuner och regioner. Det finns dock redan förslag på
1994 regional samordning inom yrkesutbildningen, vilket kan indikera en möjlig öppning för regionala
1995 lösningar även för gymnasieskolan.

1996 Motionen belyser en relevant fråga om utbildningskvalitet och likvärdighet, men det saknas
1997 nuvarande beslut eller utredningar direkt kopplade till en regionalisering av gymnasieskolan. Hänsyn
1998 bör även tas till det kommunala självstyret. Dock kan en vidare diskussion om regional samordning
1999 och dess effekter på utbildningskvaliteten vara relevant att föra framåt.

2000 [6.29 Stärk ungdomars framtidstro](#)

2001 **Motionsskrivare:** Yvonne Andrén

2002

2003	Titel
2004	Stärk ungdomars framtidstro
2005	Gammalt motionsnummer
2006	Sjuhärad 6
2007	Medskrivare
2008	
2009	Område
2010	Förskola och skola
2011	Brödtext
2012	Många ungdomar är oroliga och känner sig stressade av olika anledningar. Jag anser att det är viktigt
2013	att alla får en bra grund att stå på och här har vi i Centerpartiet en viktig roll. Vi måste arbeta för en
2014	bredare satsning på skola och utbildning. Samt att det även måste vara enklare att byta bana för att
2015	komma vidare eller att utbilda sig till något annat. Det är också viktigt att vi ger fler möjlighet att få
2016	ett arbete.
2017	Därför ska vi i Centerpartiet arbeta för
2018	Att-satser
2019	6.29.1 att det blir fler yrkesutbildningar på flera olika orter i Sverige
2020	6.29.2 att yrkesutbildningar blir 2 åriga.
2021	Distriktets yttrande
2022	Många ungdomar är oroliga och känner sig stressade av olika anledningar. Jag anser att det är viktigt
2023	att alla får en bra grund att stå på och här har vi i Centerpartiet en viktig roll. Vi måste arbeta för en
2024	bredare satsning på skola och utbildning. Samt att det även måste vara enklare att byta bana för att
2025	komma vidare eller att utbilda sig till något annat. Det är också viktigt att vi ger fler möjlighet att få
2026	ett arbete.
2027	Därför ska vi i Centerpartiet arbeta för
2028	<u>6.30 Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola</u>
2029	Motionsskrivare: Milena Axklo
2030	
2031	Titel
2032	Motion om att införa nivågrupperingar i Svensk skola
2033	Gammalt motionsnummer
2034	Västmanland 8
2035	Medskrivare
2036	Jakob Olsson, Västra Götaland, John Silvell, Stockholm, Sven Molenkamp, Stockholms län, Anna Wetterbom, Uppsala, Mårten Nobin, Skåne
2037	Område
2038	Förskola och skola

2039 Brödtext

2040 Ett gott liv ser inte likadant ut för alla. Ett samhälle som bygger på en gemenskap där alla behövs,
2041 måste se till medborgarnas olikheter som samhällets styrkor. Genom att komplettera varandra
2042 skapar medborgarna ett starkt samhälle som klarar av att stå upp för frihet och demokrati. Den ena
2043 är bra på matematik, den andra är bättre på språk och den tredje på idrottens olika atletiska
2044 prövningar. Får matematikern räkna, lingvisten kommunicera och atleten använda sin kropp
2045 kommer hela samhället att bli starkare. Albert Einstein sa: "Alla är genier. Men om du bedömer en
2046 fisk utifrån dennes förmåga att klättra i träd, så kommer den att leva hela sitt liv i tron att den är
2047 dum.". I det samhälle Centerpartiet bygger ska ingen människa behöva leva sitt liv i tron att hen är
2048 dum.

2049
2050 Grundpelaren är en skola som låter eleven växa utifrån sin motivation och unika potential. Därför
2051 behövs en skola där elever mer fritt kan röra sig uppåt och ibland nedåt i olika ämnens läroplaner
2052 och kunskapsmål för att just elevens styrkor ska ligga i fokus. Idag finns snarare en skola där det
2053 alltför ofta är elevens svagheter som hamnar i rampljuset.

2054
2055 Skolverket har fastställt att fasta nivågrupperingar motverkar jämlikhet, och därför är det viktigt att
2056 vara tydlig med att det inte är den typen av nivågruppering som motionen syftar till. Sverige har inte
2057 råd med utbildningsmässig elitism där barn med goda akademiska förutsättningar premieras.
2058 Däremot behöver ett gott liv för alla inte nödvändigtvis innebära högre examen, eller ens behörighet
2059 att läsa på högskola. Målet är att eleven ska klara skolan efter bästa förmåga för att sedan kunna
2060 skapa sig ett gott liv, inte att klara skolan för att sträva mot en viss utbildningsnorm.

2061
2062 Idag är arbetslösheten i Sverige tydligt sammankopplad med låg utbildningsnivå. Samtidigt
2063 efterfrågar företag kompetens som inte nödvändigtvis ens stämmer överens med utbildningarna.
2064 Kompetensgapet är avgrundsdybt och Sverige har inte råd med utbildningsmässig elitism om man
2065 ska klara utvecklingen, omställningen och kärnuppdraget. Det bör finnas kortare, icke-
2066 högskoleförberedande utbildningar som organiseras i nära dialog med arbetsmarknaden.
2067 Systemet måste också ta höjd för att arbetsmarknadens behov förändras, och inte minst också för
2068 att människans mål och drömmar förändras under livets gång. Den som är skoltrött som 15-åring
2069 och väljer ett yrkesprogram kanske vill studera vidare senare, och den som studerade vidare kanske
2070 så småningom behöver omskola sig till ett praktiskt yrke för att möta den framtida
2071 arbetsmarknadens behov. Det är därför av stor vikt att det här förslaget också backas upp av andra
2072 fortsatta satsningar på olika vägar till omskolning. I det samhälle som C i rörelse ser framför sig ska
2073 möjligheten att skapa ett gott liv inte ha någon åldersgräns.

2074
2075 Med anledning av detta yrkar vi i initiativet C i rörelse på:
2076

2077 Att-satser

2078 [6.30.1](#) att vissa icke-högskoleförberedande utbildningar förkortas till förmån för snabbare inträde
2079 på arbetsmarknaden.

2080 Distriktets yttrande

2081 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att skicka vidare motionen med avslag på att-sats ett
2082 men med bifall på att-sats två.

2083 **6.31 Eleverna, företagen och samhället behöver en bättre**
2084 **skola**

2085 **Motionsskrivare:** Staffan Ström

2086 Riksorganisationen

2087 Titel

2088 Eleverna, företagen och samhället behöver en bättre skola

2089 Gammalt motionsnummer

2090 Stockholms stad 27

2091 Medskrivare

2092 Anna Löfmarck Göran Agardh Anette Nordvall Lars Norén Rune Thyselius Veronica Palmgren

2093 Leni Philip

2094 Område

2095 Förskola och skola

2096 Brödtext

2097 Kompetensförsörjning har blivit en alltmer viktig fråga i diskussionerna om tillväxt och ekonomisk
2098 utveckling. För företagen, inte minst de små och medelstora företagen, är det avgörande att man
2099 har möjlighet att rekrytera nya medarbetare om företaget ska överleva på sikt. För samhällets
2100 tillväxt är det viktigt att sysselsättningen ökar så att arbetslöshet och utanförskapet kan minskas.
2101 Och sist, men inte minst, är det viktigt för alla människor som är i yrkesverksam ålder att man är
2102 delaktig och inte står utanför arbetsmarknaden.

2103
2104 All formell utbildning som leder till betyg finansieras med skattemedel och kommunerna har
2105 ansvar för all formell utbildning under akademisk nivå, även om utbildningen kan utföras av såväl
2106 privata som kommunal regi. I yrkesutbildning ingår praktiska moment som med fördel kan
2107 genomföras på en arbetsplats. Detta förutsätter ett samarbete mellan skola och företaget. Det finns
2108 mycket som talar för att detta samarbete kan förstärkas och utvecklas, inte minst kan företag med
2109 rekryteringsbehov lösa en del av sina behov med ett starkare samarbete med skolan. Utredningar
2110 visar att många företag har svårigheter med rekryteringar och att detta leder till ökade kostnader för
2111 företaget och försvårar tillväxt.

2112
2113 För mindre kommuner är det svårare att ekonomiskt klara att erbjuda ett brett
2114 utbildningsutbud, framför allt inom de dyrare yrkesutbildningarna. Det är viktigt att uppmuntra
2115 dessa kommuner att utveckla nya lösningar, exempelvis att samarbeta med fler kommuner och få
2116 stordriftsfördelar och även bjuda in företag med rekryteringsbehov till samarbete, så att
2117 utbildningsutbudet kan stärkas.

2118
2119 Människor är olika och utvecklas i olika takt. Om en elev är skoltrött i tonåren och inte är
2120 motiverad att studera, kan eleven tio år senare ha en helt annan motivation. Viktigt att kommunerna
2121 bejakar elever som vill studera även om eleven är vuxen. Idag nekas ibland elever som vill läsa
2122 yrkesutbildningar i komvux av kommunen.

2123
2124 Företag som behöver rekrytera bör i större utsträckning möta och uppmuntra elever att
2125 påbörja utbildningar som leder till anställning. En rekrytering kostar pengar och en misslyckad

2126 rekrytering är förlorade pengar. För företagen kan det många gånger vara mer lönsamt att investera
2127 i praktikplatser etc som på sikt kan leda till en framgångsrik rekrytering.

2128

2129 Kommunen har en viktig roll att inbjuda skolor och arbetsgivare till samarbete som syftar till
2130 att trygga kompetensförsörjningen. Regionen är också en viktig partner för att ge långsiktiga
2131 strukturer för samarbetet.

2132

2133 C yrkar

2134 - Att kommunerna ges ett tydligare uppdrag att inbjuda skolor och företag till samarbete som
2135 syftar till trygga kompetensförsörjningen

2136 - Att regionen uppmuntrar och stöder samarbetet

2137 - Att kommunerna bejakar elever som vill studera och erbjuda tillräckligt med
2138 utbildningsplatser som motsvarar elevernas efterfrågan

2139 - Att företagen uppmuntras att på olika sätt ta ett större ansvar för yrkesutbildningar i syfte
2140 att trygga arbetslivets rekryteringar mm

2141

2142 Att-satser

2143 [6.31.1](#) att kommunerna ges ett tydligare uppdrag att inbjuda skolor och företag till samarbete som
2144 syftar till trygga kompetensförsörjningen.

2145 [6.31.2](#) att regionerna uppmuntrar och stöder samarbetet.

2146 [6.31.3](#) att kommunerna bejakar elever som vill studera och erbjuda tillräckligt med
2147 utbildningsplatser som motsvarande elevernas efterfrågan.

2148 [6.31.4](#) att företagen uppmuntras att på olika sätt ta ett större ansvar för yrkesutbildningar i syfte
2149 att trygga arbetslivets rekryteringar mm

2150 Distriktets yttrande

2151 Distriktsstyrelsens svar:

2152 Motionärerna pekar på en central del för att minska arbetslöshet, öka tillväxten och skapa ett mer
2153 företagsvänligt klimat: att med efterfrågestyrda och arbetsplatsförlagda yrkesutbildningar fylla de
2154 stora kompetensgap som uppstått på arbetsmarknaden. Här pågår ett nödvändigt utvecklingsarbete
2155 gällande att förstärka yrkesutbildningar och skapa bättre lärlingsutbildningar, som motionärerna ger
2156 ett viktigt bidrag till med denna text och dessa förslag. När företagen tar på sig kostnader i
2157 yrkesutbildningar måste de få starka ekonomiska incitament att erbjuda arbetsplatsförlagd
2158 utbildning. Dock riktar sig flertalet av de konkreta förslagen till den kommunala och regionala ni-vån,
2159 på områden de har ansvar för, varför partistämman inte är rätt mottagare för dessa.

2160 **6.32 Försvara friskolan - avskaffa vinstskolan**

2161 **Motionsskrivare:** Lars Thomasson

2162 Riksorganisationen

2163 Titel

2164 Försvara friskolan - avskaffa vinstskolan

2165 Gammalt motionsnummer

2166 Stockholms län 27

2167 Medskrivare

2168

2169 Område

2170 Förskola och skola

2171 Brödtext

2172 Den svenska skolan ska vara likvärdig och tillgänglig för alla elever, oavsett bakgrund. Friskolan är en
2173 omtyckt del av det svenska utbildningssystemet och valmöjligheter är viktiga för många föräldrar och
2174 elever. Få vill återgå till det stelbenta system som rådde före 1992. Samtidigt finns det ett starkt
2175 folkligt stöd för att fasa ut vinstuttag och aktiebolag från skolan, för att säkerställa att
2176 skolpengsmedel går direkt till undervisning och skolutveckling.

2177

2178 Skolpengssystemet och marknadsstyrningen har lett till att stora delar av friskolesektorn idag drivs i
2179 bolagsform med vinstintresse. Detta har bidragit till en oönskad utveckling där resurser som borde
2180 återinvesteras i undervisningen i stället tas ut som vinst av aktieägare, vilket blev tydligt när
2181 fastighetsmiljardären Roger Akelius planer på köp av Academedia stoppades, eftersom huvudägaren
2182 prioriterade vinstintresset framför möjligheten att återinvestera till förmån för elever och utbildning.
2183 Dessutom har vi sett en växande segregation och kvalitetsvariation mellan olika skolor i kölvattnet av
2184 en vildvuxen tillväxt av vinstdrivande friskolor.

2185

2186 Utmaningen är att behålla friskolans fördelar, såsom ett diversifierat utbud och valmöjligheter för
2187 elever och föräldrar, och samtidigt eliminera nackdelarna med marknadsskolan.

2188

2189 För att skapa en mer stabil och hållbar skola, som sätter elevernas behov i första rummet, bör
2190 Sverige följa internationella exempel och fasa ut friskolor som drivs med vinst. Ett realistiskt och
2191 genomförbart alternativ är att omvandla friskolor som idag drivs i aktiebolagsform till icke-
2192 vinstdrivande stiftelser. Detta skulle säkerställa att skolpengsmedel endast används till undervisning
2193 och skolutveckling.

2194

2195 Via en reform i Chile 2016 har man visat att det är möjligt att göra en förändring. Där fick
2196 vinstdrivande friskolor som mottog statligt stöd välja mellan att ombildas till stiftelser eller avveckla
2197 sin verksamhet. En förändring i denna riktning i Sverige skulle kunna genomföras genom en gradvis
2198 omställning där friskolor ges en fastställd tidsperiod för att anpassa sig till nya regler.

2199

2200 Därför yrkar jag att Centerpartiet verkar för:

2201

2202 Att-satser

2203 [6.32.1](#) att vinstdrivande friskolor fasas ut och ombildas till stiftelser.

2204 [6.32.2](#) att tillsätta en utredning om hur omställningen kan ske på ett rättssäkert och hållbart sätt.

2205 Distriktets yttrande

2206 För både elev, föräldrar och samhälle är utbildningens kvalitet viktigare än vilken huvudman som
2207 driver skolan. Därför behöver vi också ställa tydliga krav på skolhuvudmännen. Skolan är inte vilken
2208 verksamhet som helst. Våra gemensamma skattepengar ska gå till elevernas undervisning och
2209 enbart till seriösa och långsiktiga aktörer som bedriver utbildning utifrån skolans kunskaps- och
2210 demokratiuppdag. Till skolor som vill ge elever en god utbildning och som är villiga att stötta elever i

2211 sina livsresor. För både elev, föräldrar och samhälle är utbildningens kvalitet viktigare än vilken
 2212 huvudman som driver skolan. Därför behöver vi också ställa tydliga krav på skolhuvudmännen.
 2213 Skolan är inte vilken verksamhet som helst. Våra gemensamma skattepengar ska gå till elevernas
 2214 undervisning och enbart till seriösa och långsiktiga aktörer som bedriver utbildning utifrån skolans
 2215 kunskaps- och demokratiuppdrag. Till skolor som vill ge elever en god utbildning och som är villiga
 2216 att stötta elever i sina livsresor. Den problematik som motionärerna lyfter är delvis densamma som
 2217 Centerpartiet tar upp i skolprogrammet En skola för livsresor som antogs på partistämman 2023. Här
 2218 finns såväl problembeskrivning som förslag till åtgärder på vad som behöver göras för att säkerställa
 2219 skolor av hög kvalitet, oavsett vilken organisationsform skolan har. Samtidigt är det centralt för
 2220 Centerpartiet att slå vakt om det fria skolvalet och betona att det inte är organisationsformen som
 2221 avgör. Med anledning av detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska avslås.

2222 **6.33 Likvärdigt ansvar för att ta emot elever**

2223 **Motionsskrivare:** Johan Krogh

2224 Riksorganisationen

2225 Titel

2226 Likvärdigt ansvar för att ta emot elever

2227 Gammalt motionsnummer

2228 Stockholms län 25

2229 Medskrivare

2230

2231 Område

2232 Förskola och skola

2233 Brödtext

2234 Konkurrens och valfrihet inom skolan är bra. Det höjer kvaliteten vilket ger eleverna bättre
 2235 utbildning. En viktig förutsättning för en fungerande konkurrens är att det råder
 2236 konkurrensneutralitet mellan aktörerna som konkurrerar. Tyvärr är det inte så idag inom skolan då
 2237 kommuner måste kunna garantera varje elev skriven i kommunen en plats. Lösningen på denna
 2238 utmaning har diskuterats många gånger och svaret är ofta att ge den kommunala skolan en högre
 2239 skolpeng jämfört med den fristående. Tyvärr är det svaret lika dåligt som fel. Det skulle drabba
 2240 många fristående skolor hårt samtidigt som det skickar signalen att de fristående inte är lika viktiga.
 2241 En bättre lösningen vore att utöka ansvaret för de fristående. Att kommunala och fristående skolor
 2242 delar ansvaret att ta emot nya elever. Att antagningsreglerna gäller lika för fristående och
 2243 kommunala. Då får vi en fungerande konkurrens där alla aktörer agerar utifrån samma villkor.

2244 Att-satser

2245 [6.33.1](#) att Centerpartiet verkar för ett system där fristående och kommunala skolor har samma
 2246 ansvar att kunna erbjuda elever plats.

2247 Distriktets yttrande

2248 Distriktsstyrelsen tackar för en intressant motion. Distriktsstyrelsen uppfattar att huvudbudskapet i
 2249 motionen är att det är kommunen som ska kunna fördela ut elever till skolorna och att skolor inte
 2250 ska kunna ge vissa elever förtur framför andra. Friskolan blir på så sätt ett likvärdigt alternativ till en
 2251 kommunal skola i ett visst upptagningsområde och en naturlig del i skolsystemet. Redan i dag finns

2252 möjligheten för kommuner att skriva avtal med fristående skolor för att de ska fungera på ett
2253 liknande sätt som en kommunal skola i ett visst upptagningsområde. Dock ställer motionen fler
2254 frågor än den ger svar på hur detta skulle fungera generellt. Exempelvis kan det skapa krockar och
2255 krångel för fristående skolors möjlighet att styra över antalet platser som erbjuds. När det gäller att-
2256 sats två anser distriktsstyrelsen att den ska ses som besvarad.

2257 **6.34 Skolans huvudman**

2258 **Motionsskrivare:** Anne Hyllander

2259 Riksorganisationen

2260 Titel

2261 Skolans huvudman

2262 Gammalt motionsnummer

2263 Stockholms län 22

2264 Medskrivare

2265

2266 Område

2267 Förskola och skola

2268 Brödtext

2269 Akelius försök att våren 2024 köpa aktier i en skolkoncern, Akademedias, som avbröts av säljarna då
2270 det framkom att förvärvade hade andra planer med sitt kommande innehav än aktieutdelning.

2271

2272 Den tänkta affären tillhandahåller i en blyxtbelysning vad som är skälet till att privata aktörer är
2273 aktiva i en skattefinansierad verksamhet som till vissa delar - upp till årskurs 9 dessutom är
2274 obligatoriskt , skollagen, 7 kap 2§

2275

2276 Att pengar som tillskjuts för undervisningsändamål kan omvandlas till aktieutdelning när
2277 skattepengarna passerar ett bolag som ägs av privata intressenter är att undandra medlen från det
2278 som de är budgeterade för - undervisning o utbildning. En flagrant misshushållning med allmänna
2279 medel o ett uppenbart negligering av nationens behov av utbildade ungdomar o naturligtvis oxå
2280 ett förnekande av samtliga skolungdomars rätt till en effektiv o internationellt o nationellt
2281 konkurrensmässig utbildning/skola.

2282

2283 Det är en sak att skattemedel betalas ut tex Skanska eller NCC när det gäller en tjänst avseende
2284 byggnation eller vägbeläggning som inhandlas av staten/kommunen, här finns ofta
2285 upphandlingsreglemente att hörsamma, o nyttigheten/tjänsten är inte av så samhällsbyggande
2286 grundläggande natur som skolgång/utbildning av barn/ungdomar bosatta i Sverige.

2287

2288 Att förbjuda vinstuttag/utdelning båtar föga/ ger absolut inte någon effekt , - skolkoncernen bildar
2289 raskt ett sidobolag som hyr ut skolbyggnaden, fakturera konsulttjänster, säljer skolbespisning,
2290 skolsjuksköterska mm mm mm till ett rejält tilltaget pris, som raderar ut vinsten i skolbolaget o låter
2291 vinsten uppstå i ett annat, närstående , bolag. - från vilket utdelning kan tas ut (om inte försäljning
2292 till överpris i sig definieras som utdelning)

2293

2294 Konfiskation - det pratas ibland från skolkoncernernas sida om att en lagstadgad förändringar deras
 2295 affärsmodell - generera aktieutdelning av skattepengar som är avsedda för undervisning/utbildning
 2296 - skulle vara en form av konfiskation. Att staten o eller kommunerna tar kontroll över sina medel
 2297 budgeterad för skola/undervisning - att detta skulle falla under begreppet konfiskation är felaktigt.
 2298 Att omvandla skolbudgeten till aktieutdelning till eget bolag synes vara ett lågt skyddsvärt intresse.
 2299 Avstår i detta sammanhang för att närmare beröra tex inköp av våffelstuga, selektivt urval av elever,
 2300 "glädjebetyg", låg lärartäthet, okvalificerade lärare, lärarlösa lektioner, naturbruk utan djur, praktik
 2301 med pärlplattor, Handels rektors funderingar på eget intagningsprov, mm mm
 2302
 2303 Slutligen - Kompensationsreglerna för skolbolagen är en veritabel horror, tex om kommunen har fått
 2304 ökade kostnader för någon företeelse som skolbolagen har valt bort, så har skolbolaget ändå "rätt"
 2305 till ersättning för densamma (även i konkursade skolbolag o även om de inte själv håller egna djur i
 2306 naturbruksgymnasium)
 2307 Konfessionsreglerna - I Sverige har vi sedan år 2000 ingen statskyrka - religion är en privatsak o
 2308 skolverksamhet (inklusive förskola) som finansieras med skattepengar skall definitivt vara
 2309 religionsneutral religionspassiv
 2310

2311 Att-satser

2312 [6.34.1](#) att skolverksamhet- förskola, grundskola samt gymnasieskola - som finansieras av
 2313 skattemedel endast får bedrivas i en bolagsform som inte medger att verksamheten
 2314 dräneras på medel för annat än just skolverksamhet o undervisning, o att transaktioner med
 2315 närstående/i intressegemenskap skall ske med tillämpning
 2316 korrekt/armlängds prissättning. Ev måste en särskild legal form för skolverksamhet inrättas,
 2317 det går säkert att hitta god inspiration från utlandet. Valfrihet -alldeles utmärkt, men oxå
 2318 effektivitet med medborgarna (inte bolagen) pengar. Anses det att verksamhet inte kan
 2319 bedrivas utan möjlighet till vinst så förslår jag tex korvtillverkning eller batteritillverkning.

2320 Distriktets yttrande

2321 För både elev, föräldrar och samhälle är utbildningens kvalitet viktigare än vilken huvudman som
 2322 driver skolan. Därför behöver vi också ställa tydliga krav på skolhuvudmännen. Skolan är inte vilken
 2323 verksamhet som helst. Våra gemensamma skattepengar ska gå till elevernas undervisning och
 2324 enbart till seriösa och långsiktiga aktörer som bedriver utbildning utifrån skolans kunskaps- och
 2325 demokratiuppdrag. Till skolor som vill ge elever en god utbildning och som är villiga att stötta elever i
 2326 sina livsresor. Den problematik som motionärerna lyfter är delvis densamma som Centerpartiet tar
 2327 upp i skolprogrammet En skola för livsresor som antogs på partistämman 2023. Här finns såväl
 2328 problembeskrivning som förslag till åtgärder på vad som behöver göras för att säkerställa skolor av
 2329 hög kvalitet, oavsett vilken organisationsform skolan har. Samtidigt är det centralt för Centerpartiet
 2330 att slå vakt om det fria skolvalet och betona att det inte är organisationsformen som avgör. Med
 2331 anledning av detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska avslås. på grund av tekniskt fel vid
 2332 motionsinlämning är att-satsen inte korrekt.

2333 6.35 Motion om en likvärdig skola för alla barn

2334 **Motionsskrivare:** Anders Danielsson

2335

2336 Titel

2337 Motion om en likvärdig skola för alla barn

- 2338 Gammalt motionsnummer
2339 Kalmar 11
- 2340 Medskrivare
2341
- 2342 Område
2343 Förskola och skola
- 2344 Brödtext
2345 Bakgrund
2346 Sverige har en lång tradition av en skola för alla, men dagens skolsystem har utvecklats till ett av de
2347 mest marknadsstyrda i världen. Detta har lett till ökande skolsegregation, ojämlika förutsättningar
2348 för elever beroende på bakgrund och en finansieringsmodell som gynnar vinstdrivande
2349 skolkoncerner på bekostnad av kommunala skolor.
2350
- 2351 Forskning och internationella mätningar visar att en fjärdedel av svenska elever inte förstår vad de
2352 läser tillräckligt bra. Bristande likvärdighet i skolan förstärker detta problem, och resurser fördelas
2353 ofta på ett sätt som ytterligare missgynnar skolor i socioekonomiskt utsatta områden.
2354
- 2355 Den nuvarande modellen med fri etableringsrätt för friskolor, skolpeng per elev, obegränsade
2356 vinstuttag och brist på transparens har skapat en situation där resurser går till vinstdrivande aktörer
2357 snarare än till undervisning och stöd för elever. Kommuner tvingas bära hela det ekonomiska
2358 ansvaret för skolsystemet, men får samtidigt betala kompensation (s.k. friskolestraff) till friskolor när
2359 deras egna skolor går med underskott. Detta urholkar möjligheten att bedriva en jämlik utbildning
2360 för alla.
2361
- 2362 Betygsinflation och glädjebetyg har också blivit ett växande problem, då konkurrens mellan skolor
2363 driver på osakliga betygssättningar. Detta undergräver både elevernas framtida möjligheter och
2364 förtroendet för det svenska betygssystemet.
2365
- 2366 För att säkerställa att alla elever får en rättvis chans att lyckas i skolan måste vi förändra systemet i
2367 grunden och sätta elevernas behov i centrum, snarare än ekonomiska vinstintressen.
2368
- 2369 Genom dessa åtgärder kan vi skapa ett skolsystem där alla elever, oavsett bakgrund, får en likvärdig
2370 och högkvalitativ utbildning.
2371
- 2372 Jag föreslår därför att Centerpartiet ska verka för:
- 2373 Att-satser
- 2374 [6.35.1](#) ett stopp för aktiebolagsdrivna skolor – Skolor ska drivas med syfte att ge barn utbildning,
2375 inte att generera vinst. Aktiebolag ska inte ha möjlighet att driva skolor med offentliga
2376 medel.
- 2377 [6.35.2](#) att avskaffa friskolestraffet – Kommuner ska inte behöva betala extra ersättning till friskolor
2378 när deras egna skolor går med underskott. Denna konstruktion leder till att kommunala
2379 skolor förlorar ytterligare resurser och förstärker segregationen.

2380 Distriktets yttrande

2381 Motionären lyfter flera förslag för att stärka Centerpartiets skolpolitik. På den senaste partistämman
2382 2023 så antog stämman flera nya ställningstaganden kring Centerpartiets skolpolitik. Flera av
2383 motionens att-satser går också i linje med de nya ställningstaganden som partistämman gjorde 2023.
2384 Bland annat driver Centerpartiet frågan om gemensamt skolval, införandet av offentlighetsprincip,
2385 kompensation till kommuner för utbudsansvaret, reformering av skolpengen, tydligare nationella
2386 krav på vad en skola ska innehålla samt åtgärder mot betygsinflation.
2387 Motionären föreslår vidare att Centerpartiet ska ta ställning för ett stopp för aktiebolagsdrivna
2388 skolor och avskaffande av "friskoletraffet". Distriktsstyrelsen anser att det är skolan kvallitté som
2389 ska vara avgörande, inte driftsformen. Centerpartiet välkomnar alla driftsformer inom skolan och vi
2390 anser att det ska finnas en valfrihet. En valfrihet för elever vilken skola de vill gå i men också en
2391 valfrihet för privata huvudmän att själva välja vilken organisationsform som de vill ha för sin
2392 verksamhet. Däremot driver Centerpartiet frågan om ett förbud mot uttag av vinster om inte
2393 verksamheten uppfyller kvalitetskraven.
2394 Med "friskoletraffet" menas att kommunala huvudmän som går med underskott i verksamheten
2395 också måste kompensera fristående huvudmän motsvarande underskottet utslaget per elev.
2396 Distriktsstyrelsen inser att detta kan vara en företeelse som är problematisk för kommunerna.
2397 Samtidigt så anser vi att det är en viktig princip att elever på fristående skolor försäkras samma
2398 resurser som elever på skolor med kommunala huvudman. En del av problematiken har
2399 Centerpartiet redan hanterat genom att ta ställning för att kommunala huvudmän ska kompenseras
2400 för sitt utbudsansvar. I dag så behöver kommunerna ha en beredskap för att snabbt erbjuda
2401 utbildningsplatser till elever på en fristående skola om denna t.ex. går i konkurs. Det innebär att
2402 kommunerna ofta måste ha en viss överkapacitet och detta är kostnadsdrivande.
2403 Att avslå att-satserna 1 och 6 och sända dessa till partistämman. Att.satserna 2, 3, 4, 5, 7 och 8 anses
2404 besvarade

2405 6.36 Ändra finansieringen av privata grundskolor och 2406 gymnasieskolor

2407 **Motionsskrivare:** Mattias Ledel

2408

2409 Titel

2410 Ändra finansieringen av privata grundskolor och gymnasieskolor

2411 Gammalt motionsnummer

2412 Blekinge 10

2413 Medskrivare

2414

2415 Område

2416 Förskola och skola

2417 Brödtext

2418 I flera fall har privata skolor fått kritik för att de har tagit ut vinster och inte lägga mer pengar på
2419 eleverna och skolorna. Kritiken om att inte lägga mer på skolan är inte unikt för privata skolor, det är
2420 så för vissa kommunala skolor också, men problemet är just att det är skattepengar som tas ut i vinst
2421 istället för att lägga pengarna på eleverna. Och detta är något som allmänheten vill att politiker ska

2422 ändra på.
 2423
 2424 I studien "Medborgarna om styrningen av den svenska skolan: Stat, marknad eller profession?"
 2425 (2022) så var 61% av de frågade positiva till att "förbjuda företag med vinstsyfte att driva skolor" och
 2426 64% var positiva till att låta "staten överta ansvaret för skolan från kommunerna". Detta gäller också
 2427 för de väljargrupper som Centerpartiet har i att välutbildade och tjänstemän var bland dem som var
 2428 positiva till att förbjuda vinster och låta staten överta skolan.
 2429
 2430 Det är inte bra att rakt av förbjuda något, men om man skulle ta bort skolpengen för privata skolor
 2431 så blir det en liknande effekt, då många privata skolor skulle förmodligen läggas ner eftersom det
 2432 enda sättet för privata skolor att få in pengar skulle vara att kräva en avgift från elevernas familjer.
 2433
 2434 Vid eventuella nedläggningar så finns risken att barn och ungdomar hamnar utan en skola, men om
 2435 kommunerna får extra bidrag från staten för att bygga ut skolor, bygga nya skolor eller köpa upp
 2436 privata skolor så borde den risken försvinna.
 2437
 2438 **Att-satser**
 2439 [6.36.1](#) att Centerpartiet verkar för att fasa ut skolpengen till privata grundskolor och privata
 2440 gymnasieskolor
 2441 [6.36.2](#) att Centerpartiet verkar för att under utfasningen ge kommuner extra bidrag för att hantera
 2442 eventuella nedläggningar av privata skolor.
 2443 **Distriktets yttrande**
 2444 Till en början bör nämnas att begreppen kring skolors driftsformer varierar. Privatskolor är en form
 2445 av skolor som finansieras med skolavgift och det är skolor som kan välja elever. Dessa berörs inte när
 2446 diskussion om vinster inom skolor tas upp.
 2447 Fristående skolor är en skolform som inte drivs av kommunen men som främst ofta helt finansieras
 2448 av skattemedel. Kan drivas med olika ägandeformer. Skolinspektionen måste godkänna skolans
 2449 verksamhet och den fristående skolan är skyldig att fortlöpande delta i kommunala utvärderingar
 2450 och skolinspektionens regelbundna tillsyn. Skolan kan inte välja elever med få undantag som
 2451 syskonförtur, kötid och geografisk närhet.
 2452 Centerpartiet är en stark förespråkare av valfrihet och vi ser det fria skolvalet som kan skapa
 2453 nytänkande och stimulera både de fria skolorna liksom de kommunala till utveckling. Många
 2454 fristående skolor har kö och drivs med fulltaliga klasser med välmotiverad personal, elever, föräldrar
 2455 och ägare. En fristående skola som inte sköter sig, får dåligt rykte, biter sig själv i svansen och tappar
 2456 elever och riskerar nedläggning. Att inte ge eleverna det de behöver för att optimera vinsten straffar
 2457 sig i slutändan.
 2458 När kommunen bestämt sig för att lägga ner en landsbygdsskola har vi sett hur lokala krafter startar
 2459 en fristående skola i de gamla lokalerna och på så vis lyckas driva den lokala skolan vidare.
 2460 Så länge de som äger är med och driver skolan förs normalt inga pengar vidare utanför kommunen.
 2461 När den lokalt ägda friskolan säljs till en skolkoncern ställs ett visst avkastningskrav på skolan och
 2462 pengar förs ut från kommunen till koncernen.
 2463 Centerpartiet vill se att en begränsning av vinstuttag för fristående skolor införs.
 2464 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen samt att skicka den vidare till
 2465 partistämman

2466
2467
2468
2469
2470
2471
2472
2473
2474
2475
2476
2477
2478
2479
2480
2481
2482
2483
2484
2485
2486
2487
2488
2489
2490
2491
2492
2493
2494
2495
2496
2497
2498
2499
2500
2501
2502
2503
2504
2505
2506
2507
2508

6.37 Skolinspektionen måste gå tillbaka till sitt grunduppdrag

Motionsskrivare: Jennie Elfström

Titel

Skolinspektionen måste gå tillbaka till sitt grunduppdrag

Gammalt motionsnummer

Västra Götaland Västra 3

Medskrivare

Robert Linder Blomberg

Område

Förskola och skola

Brödtext

Skolinspektionen har i uppdrag att göra tillsyn på Sveriges skolor. Val av skolor där man gör tillsyn baseras antingen på låga skolresultat, tematisk tillsyn eller att någon signalerar om oro på en särskild skola. Om Skolinspektionen kommer fram till att en huvudman inte har följt de lagar och andra krav som gäller för verksamheten, kan Skolinspektionen ställa krav på utveckling och förändring genom att besluta om föreläggande mot huvudmannen. Skolinspektionen kan välja att förena föreläggandet med vite. Tanken är att huvudmannen ska ges incitament att vidta rättelse genom denna ordning. Om Skolinspektionen finner att huvudmannen inte gjort vad som krävs för att komma till rätta med missförhållandena, kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om att vitet ska utdömas. Skolinspektionen använder dock inte dessa instrument på det sätt som det är tänkt. Enligt Skolinspektionens egen statistik har antalet förelägganden med vite minskat kraftigt från 2020 och framåt. Under 2019 beslutade Skolinspektionen om föreläggande med vite i 99 fall, för 2020 var denna siffra 19 för att sedan under 2021 sjunka till 5 fall. 2022 beslutade Skolinspektionen om föreläggande med vite i 10 fall och under 2023 steg siffran till 22. Skolinspektionen gick dock inte vidare med någon ansökan till domstol om vite mellan åren 2021-2023(not 1), vilket även framkom i en uppmärksammas granskning av Sveriges Radio i slutet av 2024(not 2). Av effektivitetsskäl är det en god ordning att huvudmän får chans att rätta till missförhållanden själv, men det finns få incitament att vidta rättelse, eftersom det är tämligen riskfritt att bryta mot skollagen. Huvudmän ska inte kunna tjäna på att till exempel avstå från att ge elever rätt eller otillräckliga stödinsatser i tid. Därför måste vitesbeloppet sättas högt nog för att regelverket ska ges bästa möjliga effekt. Tiotusentals elever slås ut från skolan varje år. Det krävs kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med detta. Skolinspektionen måste därför ha tillgång till och använda kraftfulla och ändamålsenliga instrument för att se till att huvudmannen kommer till rätta med brister. Det finns tre huvudsakliga skäl till detta. Den första är att vi måste se till att alla elever får rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Den andra är att vi måste se till att skattemedel används på rätt sätt. Det tredje skälet är att vi måste ha effektiva verktyg för att värna regelefterlevnaden och skapa förtroende för skolan och våra myndigheter hos medborgarna, vilket är ett grundläggande fundament i vårt demokratiska samhälle.

Not 1 = Skolinspektionens statistik över viten 2011-2023

Not 2 = <https://www.sverigesradio.se/artikel/skolinspektionen-har-inte-fatt-in-viten-pa-fem-ar->

2509 bedrovligt

2510

2511

2512 **Att-satser**

2513 [6.37.1](#) att Skolinspektionen går tillbaka till sitt grunduppdrag, och ser till att öka antalet

2514 förelägganden med viten som ligger på en tillräckligt hög nivå så att huvudmän inte avstår

2515 från att vidta rättelse, om inte föreläggandet, gå vidare och ansöka om utdömande av vitet i

2516 domstol.

2517 **Distriktets yttrande**

2518 Motionaren lyfter en viktig fråga om Skolinspektionens tillsynsverksamhet och användningen av vite

2519 som verktyg för att säkerställa att huvudmän åtgärdar brister i skolverksamheten. Det är avgörande

2520 att Skolinspektionen har effektiva och andamalsenliga verktyg för att säkerställa att alla elever

2521 får den utbildning de har rätt till och att regelverket inom skolsystemet följs.

2522 Skolinspektionen har tillgång till flera skarpa verktyg vid allvarliga brister i en skola, där

2523 vitesförelägganden är ett av dessa. I vissa fall har myndigheten valt att istället återkalla

2524 huvudmannens tillstånd, vilket är ett ännu kraftfullare ingripande.

2525 Syftet med vitesförelägganden är i första hand att fungera som ett patryckningsmedel för att

2526 huvudmannen ska vidta åtgärder, snarare än att vitet ska dömas ut. Huvudmannen ska ges skälig tid

2527 att åtgärda brister innan Skolinspektionen kan gå vidare med en ansökan om utdömande. Om en

2528 huvudman följer föreläggandet och åtgärdar bristerna fyller vitet sin funktion och det finns då

2529 ingen anledning att ansöka om utdömande.

2530 Under 2024 har Skolinspektionen beslutat om 25 vitesförelägganden vilket är fler än under 2023.

2531 Hur

2532 många av dessa ärenden som går vidare till ansökan om utdömande av vitet vet vi ännu inte, de två

2533 fall där myndigheten 2024 ansökte om utdömande av vite rörde vitesförelägganden från 2023.

2534 Mot bakgrund av vi kan se att verktygen som Skolinspektionen har till sitt förfogande används

2535 bedömer distriktsstyrelsen att motionen ska avslås och skickas vidare till partistämman.

2536 **6.38 Ge skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade**

2537 **rekommendationer om senarelagd skolstart för elever i**

2538 **högstadiet och gymnasieskolan.**

2539 **Motionsskrivare:** Heidi Henftling

2540

2541 **Titel**

2542 Ge skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd skolstart för

2543 elever i högstadiet och gymnasieskolan.

2544 **Gammalt motionsnummer**

2545 Stockholms län 20

2546 **Medskrivare**

2547

2548 **Område**

2549 Förskola och skola

2550 Brödtext

2551 Skolans uppdrag ska vila på forskning och beprövad erfarenhet. Det finns idag gedigen forskning som
2552 visar att ungas sömncykel förändras av genetiska orsaker i samband med puberteten. Den biologiska
2553 klockan förskjuter sömncykeln och gör att ungdomar behöver mer sömn än yngre barn och vuxna.

2554

2555 I dagens samhälle påverkas många ungdomar av stress och psykisk ohälsa, där sömnlöshet är ett
2556 särskilt stort problem. En av fyra ungdomar i Stockholms län lider av sömnproblem, vilket negativt
2557 påverkar deras välmående under dagen. Bristande sömnkvalitet kan leda till både sämre betyg och
2558 förändrat beteende. På längre sikt kan sömnbrist bidra till psykisk ohälsa, vilket ofta är en av flera
2559 viktiga faktorer bakom den ökande problematiken med skolfrånvaro.

2560

2561 Studier vid Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (Nasp) visar att senarelagd
2562 skolstart kan minska risken för depression och trötthet hos ungdomar mellan 12 - 16 år med 10%,
2563 och att bara en timmes senare skolstart för ungdomar skulle öka sömnen med 30 minuter. Studien
2564 visar att små förändringar gör stor skillnad och att god sömn även delvis kan bidra till minskad
2565 kriminalitet.

2566

2567 De flesta studier gällande tid för skolstart är internationell forskning och visar att en timme senare
2568 skolstart för högstadie- och gymnasieelever effektivt förlänger sovtiden och har betydande positiva
2569 effekter på både hälsa och prestationer. I Sverige pågår nu studier i samarbete med Karolinska
2570 institutet för att undersöka hur dessa resultat kan anpassas till svenska skolor. Det kan på sikt
2571 komma att få stor betydelse för elevers välmående och skolprestationer över hela landet.

2572

2573 Kritiken mot senarelagd skolstart görs ofta av praktiska skäl för vuxna, utifrån att föräldrar ska få
2574 ihop livspusslet, att det inte passar yngre barn eller att eleverna slutar senare då skolan ändå har en
2575 timplan att följa och att det gör ungdomar tröttare under eftermiddagen. Det finns de som påpekar
2576 att elever ska anpassa sig till samhällets krav. Men vanlig arbetstid ses ofta sedan länge som mellan
2577 klockan nio och fem.

2578

2579 Att lagstifta om skoltider låter sig inte göras. Det är orimligt att schemaläggning skulle vara grund för
2580 lagbrott. Däremot är det både möjligt och rimligt att Centerpartiet, utifrån den gedigna forskning
2581 som
2582 finns och kommer inom kort bidrar till att Skolverket tar fram evidensbaserade rekommendationer
2583 för ett hälsofrämjande arbete med fokus på sömnens betydelse för skolelever. Huvudmän,
2584 kommuner och rektorer är ofta måna om att följa Skolverkets rekommendationer, som
2585 utgångspunkt i arbetet. Det innebär att evidensbaserade rekommendationer inte blir tvingande,
2586 men starkt rådgivande.

2587

2588 Källor:

2589 <https://ki.se/media/267954/download>

2590 <https://www.vilarare.se/amneslararen-svenska-sprak/forskning/somnforskaren-lat-unga-borja-skoldagen-en-timme-senare/>

2592 <https://sverigesradio.se/artikel/forskare-senare-skolstart-kan-minska-trotthet-och-depression>

2593 <https://www.dagenssamhalle.se/samhalle-och-valfard/skola/forskare-senare-skolstart-kan-minska-risk-for-depression/>

2595

2596 Att-satser
2597 [6.38.1](#) att ge Skolverket i uppdrag att införa evidensbaserade rekommendationer om senarelagd
2598 skolstart för elever i högstadiet och gymnasieskolan.
2599 [6.38.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverkets rekommendationer även aktivt bidrar till att
2600 stärka det hälsofrämjande arbetet kring pedagogiska frågor om ungdomars sömnvanor och
2601 medvetandegör sömnens betydelse för elevernas psykiska hälsa

2602 Distriktets yttrande

2603 Elevernas bristande sömn är ett stort problem för skolan. En senarelagd
2604 skolstart skulle kunna vara en lösning på problemet men forskningen är
2605 begränsad i Sverige och risken finns att eleverna snarare vänder mer på
2606 dygnet, istället för att sova längre. Distriktsstyrelsen anser att frågan är
2607 väl värd att undersöka närmare men anser inte att det på förväg ska vara
2608 givet att rekommendationen från Skolverket ska vara senarelagd skolstart
2609 på dagen. Distriktsstyrelsen föreslår därför avslag på första att-satsen och
2610 en ny att-sats. Den andra att-satsen vill Distriktsstyrelsen bifalla.
2611 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
2612 Ny att-sats: Att Centerpartiet verkar för att Skolverket tar fram
2613 evidensbaserade rekommendationer om tid för skolstart för högstadiets
2614 årskurs 7 till 9, samt för gymnasieskolan.

2615 [6.39 Avskaffa lärarlegitimationen](#)

2616 **Motionsskrivare:** Erik Johnsson

2617

2618 Titel

2619 Avskaffa lärarlegitimationen

2620 Gammalt motionsnummer

2621 Centerstudenter 11

2622 Medskrivare

2623 Centerstudenters förbundsstyrelse

2624 Område

2625 Förskola och skola

2626 Brödtext

2627 Lärarlegitimationen, som infördes för att höja yrkets status och säkerställa kvaliteten i
2628 undervisningen, har i praktiken blivit en flaskhals som försvårar rekryteringen av lärare.
2629 Systemet utestänger många kompetenta individer från yrket, särskilt i ämnen där det redan
2630 råder brist på behöriga lärare. Genom att avskaffa lärarlegitimationen skulle vi kunna öppna
2631 upp läraryrket för fler personer med relevant kunskap och erfarenhet, vilket stärker både
2632 skolorna och elevernas utbildning.
2633
2634 Ett av de största problemen med dagens system är att det inte tillräckligt värdesätter praktisk
2635 erfarenhet eller alternativa kvalifikationer. En ingenjör med lång yrkeserfarenhet kan ha
2636 ovärderlig kunskap att förmedla inom matematik och teknik, men stängs ute från skolan på

2637 grund av att hen inte gått lärarutbildningen. Detta begränsar både skolans kompetensutbud
2638 och elevernas möjligheter att få undervisning av lärare med verklighetsnära erfarenheter.
2639 Systemet slår dessutom särskilt hårt mot landsbygden, där antalet kvalificerade lärare är
2640 färre.

2641

2642 Ett alternativ till legitimationen är att skolor själva får bedöma och anställa lärare baserat på
2643 deras kompetens och pedagogiska förmåga. Interna utbildningsprogram och mentorskap
2644 kan användas för att säkerställa att nyanställda får rätt stöd och utvecklas i sin roll. Detta
2645 skulle inte bara minska lärarbristen utan också tillföra mångsidighet och nya perspektiv i
2646 undervisningen.

2647 **Att-satser**

2648 [6.39.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa lärarlegitimationen, i syfte att möjliggöra att anställa
2649 lärare baserat på deras kompetens och pedagogiska förmåga

2650 **Distriktets yttrande**

2651 Bifall i sin helhet

2652 **6.40 Motion om lärarutbildningen**

2653 **Motionsskrivare:** Anders Peterson

2654

2655 **Titel**

2656 Motion om lärarutbildningen

2657 **Gammalt motionsnummer**

2658 Värmland 3

2659 **Medskrivare**

2660

2661 **Område**

2662 Förskola och skola

2663 **Brödtext**

2664 Att vara lärare är i dagens skola är utmanande. Man förväntas leda en grupp barn eller unga så att
2665 de kan utveckla kunskaper, goda levnadsvanor och socialt samspel. Dessutom ingår det i uppdraget
2666 att fostra barn och elever till demokratiska medborgare. För att lyckas med detta komplexa uppdrag
2667 är det viktigt att läraren är den naturliga ledaren i klassrummet utan att vi för den skull skapar en
2668 skola som präglas av ett auktoritärt ledarskap.

2669 Skoldebatten präglas av att det ska införas mer disciplinära åtgärder och hårdare straff för elever
2670 som missköter sig i skolan. Tydlighet och regler i all ära, men det är viktigare att lärare ges möjlighet
2671 att vara just ledare i klassrummet. Många verkar tro att trygghet och studiero skapas genom
2672 regelverk i styrdokument, men lärarens egna ledarskap är det som har störst effekt för en god
2673 lärandemiljö. I den svenska lärarutbildningen saknas helt ledarskapsutbildning, både teoretisk och
2674 praktisk sådan. I stället lämnas den nyutexaminerad läraren åt att på egen hand försöka tillgodogöra
2675 sig en god ledarskapsförmåga när det yrkesverksamma livet börjar.

2676 Om lärare har en god ledarskapsutbildning att stå på när de ska leda barn- och elevgrupper i sitt
2677 lärande så kommer många av skolans utmaningar och problem att minska drastiskt.

2678 **Att-satser**

2679 [6.40.1](#) att Centerpartiet verkar för att det i lärarutbildningen ingår ledarskapsutbildning.

2680 **Distriktets yttrande**

2681 För Centerpartiet är det viktigt att varje elev blir mött där den befinner sig. Centerpartiet vill: Stärka
2682 rektorer och lärare – de är avgörande för elevens skolframgång. Det behövs ett tydligt ledarskap i
2683 klassrummet, där läraren har de verktyg som behövs för att skapa ordning, arbetsro och en positiv
2684 lärandekultur. Centerpartiet tror på vikten av att rusta våra lärare med den kompetens som krävs för
2685 att de ska kunna axla sin viktiga roll på bästa möjliga sätt. Ett stärkt ledarskap för lärare är en mer
2686 effektiv väg till studiero och en fungerande skola än ökade disciplinära åtgärder. Bifall till motionen
2687 och dess att-sats. Motionen skickas vidare till partistämman.

2688 **6.41 Kompetensförsörjningsprogram lärare**

2689 **Motionsskrivare:** Cecilia Runesson

2690

2691 **Titel**

2692 Kompetensförsörjningsprogram lärare

2693 **Gammalt motionsnummer**

2694 Blekinge 15

2695 **Medskrivare**

2696 Medlemmarna i Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti

2697 **Område**

2698 Förskola och skola

2699 **Brödtext**

2700 Motion: skapa kompetensförsörjningsprogram för lärare.

2701 En viktig del är vidareutbildning under arbetslivet. Centerpartiet går fram med ett skolprogram för
2702 elevernas livsresor och där är lärarnas utbildning minst lika viktigt.

2703 Inom sjuksköteskeyrket finns ett system där den anställde får studera på 50% och arbeta 50 % men
2704 erhålla 100% av lönen under hela utbildningen. Det bestäms när utbildningen söks och gäller under
2705 hela utbildningstiden fram till examen.

2706 Det finns inte i läraryrket på samma sätt, där behöver lärare ansöka om statligt stöd för sin
2707 vidareutbildning varje termin och be sin rektor skicka in och godkänna detta. Detta kan leda till att
2708 studenter inte får sin ersättning, lärare går ner i tjänstgöringsgrad och lever på den lön som blir kvar.
2709 Dessa hinder kan göra att lärare avstår vidareutbildning vilket missgynnar skolan och till sist
2710 eleverna.

2711

2712 Motionären ber stämman att bifall följande att-satser:

2713 - Skapa ett kompetensförsörjningsprogram för lärares vidareutbildning.

2714 - Gör det enklare för lärare att få vidareutbilda sig med ersättning.

2715

2716

2717 **Att-satser**

2718 [6.41.1](#) att skapa ett kompetensförsörjningsprogram för lärares vidareutbildning.

2719 [6.41.2](#) att göra det enklare för lärare att få vidareutbilda sig med ersättning.

2720 Distriktets yttrande

2721 Motionären jämför ett koncept som finns på regional nivå och vill överföra det till anställda i

2722 kommunal och privat verksamhet. Risken finns att det kommer att införas i vissa verksamheter och

2723 inte i andra och då skapa större klyftor i kompetens mellan olika arbetsgivare/kommuner.

2724 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen samt att skicka den vidare till

2725 partistämman.

2726 [6.42 Motion Hållbar lärarutbildning](#)

2727 **Motionsskrivare:** Martin Joelsson

2728

2729 Titel

2730 Motion Hållbar lärarutbildning

2731 Gammalt motionsnummer

2732 Kalmar 17

2733 Medskrivare

2734

2735 Område

2736 Förskola och skola

2737 Brödtext

2738 "Allt börjar i klassrummet" är en vanlig beskrivning för vad som kan vara en framgångsfaktor för en

2739 lyckad skolgång hos elever. För att eleverna ska lära sig som bäst behövs också duktiga och

2740 engagerade lärare som leder undervisningen. Tyvärr har lärarutbildningen under lång tid varit

2741 undermålig samtidigt som både antagningspoäng som antal sökande fallit. Att lärarutbildningen

2742 minskat i status hänger tyvärr ihop med att den också minskat i betydelse. I en intervju på Sveriges

2743 television berättar en student att han hoppade av lärarutbildningen för att det "ger för lite" (svt,

2744 2024). Studenten valde istället att utbilda sig civilingenjör och sedan komplettera med en pedagogisk

2745 utbildning. Slutsatsen blir således att det rentav kan vara bättre att utbilda sig till något "annat" först

2746 för att sedan bli lärare.

2747

2748 Ska vi ha de bästa studieresultaten i världen kan vi inte ha en lärarutbildning som samhället värderar

2749 för lågt. Vi måste arbeta mer för att höja antagningspoängen som i sin tur leder till högre status.

2750 Dessvärre är detta svårt om det inte finns någon substans bakom denna "poängshöjning". En väg att

2751 gå kan vara att faktiskt lyssna in vad studenter skulle vilja ha för att självmant välja att söka sig till

2752 läraryrket - nämligen en utbildning med fler möjligheter. Genom att utbilda sig till t.ex. mattelärare

2753 ska du också kunna erhålla en gångbar närliggande examen anpassad till ett yrke. Kanske kan det

2754 vara som ingenjör? Vi kan näppeligen inte ha en situation där studenter vill bli lärare men väljer

2755 andra vägar än just lärarutbildningen.

2756

2757 Att-satser

2758 [6.42.1](#) att Centerpartiet arbetar fram en hållbar lärarutbildning där en examen möjliggör för fler

2759 karriärvägar förutom själva läraryrket.

2760 Distriktets yttrande
 2761 Centerpartiet vill stärka lärarutbildningen för att få fler behöriga lärare och fler vägar in i läraryrket.
 2762 Partiet vill reformera lärarutbildningen så att den i större utsträckning är evidensbaserad och
 2763 verksamhetsförlagd.
 2764 Då en lärarutbildning redan idag gör att man kan arbeta brett inom pedagogiska jobb utanför skolan.
 2765 Exempelvis som coacher, utbildare eller konsult även pedagoger på museum och science center och
 2766 forskning.
 2767 Distriktsstyrelsen tolkar motionen som att motionären vill bredda lärarutbildningen så att den ger
 2768 möjlighet till fler karriärvägar utanför skolans verksamhet. Även om distriktsstyrelsen inser att detta
 2769 kanske skulle leda till att fler söker sig till utbildningen så anser styrelsen att det viktiga är att stärka
 2770 utbildningens kvalitet och att få de lärare som utbildar sig att stanna i skolans verksamhet.
 2771 Centerpartiet vill bland annat utforma ett kompetensförsörjningssystem, bland annat genom att
 2772 reformera förstelärarsystemet. Vidare så anser distriktsstyrelsen att om det ska läggas till delar i
 2773 utbildningen så behöver något också plockas bort och att det då finns en risk att viktiga pedagogiska
 2774 delar av utbildningen försvinner.
 2775 Med anledning av ovanstående föreslås att motionen avläs.

2776 **6.43 Avskaffa de statliga läroplanerna**

2777 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

2778

2779 Titel

2780 Avskaffa de statliga läroplanerna

2781 Gammalt motionsnummer

2782 Centerstudenter 10

2783 Medskrivare

2784 Centerstudenters förbundsstyrelse

2785 Område

2786 Förskola och skola

2787 Brödtext

2788 De statliga läroplanerna har länge fungerat som en grund för likvärdig utbildning i Sverige,
 2789 men idag utgör de ett hinder för skolors och lärares möjligheter att anpassa undervisningen
 2790 utefter elevernas behov och förutsättningar. Standardiseringen av vad som ska läras, när
 2791 och hur begränsar både kreativitet och möjligheterna att möta elevers olika behov.

2792

2793 Genom att avskaffa de centrala läroplanerna och istället låta skolor och lärare själva utforma
 2794 sina läroplaner och mål för olika kurser och program kan vi skapa ett mer flexibelt och
 2795 dynamiskt utbildningssystem. Detta skulle kunna möjliggöras genom att kunskapsmål
 2796 bestäms för grundskolan på nationell nivå. Dessa mål ska motsvara kraven för examen för
 2797 en enskild elev. Målen för enskilda ämnen och program överläts i sin tur till skolan och
 2798 läraren att utforma. Det innebär att staten reglerar slutmålen, men ej enskilda program,
 2799 kurser och ämnen. Decentraliseringen skulle dessutom minska den administrativa bördan på
 2800 lärare, som i dag ofta tvingas lägga oproportionerligt mycket tid på att uppfylla centrala krav.
 2801 Istället kan deras energi riktas mot att utveckla undervisningen och stärka relationen till

2802 eleverna. Med ökat handlingsutrymme skulle lärarna också få större möjlighet att pröva nya
2803 pedagogiska metoder och verktyg, vilket kan leda till innovation och förbättrade skolresultat.

2804 Att-satser

2805 [6.43.1](#) att Centerpartiet verkar för en mer flexibel och dynamisk skola genom att ge mer frihet till
2806 lärare och skolor att själva utveckla undervisning och olika evidensbaserade pedagogiska
2807 metoder.

2808 Distriktets yttrande

2809 Bifall i sin helhet

2810 **6.44 Motion om en socialt hållbar skola och förskola**

2811 **Motionsskrivare:** Jörgen Dyssvold

2812

2813 Titel

2814 Motion om en socialt hållbar skola och förskola

2815 Gammalt motionsnummer

2816 Stockholms stad 33

2817 Medskrivare

2818 Peter Lowe, Marko Janicic, Rebecka Gylfe, Claes Nyberg, Christer Eriksson, Anette Nordvall, Saad
2819 Gourrada, Christina Luhr, Hamid Ershad Sarabi, Raisa Lång Velazco

2820 Område

2821 Förskola och skola

2822 Brödtext

2823 Detta är en gruppmotion skriven av arbetsgruppen för ett socialt hållbart Stockholm, inlämnad av
2824 Jörgen Dyssvold, ordförande.

2825

2826 En socialt hållbar stad bygger på en stark och jämlik skola. Stockholm ska bli en förebild för kunskap,
2827 kreativitet och inkludering. Vi föreslår en bättre resursfördelning, mer utrymme för pedagogisk
2828 innovation och incitament för ökad föräldrasamverkan.

2829

2830 Idé- och kommunikationskoncept:

2831 En kunskapsstad för framtiden: Stärk och öka utrymmet för entreprenörskap och bildning
2832 (livskunskap, medborgarkunskap etc.) i skolan.

2833 Framtidstro och "grit": Utveckla metoder (använd befintliga modeller/metoder, svenska eller
2834 internationella, alternativt utveckla nya i samarbete med civilsamhällets organisationer) för att
2835 uppmuntra barns och ungas förmåga att se långsiktigt och arbeta för sina mål.

2836

2837 Konkreta förslag:

2838 För att minska kvalitetsklyftor i skolan vill vi införa lärarrotation* och skolsociala team. Vi vill se en
2839 lärarpeng för pedagogisk innovation och stärka mentorskapsprogram för att koppla samman
2840 generationer och kunskaper. Vi föreslår även ökad föräldrasamverkan genom föräldrakontrakt och
2841 föräldracirklar.

2842

2843 *) Förslag på lärarrotation bör utredas och utformas så att de inte motverkar kontinuitet,
2844 relationskapande och trygghet för elever eller personal. Detta eftersom lärarrotation då inte kan
2845 anses vara socialt hållbarhetsbefrämjande.
2846

2847 Att-satser

2848 [6.44.1](#) att utreda och utforma incitament för lärarrotation mellan skolor för att utjämna
2849 kvalitetsskillnader (dock på ett sätt som inte motverkar kontinuitet, relationskapande och
2850 trygghet för elever eller personal).

2851 [6.44.2](#) att skapa en lärarpeng (exempelvis en innovationscheck, med krav på att dela erfarenheter
2852 och resultat) för pedagogisk innovation.

2853 [6.44.3](#) att införa mentorskapsprogram (exempelvis veteranmentorerna i samverkan med
2854 pensionärsorganisation, system för att ta in klass-mor- eller farföräldrar), med nödvändiga
2855 incitament för generationsöverbryggande lärande.

2856 Distriktets yttrande

2857 Distriktsstyrelsens svar:

2858 Förskolan och skolan är noden i barnens liv, med genomgripande betydelse för att få en trygg,
2859 lärande och stimulerande start i livet. Centerpartiet i Stockholm har länge betonat vikten av en
2860 likvärdig skola där alla elever har möjlighet att lyckas, oavsett bakgrund eller var i landet de bor.
2861 Några viktiga punkter i Centerpartiets skolpolitik är likvärdighet, valfrihet, att stärka lärarna, att
2862 förebygga utanförskap samt att resurser till skolan fördelas rättvist och efter behov.
2863 Distriktsstyrelsen delar oron för att alla elever i vår kommun inte har samma möjlig-heter och ser
2864 stora behov av att minska kvalitetsklyftorna. Motionen innehåller en rad intressanta förslag.
2865 Gällande lärarrotationen behövs dock en analys av hur systemet ska fungera i praktiken, så att det
2866 verkligen gynnar eleverna och inte skapar otrygghet. Kan lärarrotation genomföras utan att påverka
2867 kontinuiteten i undervisningen? Stock-holms stad har redan infört skolsociala team i stadens
2868 stadsdelar: dessa kan själva beroende på kontext och behov skapa partnerskap med civilsamhälle
2869 lokalt, vilket görs idag. Lärarcheckerna låter som ett lovligt förslag för nytänkande. Dock anser di-
2870 striktsstyrelsen att den här typen av kortsiktiga ekonomiska incitament inte ska infö-ras mer i dagens
2871 skola – fokus bör istället ligga på långsiktig integrerad kompetensut-veckling. Mentorprogrammen
2872 kan bli ett resurseffektivt sätt att kompetensutveckla. När det gäller föräldracirkelarna måste
2873 säkerställas att de blir tillgängliga och relevanta för alla föräldrar, oavsett deras bakgrund eller
2874 engagemang – och i synnerhet att de inte överlappar med de utbildningar som redan erbjuds
2875 föräldrar till barn i förskola och grundskola. Detta kan också göras redan idag rektorer – och görs
2876 också – men vi kan i staden främja mer av best practise.

2877 [6.45 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom](#) 2878 [satsning på det sociala kapitalet och ett värdeskapande](#) 2879 [samhällskontrakt](#)

2880 **Motionsskrivare:** Pelle Simonsson

2881

2882 Titel

2883 Motion: Sverige 2.0 Samhällsutveckling genom satsning på det sociala kapitalet och ett
2884 värdeskapande samhällskontrakt

2885 Gammalt motionsnummer

2886 Jämtland 7

2887 Medskrivare

2888

2889 Område

2890 Förskola och skola

2891 Brödtext

2892 Samhällsutvecklingen är mörk just nu, och Sverige är inte fredat. Sverige behöver återuppbygga ett
2893 sammanhållet och inkluderande samhälle, byggt på humanistiska och demokratiska värderingar.

2894

2895 Idag mår många människor psykiskt dåligt, framförallt ungdomar. Vi har en kraftig våg av
2896 gängkriminellas våldsutövning som påverkar samhället radikalt. Demokratin i världen har försvagats
2897 väsentligt de senaste 20 åren. Det finns starka krafter som mobiliserar för krig och Rysslands
2898 invasionskrig i Ukraina är bara ett exempel på detta.

2899 Skolsystemet måste i skenet av detta utveckla utbildningens innehåll så att de som idag är unga får
2900 kunskap som är relevant och framgångsskapande när de i framtiden ska bära det svenska samhället.
2901 Sverige och övriga Norden har nått sin särställning i världen genom att bygga ett samhälle från
2902 grunden Vi har gått från att ha varit Europas fattiga hörn för ca 150 år sedan till idag ekonomiskt
2903 starka, fria och demokratiska samhällen, genom att på bred front satsa på folkbildning (från de tyska
2904 filosofernas Bildung) under slutet av 1800-talet och in på 1900-talet. Genom det skapades ett
2905 samhälle som har lyckats balansera både individens makt och ett samhällskontrakt som håller ihop
2906 landet både ekonomiskt, socialt och demokratiskt. (Läs The Nordic Secret, Lene Rachel Andersen).
2907 I ljuset av IDG, och insikten om att förändring kommer från människor, individuellt och i grupp, och
2908 den spridning som IDG fått globalt med de 17 hållbarhetsmålen så finns en plattform för att
2909 vidareutveckla människorna som utgör samhället och de organisationer vi verkar i relation till
2910 framtida generationer.

2911 Barn är som mest påverkbara innan de går in i och blir en del av vuxenvärlden. Att lära sig bli goda
2912 samhällsmedborgare är inte enkom en intellektuell övning utan till stor del någonting som måste
2913 läras genom upplevelsebaserade inlärningsstrategier för insikter på ett större och djupare plan.
2914 Det kommer att ta några år att utveckla en skolverksamhet med nya inslag, men med ett tio-tal
2915 piloter i olika delar av Sverige, nord-syd, landsbygd och stad, fattig och rik så kommer vi ändå inom
2916 rimlig tid kunna sätta Sveriges framtid i en ljusare kontext.

2917

2918 Att-satser

2919 [6.45.1](#) att det i lärarutbildningen introduceras ledarskapsutbildningar och personligutvecklingsdelar
2920 (läs försvarsmaktens UGL-utbildningar och IDG).

2921 Distriktets yttrande

2922 Motionären för en diskussion om många ungdomar mår psykiskt dåligt och att världsläget ser
2923 annorlunda ut. För att möta detta och göra ungdomarna mer redo för att vara de som ska bära
2924 samhället i framtiden. För att detta ska lyckas så vill motionären att det ska föras in ett nytt ämne,
2925 människokunskap. /Motionären yrkar även på att lärarutbildningen ska breddas så att den även
2926 innehåller ledarskapsdelar samt personligutvecklingsdelar. /Läroplanen har idag inget utrymme över
2927 givet de undervisningstimmar som är fastlagda per årskurs. Att införa ett helt nytt ämne leder därför
2928 direkt till en diskussion om vilket ämne som i så fall ska få färre timmar eller strykas. Inom idrott och

2929 hälsa så ingår bland att stresshantering, kopplingen mellan sömn, kost och vila. /När det gäller
2930 lärarutbildningen för ämneslärare så ingår redan flera aspekter av ledarskap såsom gruppdynamik
2931 och relationsbyggande, konflikthantering, lärarens roll som ledare och förebild.

2932 **6.46 Motion om identifiering på skolorna.**

2933 **Motionsskrivare:** Ulf Svensson

2934

2935 Titel

2936 Motion om identifiering på skolorna.

2937 Gammalt motionsnummer

2938 Blekinge 8

2939 Medskrivare

2940

2941 Område

2942 Förskola och skola

2943 Brödtext

2944 Vi ser på olika skolor och campus som tar sig in på skolorna och som inte har där att göra.

2945 Anonymiteten är stor på dessa institutioner och man vet inte om olika personer har där att göra.

2946 Med terrorrådet i Örebro i tankarna så kan detta mycket väl hända igen. Att placera ut

2947 identifieringskameror vid skolentréerna skulle kunna hjälpa till att klara upp den brottslighet som
2948 kan hända där.

2949 Vidare behöver vi ta hjälp av AI. Det finns system för igenkännandekontroller. Här finns möjlighet att
2950 stoppa de som inte har på skolan att göra. Vi behöver ta hjälp av den senaste teknologin för att
2951 säkerställa för de som jobbar eller läser på skolan.

2952

2953 Jag vill:

2954 Att-satser

2955 [6.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att kameror sätts upp på skolorna för att kunna identifiera
2956 personer som ska in på skolan.

2957 Distriktets yttrande

2958 Motionen lyfter en viktigt problem att vi behöver säkerställa tryggheten på våra skolor Kameror och
2959 AI teknik har möjlig att identifiera personer men har svagheter att skydda personers integritet samt
2960 att larma när hotet kommer inifrån. Denna teknik kan komplettera mer traditionell låsteknik.

2961

2962 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att

2963 Bifalla första att-satsen (16) och skicka vidare till partistämman

2964 Att anse andra att-satsen besvarad och inte skicka vidare till partistämman

2965 **6.47 Motion om rapporterings- och anmälningsskyldighet vid** 2966 **misstanke om missförhållanden**

2967 **Motionsskrivare:** Sophie Janulf

2968

2969 Titel

2970 Motion om rapporterings- och anmälningsskyldighet vid misstanke om missförhållanden

2971 Gammalt motionsnummer

2972 Värmland 4

2973 Medskrivare

2974

2975 Område

2976 Förskola och skola

2977 Brödtext

2978 Barn och unga mår allt sämre i svensk skola och för tiotusentals familjer varje år är läget mycket
2979 allvarligt. Elever slås ut på grund av stress, utanförskap, mobbing, missgynnande lärmiljöer samt
2980 bristande förståelse för funktionsvariationer och funktionsnedsättningar. Okunskap, hög belastning
2981 och begränsade resurser bidrar till att problem inte åtgärdas. Skolledare tvingas ofta välja mellan att
2982 uppfylla skollagen så att barn och elever får sina rättigheter tillgodosedda, eller överstiga budget och
2983 därmed riskera ses som illojal mot huvudman eller otillräckligt kompetent att styra verksamheten.
2984 För en del elever är situationen så svår att de förlorar allt hopp och inte längre orkar leva.

2985

2986 När barn far illa i skolan står föräldrar ensamma i kampen för sina barn om inte skolan förmår vidta
2987 åtgärder och rätta till problemen, vilket innebär stor rättsosäkerhet. Föräldrarna kan göra anmälan
2988 till Skolinspektionen eller Diskrimineringsombudsmannen, men ansvaret och bevisbördan ligger
2989 fortfarande på föräldrarna själva vilket inte alla har möjlighet till, och det är inte garanterat att
2990 ärendena utreds. Ibland kan barnen inte heller förklara vad som är fel. Ansvaret att utveckla och
2991 säkerställa en trygg, inkluderande och funktionsfrämjande skola och att larma om missförhållanden
2992 finns ska ligga på skolväsendet och huvudmännen själva, inte på barn eller föräldrar.

2993

2994 Trots all problematik finns det ingen rapporterings- eller anmälningsskyldighet för personal likt Lex
2995 Sarah och Lex Maria inom vård och omsorg till varken huvudman eller Skolinspektionen. Samma
2996 skyldighet och kvalitetskontroll borde vara en självklarhet inom skolväsendet. Det skulle bidra till
2997 större rättssäkerhet för förskolebarn och elever, att problem uppmärksammas och åtgärdas tidigare
2998 och att ansvar kan tas av rätt personer på rätt nivå.

2999

3000

3001 Jag föreslår därför att stämman beslutar följande:

3002 Att-satser

3003 [6.47.1](#) att Centerpartiet ska verka för att införa rapporteringsskyldighet för all personal inom
3004 skolväsendet, vid misstanke eller vetskap om missförhållanden eller risk för
3005 missförhållanden. Rapporteringsskyldigheten ska ses som en del av skolans systematiska
3006 kvalitetsarbete.

3007 [6.47.2](#) att Centerpartiet ska verka för att upprätta regelverk som säkerställer att rapporteringen om
3008 missförhållanden sker till den som bedriver verksamheten, att rapporterade ärenden utan
3009 dröjsmål utreds, dokumenteras och åtgärdas, att redovisning av ärendena sker snarast till

3010 huvudman, samt om missförhållanden eller risken för missförhållandena är särskilt allvarliga
3011 ska anmälan ske till Skolinspektionen.

3012 Distriktets yttrande

3013 Distriktsstyrelsen ställer sig positiv till motionen rapporterings- och anmälningsskyldighet vid
3014 misstanke om missförhållanden och yrkar på bifall till motionen och dess att-satser. Motionen
3015 skickas vidare till partistämman.

3016 **6.48 Motion om en socialt hållbar skola och förskola**

3017 **Motionsskrivare:** Jörgen Dyssvold

3018

3019 Titel

3020 Motion om en socialt hållbar skola och förskola

3021 Gammalt motionsnummer

3022 Stockholms stad 33

3023 Medskrivare

3024 Peter Lowe, Marko Janicic, Rebecka Gylfe, Claes Nyberg, Christer Eriksson, Anette Nordvall, Saad
3025 Gourrada, Christina Luhr, Hamid Ershad Sarabi, Raisa Lång Velazco

3026 Område

3027 Förskola och skola

3028 Brödtext

3029 Detta är en gruppmotion skriven av arbetsgruppen för ett socialt hållbart Stockholm, inlämnad av
3030 Jörgen Dyssvold, ordförande.

3031

3032 En socialt hållbar stad bygger på en stark och jämlik skola. Stockholm ska bli en förebild för kunskap,
3033 kreativitet och inkludering. Vi föreslår en bättre resursfördelning, mer utrymme för pedagogisk
3034 innovation och incitament för ökad föräldrasamverkan.

3035

3036 Idé- och kommunikationskoncept:

3037 En kunskapsstad för framtiden: Stärk och öka utrymmet för entreprenörskap och bildning
3038 (livskunskap, medborgarkunskap etc.) i skolan.

3039 Framtidstro och "grit": Utveckla metoder (använd befintliga modeller/metoder, svenska eller
3040 internationella, alternativt utveckla nya i samarbete med civilsamhällets organisationer) för att
3041 uppmuntra barns och ungas förmåga att se långsiktigt och arbeta för sina mål.

3042

3043 Konkreta förslag:

3044 För att minska kvalitetsklyftor i skolan vill vi införa lärarrotation* och skolsociala team. Vi vill se en
3045 lärarpeng för pedagogisk innovation och stärka mentorskapsprogram för att koppla samman
3046 generationer och kunskaper. Vi föreslår även ökad föräldrasamverkan genom föräldrakontrakt och
3047 föräldracirklar.

3048

3049 *) Förslag på lärarrotation bör utredas och utformas så att de inte motverkar kontinuitet,
3050 relationskapande och trygghet för elever eller personal. Detta eftersom lärarrotation då inte kan

3051 anses vara socialt hållbarhetsbefrämjande.
3052

3053 Att-satser

3054 [6.48.1](#) att utveckla nya former av föräldrasamverkan, exempelvis i samarbete med studieförbund
3055 som organiserar föräldracirklar, där föräldrar kan stärka varandra, dela erfarenheter samt få
3056 påfyllning med nya verktyg, metoder samt kunskap om var/hur man kan få hjälp.

3057 Distriktets yttrande

3058 Distriktsstyrelsens svar:

3059 Förskolan och skolan är noden i barnens liv, med genomgripande betydelse för att få en trygg,
3060 lärande och stimulerande start i livet. Centerpartiet i Stockholm har länge betonat vikten av en
3061 likvärdig skola där alla elever har möjlighet att lyckas, oavsett bakgrund eller var i landet de bor.
3062 Några viktiga punkter i Centerpartiets skolpolitik är likvärdighet, valfrihet, att stärka lärarna, att
3063 förebygga utanförskap samt att resurser till skolan fördelas rättvist och efter behov.
3064 Distriktsstyrelsen delar oron för att alla elever i vår kommun inte har samma möjlig-heter och ser
3065 stora behov av att minska kvalitetsklyftorna. Motionen innehåller en rad intressanta förslag.
3066 Gällande lärarrotationen behövs dock en analys av hur systemet ska fungera i praktiken, så att det
3067 verkligen gynnar eleverna och inte skapar otrygghet. Kan lärarrotation genomföras utan att påverka
3068 kontinuiteten i undervisningen? Stock-holms stad har redan infört skolsociala team i stadens
3069 stadsdelar: dessa kan själva beroende på kontext och behov skapa partnerskap med civilsamhälle
3070 lokalt, vilket görs idag. Lärarcheckan låter som ett lovligt förslag för nytänkande. Dock anser di-
3071 striktsstyrelsen att den här typen av kortsiktiga ekonomiska incitament inte ska infö-ras mer i dagens
3072 skola – fokus bör istället ligga på långsiktig integrerad kompetensut-veckling. Mentorprogrammen
3073 kan bli ett resurseffektivt sätt att kompetensutveckla. När det gäller föräldracirkarna måste
3074 säkerställas att de blir tillgängliga och relevanta för alla föräldrar, oavsett deras bakgrund eller
3075 engagemang – och i synnerhet att de inte överlappar med de utbildningar som redan erbjuds
3076 föräldrar till barn i förskola och grundskola. Detta kan också göras redan idag rektorer – och görs
3077 också – men vi kan i staden främja mer av best practise.

3078 **6.49 Motion om slopad 18 årsgräns på folkhögskola.**

3079 **Motionsskrivare:** Lars af Ekenstam

3080

3081 Titel

3082 Motion om slopad 18 årsgräns på folkhögskola.

3083 Gammalt motionsnummer

3084 Kalmar 10

3085 Medskrivare

3086

3087 Område

3088 Förskola och skola

3089 Brödtext

3090 Idag ser vi stora problem med elever som inte fullföljer sina gymnasiestudier. Det finns många
3091 orsake,r men många gånger är det pga att miljön och pedagogiken inte är tillräckligt individuellt

3092 anpassad. Folkhögskolan arbetar på ett annat sätt med en annan pedagogik. Folkhögskolans
3093 pedagogik skulle kunna passa flera av dessa elever bättre än den traditionella
3094 gymnasieundervisningen.
3095
3096 Idag är det inte möjligt att erbjuda olika lösningar där folkhögskolan tar ansvar för pedagogiken till
3097 dessa elever, då det krävs att man fyllt 18 för att gå på folkhögskola. Detta begränsar möjligheten till
3098 nya lösningar och samarbeten för dessa elever. Det är därför olyckligt med denna 18 årsgräns.
3099

3100 Att-satser

3101 [6.49.1](#) att Centerpartiet verka för att 18års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort.

3102 [6.49.2](#) att Centerpartiet alternativt verkar för att 18 årsgränsen ändras så individuella undantag blir
3103 möjliga.

3104 Distriktets yttrande

3105 Det vanliga är att du kan börja studera på folkhögskola tidigast året du fyller 18 år. Vissa
3106 folkhögskolor kan dock välja att göra undantag. De bestämmer själva om de vill ta in en deltagare
3107 under 18 år trots att de inte får statsbidrag för det. Detta begränsar möjligheten för nya lösningar.
3108 Precis som motionären skriver så ser vi idag stora problem med elever som inte fullföljer sina
3109 gymnasiestudier. Det finns många orsaker men många gånger är det pga att miljön och pedagogiken
3110 inte är tillräckligt individuellt anpassad. Folkhögskolan arbetar på ett annat sätt med en annan
3111 pedagogik. Folkhögskolans pedagogik skulle kunna passa flera av dessa elever bättre än den
3112 traditionella gymnasieundervisningen.
3113 Distriktsstyrelsen anser det viktigt att 18-års gränsen för studier på folkhögskolan tas bort,
3114 alternativt verkar för att 18-års gränsen ändras så individuella undantag blir möjliga och att
3115 statsbidrag även betalas ut för dessa elever.
3116 Med anledning av detta föreslå att motionen bifalla motionen

3117 **6.50 Reglera barngruppers storlek i förskola och skola**

3118 **Motionsskrivare:** Sara Göransson

3119

3120 Titel

3121 Reglera barngruppers storlek i förskola och skola

3122 Gammalt motionsnummer

3123 Skåne 13

3124 Medskrivare

3125 Anton Sauer

3126 Område

3127 Förskola och skola

3128 Brödtext

3129 Barn och elever som går i mindre grupper och klasser klarar sig bättre i utbildningssystemet, det
3130 visar både svenska och internationella studier. De lär sig mer, deras kognitiva förmågor utvecklas
3131 bättre och de utbildar sig längre än elever som gått i stora klasser. En kostnads- och intäktsanalys

3132 från Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, visar att elever som
3133 gått i mindre klasser under sin skoltid blir mer produktiva och får högre lön i vuxen ålder. Forskarna
3134 från IFAU menar att skillnaden mellan barn som gått i stora eller små klasser är så omfattande att
3135 satsningar på mindre klasser i skolan ger en samhällsekonomisk nettovinst.

3136

3137 I samband med att ansvaret för skolan flyttades till Sveriges kommuner avreglerades skolklassers
3138 storlek och skolans tillsynsmyndighet upphörde att samla in uppgifter om klassers storlek. Sedan
3139 dess har barngruppers storlek i både förskola och skola ökat, i vilken omfattning är svårt att
3140 överblicka.

3141

3142 Vi menar att barngruppers storlek i förskola och skola bör regleras i skollagen och att Skolverket bör
3143 ges i uppdrag att löpande föra statistik över barngruppers storlek och vilken påverkan barngruppers
3144 storlek har på elevers skolresultat och utveckling, på både kort och lång sikt.

3145

3146 Att-satser

3147 [6.50.1](#) att Centerpartiet verkar för att barngruppers storlek i förskola och skola regleras i skollagen.

3148 [6.50.2](#) att Centerpartiet verkar för att Skolverket får i uppdrag att löpande föra statistik över
3149 barngruppers storlek i förskola och skola, och vilken påverkan barngruppers storlek har på
3150 elevers skolresultat.

3151 Distriktets yttrande

3152 Vi tackar motionären för att ha väckt en viktig fråga om barngruppers storlek och dess påverkan på
3153 elevers skolresultat och utveckling. Motionen tar upp ett ämne som är centralt för kvaliteten i
3154 utbildningssystemet och för barnens långsiktiga utveckling, och vi håller med om att det är viktigt att
3155 ha goda förutsättningar för lärande och utveckling redan från tidig ålder.

3156 Flera svenska och internationella studier visar att mindre klasser och barngrupper kan ha positiva
3157 effekter på elevers kognitiva utveckling och deras långsiktiga prestationer, både när det gäller
3158 utbildning och arbetsliv. Vi är därför överens om att det är viktigt att noggrant överväga
3159 barngruppers storlek och dess påverkan på lärandemiljön.

3160 Det är också tydligt att minskad klassstorlek, i rätt kontext, kan bidra till en bättre inläring där varje
3161 elev får mer individuell uppmärksamhet och stöd. Detta är en viktig del i att skapa en jämlik
3162 utbildning för alla barn, oavsett bakgrund eller förutsättningar.

3163 Motionen föreslår att Skolverket får i uppdrag att löpande samla in och analysera statistik om
3164 barngruppers storlek och dess påverkan på elevers skolresultat och utveckling. Detta ser vi som en
3165 konstruktiv och positiv åtgärd. Det skulle ge oss en bättre förståelse för effekterna av barngruppers
3166 storlek och hjälpa oss att fatta mer välgrundade beslut när det gäller utbildningens organisering.

3167 Vi ser ett stort värde i att ha en mer detaljerad bild av hur barngruppers storlek påverkar olika
3168 områden i skolans verksamhet, från elevers skolprestationer till deras sociala och emotionella
3169 utveckling. En sådan statistik skulle också kunna vara ett verktyg för att identifiera eventuella
3170 skillnader mellan olika skolor och kommuner, och skapa bättre möjligheter att implementera
3171 förändringar där det behövs som mest.

3172 Att reglera barngruppers storlek i skollagen är ett mer komplext förslag. Det finns många faktorer
3173 som påverkar skolan och förskolans organisation, och en generell reglering kan riskera att inte ta
3174 hänsyn till de lokala förutsättningarna i olika kommuner. Vi anser att det är viktigt att skolor har viss
3175 flexibilitet för att kunna anpassa sig till de specifika behov som finns i deras verksamhet. Däremot är
3176 vi öppna för att diskutera hur vi kan skapa riktlinjer eller rekommendationer för lämpliga
3177 barngruppers storlek, utan att detta leder till en alltför stelbent reglering.

3178 Bakgrund till förslag till beslut:
3179 Sammanfattningsvis anser vi att motionens förslag är viktiga och att de tar upp ett ämne som är
3180 relevant för framtidens utbildning. Vi ser positivt på förslagen om att låta Skolverket samla in och
3181 analysera statistik om barngruppernas storlek och dess påverkan på elevers resultat, samt att arbeta
3182 för att ta fram riktlinjer som kan vägleda skolans organisation.
3183 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
3184 att: bifalla motionen i sin helhet

3185 **6.51 Motion om sammanhållen skoldag för inläring, psykisk**
3186 **och fysisk hälsa.**

3187 **Motionsskrivare:** Lars Gelander

3188

3189 Titel

3190 Motion om sammanhållen skoldag för inläring, psykisk och fysisk hälsa.

3191 Gammalt motionsnummer

3192 Göteborg 10

3193 Medskrivare

3194 Ajsela Bruncevic, Maria Nilsson

3195 Område

3196 Förskola och skola

3197 Brödtext

3198 Bakgrund

3199 Evidensbaserad forskning visar att hög fysisk aktivitet i skolan minskar barns BMI. Evidens
3200 stödjer också att fysisk träning har stor betydelse för att förbättra ångest och depression, aggressiva
3201 beteenden, tanke- och sociala problem bland barn som lider av ADHD (Attention deficit hyperactivity
3202 disorder). Konklusionen är att fysisk träning bör införlivas i det dagliga livet för barn med ADHD men
3203 alla barn har nytta av tillgång till fysisk aktivitet systematiskt. Effekten visades bland annat i
3204 Bunkefloprojektet, där skoldagen förlängdes med fysisk aktivitet. Man såg förstås att barnen hade
3205 lägre BMI och bättre kondition men också förbättrade skolresultat, långsiktigt hållfastare skelett och
3206 man identifierade också här behovet för barn med ADHD som fick möjlighet till förbättrad motorik.
3207 Forskning visar också att nutidens intensiva föräldraskap riskerar att påverka föräldrarnas hälsa
3208 negativt. En förlängd skoldag skulle minska behovet av att föräldrar tvingas avsätta kvällar och
3209 helger för att ta barnen till idrottsaktiviteter och dessutom minska risken att barn blir sittande
3210 hemma stirrande på en skärm fram till föräldrar kommer hem efter arbetet.

3211 Problemet

3212 Barnens möjlighet att delta i idrott har minskat och blivit alltmer beroende av föräldrars ekonomi. En
3213 SVT-kartläggning visar att 39,6 procent av alla ungdomar är aktiva i en idrottsförening, 42,4 procent
3214 av pojkar och 36,7 procent av flickorna. Samtidigt tillbringar allt färre unga sin fritid i
3215 idrottsföreningar.

3216 Studier visar att barn till föräldrar med låga inkomster har lägre tillgång till och sämre möjligheter att
3217 idrotta jämfört med barn till föräldrar med högre inkomster. Unga i marginaliserade
3218 bostadsområden
3219 har ännu lägre tillgång till organiserade idrottsaktiviteter än de i privilegierade områden.

3220 Förslag
3221 Föreslår att Centern driver frågan nationellt om att skapa förutsättningar till sammanhållen skoldag
3222 med tillgång till idrott och kultur. Delvis kan detta ske genom förändrade föreningsbidrag som
3223 stärker aktiviteter i anslutning till skoldagen.

3224 Att-satser

3225 [6.51.1](#) att skapa sammanhållen skoldag med idrott och kultur.

3226 [6.51.2](#) att driva utveckling av föreningsbidrag så att möjlighet att verka i anslutning till skoldagen
3227 ökar.

3228 Distriktets yttrande

3229 Motionären lyfter en önskan om att nationellt driva frågan om en sammanhållen skoldag
3230 med idrott och kultur vilket kan skapa bättre förutsättningar för såväl inläring som psykisk
3231 och fysisk hälsa, samt att föreningsbidragen bör reformeras för att i högre grad möjliggöra
3232 detta.

3233 Liknande idéer har testats, bland annat i Göteborgs "Skola som arena". Konceptet innebär
3234 att Göteborgs stad arbetar tillsammans med andra aktörer för att hjälpa barn att få en aktiv
3235 fritid. Skolans lokaler öppnas upp till en mötesplats och alla som bor eller verkar i området
3236 kan komma och delta i eller leda olika kostnadsfria aktiviteter utanför skoltid.

3237 Distriktsstyrelsen instämmer i att "skola som arena", eller sammanhållen skola med fördel
3238 kan implementeras på fler platser. Dock är det viktigt att detta sker utifrån varje skolas unika
3239 förutsättningar, och att det ytterst bör vara varje rektor som fattar beslutet.

3240 När det gäller föreningsbidragen anser styrelsen att detta är en komplex fråga. Detta då
3241 föreningsbidrag riktad mot dagtidsverksamhet riskerar att missgynna de föreningar som
3242 främst baserar sin verksamhet på ideella krafter, då denna ofta sker på kvällar och helger. En
3243 reformering av föreningsbidragen måste, om den ska ske, göras på sådant sätt att ideella
3244 föreningar inte missgynnas.

3245 **6.52 Motion angående sanitärsskåp**

3246 **Motionsskrivare:** Sofia Ringkvist

3247

3248 Titel

3249 Motion angående sanitärsskåp

3250 Gammalt motionsnummer

3251 Stockholms län 44

3252 Medskrivare

3253 Anita Engdahl

3254 Område

3255 Förskola och skola

3256 Brödtext

3257 Menstruation är något som de flesta kvinnor upplever under många år i sitt liv. När den kommer, hur
3258 länge den varar och hur mycket den påverkar, varierar från person till person.

3259

3260 Ämnet kan ofta vara skam- och/eller tabubelagt och kan vara jobbigt för många att prata om. Alla
 3261 har inte råd med mensskydd, den kan komma när man minst anar det, alla har inte det stöd de
 3262 behöver gällande inköp av skydd hemifrån och kan påverka på flera plan; fysiskt, psykiskt,
 3263 emotionellt, professionellt bland annat.
 3264
 3265 Cirka hälften av landets invånare påverkas i en stor utsträckning av detta under en stor del av sin
 3266 livstid, trots detta ligger det på varje enskild individ att hantera det. Speciellt för flickor/unga kvinnor
 3267 på högstadiet och gymnasiet som kan behöva extra stöd gällande detta, då alla inte har råd med
 3268 mensskydd.
 3269
 3270 Dessutom har inte alla skolor en skolsköterska på plats varje dag och mensskydd finns inte
 3271 tillgängliga på skolan.
 3272 Har man glömt att ta med, inte råd att köpa, har en kultur hemma där man inte pratar om sådant på
 3273 grund av att det är tabubelagt, samt många fler anledningar till att inte ha skydd just när mens
 3274 kommer. Finns det risk att man inte går till skolan när man har mens och missar därmed
 3275 undervisning som både är plikt och viktig.
 3276
 3277 Red locker är ett exempel på ett märke på sanitärsskåp som redan används på över 4000 ställen i
 3278 Europa, med stor framgång. Bland annat på grund av att de är ytterst kostnadseffektiva, lätta att
 3279 använda, tar upp liten plats och är diskreta.
 3280 Vi har skåp med plåster i, det är inte svårare eller dyrare att ha ett skåp med mensskydd.
 3281
 3282 Norrtäljekretsen har ställt sig bakom motionen.
 3283
 3284 **Att-satser**
 3285 [6.52.1](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på skolor runtom i landet. Både på högstadier
 3286 samt gymnasium. För att underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja en
 3287 mer hälsosam miljö gällande ämnet menstruation från tidig ålder. Samt för de som inte
 3288 själva har råd att införskaffa detta.
 3289 [6.52.2](#) att Centerpartiet verkar för att ha sanitärsskåp på allmänna toaletter runtom i landet. För att
 3290 underlätta tillgängligheten av menstruationsskydd samt främja delaktigheten, gemenskapen
 3291 och förståelsen gällande ämnet menstruation. Samt att skapa lika förutsättningar för alla
 3292 gällande menstruation, oavsett ekonomisk situation.
 3293 **Distriktets yttrande**
 3294 Motionärerna lyfter frågan om hur man kan minska den börda som
 3295 menstruationen innebär för kvinnor på många olika sätt. Ett naturligt och
 3296 på många sätt rimligt sätt att göra detta på är att öka tillgängligheten på
 3297 menstruationsskydd. En ökad tillgänglighet på menstruationsskydd, inte
 3298 10
 3299 minst i offentliga miljöer och skolor, gör det lättare för kvinnor att få
 3300 vardagen att gå ihop och kan samtidigt verka normaliserande.
 3301 Samtidigt tror vi i Centerpartiet på att hålla nere regelbördan och
 3302 detaljreglerandet, och decentraliseringsprincipen är viktig. Det är positivt
 3303 att många skolor, gymnasier och offentliga lokaler redan idag har
 3304 sanitärskåp eller liknande lösningar, och det vore positivt om fler fanns.

3305 Detta är även något som vi kan anta att många centerpartister jobbar för i
3306 kommuner och andra församlingar.

3307 **6.53 Nationell satsning på AI i skolan**

3308 **Motionsskrivare:** Olof Lindqvist

3309

3310 Titel

3311 Nationell satsning på AI i skolan

3312 Gammalt motionsnummer

3313 Skåne 14

3314 Medskrivare

3315

3316 Område

3317 Förskola och skola

3318 Brödtext

3319 Ett av skolans uppdrag är att utjämna klyftor i samhället och ge alla barn likvärdiga chanser i livet.

3320 Det som vi kallar för det kompensatoriska uppdraget. Som liberal och lärare ser jag detta som ett av
3321 samhällets viktigaste uppdrag.

3322

3323 De senare åren har AI smugit sig in som en del av skolvardagen för många elever och lärare. Ofta
3324 utan egentlig kontroll eller riktig plan från skolan eller samhället. AI, rätt använt, är ett bra verktyg
3325 för att öka elevers inläring. Det kan minska lärarens tid för varje enskild elev och eleven själv kan
3326 styra sitt lärande genom att ställa rätt frågor eller använda AI som extralärare eller "studybuddy".
3327 Det finns också många fler användningsområde.

3328

3329 Eftersom det inte finns några bra riktlinjer eller AI-tjänster på de enskilda skolorna så lämnas det
3330 ofta till eleverna själva att utforska detta. När AI skulle kunna användas till att öka de svagare
3331 elevernas inläring blir det istället så att de redan duktiga eleverna är de som utnyttjar detta verktyg
3332 och äger sitt egna lärande ännu mer. De som inte kan verktyget använder det istället för att göra
3333 uppgifter åt sig, vilket istället gör att deras inläring blir svagare.

3334

3335 Jag yrkar därför på att Centerpartiet ska driva på för att det ska läggas statliga pengar på utbildning
3336 av elever och lärare samt och framtagandet av en AI-tjänst i hög kvalité som kan användas av alla
3337 elever i alla skolformer. Då kommer vi också ett steg närmare att utnämna kunskapsklyftorna i
3338 landet.

3339 Att-satser

3340 [6.53.1](#) att Centerpartiet arbetar för att det ska tas fram en nationell utbildningsplan inom AI för
3341 lärare och elever.

3342 [6.53.2](#) att Centerpartiet verkar för att det nationellt tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för Sveriges
3343 skolor att använda.

3344 Distriktets yttrande

3345 Som motionären skriver saknas det idag ordentliga riktlinjer eller AI-tjänster på de flesta skolor i
3346 Sverige. Därför lämnas det ofta till eleverna själva att utforska AI-tjänster. Det är i sig positivt att
3347 eleverna utforskar AI på egen hand, men eftersom det även används som verktyg i skolarbetet
3348 skapar dagens situation en stor ojämlikhet. Tjänsterna kan också användas till att fuska och låta hela
3349 uppgifter utföras av AI. Det är så klart inte heller acceptabelt.

3350 Centerpartiet anser att det är viktigt att Sverige återtar tätt positionen inom AI och digitalisering, och
3351 att skolan har en viktig roll i detta. AI-kommissionen hindrades av regeringen från att komma med
3352 förslag relaterat till skolan. Det var ett misstag. Skolan är oerhört viktig för att stärka svenskarnas
3353 förmågor inom AI.

3354 Skånedistriktet delar motionärens uppfattning att riktlinjer för AI-användning bör etableras och att
3355 det bör finnas AI-tjänster tillgängliga i skolans värld. Centerpartiet anser redan att lärare och
3356 skolledare bör få återkommande kompetensutveckling i digitalt lärande samt att skolan på alla
3357 nivåer bör anpassa sig efter verkligheten så att eleverna får förståelse för hur AI kan användas samt
3358 påverka deras skolgång och senare i livet. Det behövs även granskning, rådgivning och stöd för
3359 användning av AI-understödda läromedel och individualiserade digitala läromedel. Detta är
3360 existerande politik från denna mandatperiod. En utbildningsplan för AI är en naturlig del av detta.
3361 Att staten ska ta fram en egen tjänst är en komplicerad fråga. Staten och det offentliga är inte alltid
3362 de bästa på att skapa digitala verktyg och generellt är inte läromedel etc. statliga i dagens skola. Att
3363 det tas fram modeller anpassat för svensk skola är däremot en mycket bra idé och Centerpartiet bör
3364 uppmana till att så sker på den privata marknaden. Sådana tjänster kan till exempel bygga på en av
3365 de etablerade LLM:er men inte ha tillgång till all information i världen. Istället kan läroböcker,
3366 Kungliga Bibliotekets samlingar, riksdagens öppna data och mycket mer ligga som grund. Metoderna
3367 för prompting etc är ändå lika och ger förutsättningar för eleverna att lära sig att hantera AI i en
3368 miljö mer anpassat för deras skolarbete. Skolverket kan också gärna rekommendera passande
3369 modeller.

3370 Då motionen specifikt förordar att det nationellt tas fram en högkvalitativ AI-tjänst för Sveriges
3371 skolor att använda ser vi att att-satsen bör avslås, men att den på stämman kan korrigeras till mer
3372 lämplig formulering.

3373 Centerpartiet i Skånes distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman
3374 att: bifalla att-sats 1 och avslå att-sats 2

3375 **6.54 Fritidshemmets kompensatoriska uppdrag ska lyftas**
3376 **fram i läroplanen för att bidra till elevernas måluppfyllelse**
3377 **samt verka för att främja trygghet och motverka utanförskap**

3378 **Motionsskrivare:** Stina Angré

3379

3380 Titel

3381 Fritidshemmets kompensatoriska uppdrag ska lyftas fram i läroplanen för att bidra till elevernas
3382 måluppfyllelse samt verka för att främja trygghet och motverka utanförskap

3383 Gammalt motionsnummer

3384 Stockholms län 26

3385 Medskrivare

3386

3387 Område

3388 Förskola och skola

3389 Brödtext

3390 Lärare i fritidshemmet spelar en avgörande roll i att skapa en helhetlig lärandemiljö för eleverna
3391 genom att planera undervisning som bygger på den så kallade laterala kvaliteten. Enligt IFOUS FriBi
3392 2025 handlar detta om att integrera aspekter av undervisningen som kommer in från sidan och på så
3393 sätt kompletterar den teoretiska undervisningen. Den laterala kvaliteten fungerar som ett viktigt
3394 komplement och berikar lärandets helhetsupplevelse, särskilt när det gäller det kompensatoriska
3395 uppdraget. Detta uppdrag innebär att fritidshemmet måste ta hänsyn till varje elevs individuella
3396 uppväxtmiljö och levnadsvillkor, vilket är en förutsättning för att ge alla elever lika möjligheter att
3397 lyckas (SOU, 2022:61).

3398 För att detta ska vara effektivt krävs att varje skola gör en grundlig analys av sin specifika elevgrupp
3399 och utifrån detta identifierar vilken typ av undervisning som bäst kompletterar elevernas
3400 hemförhållanden och fritid. Eftersom varje elev har olika förutsättningar och bakgrunder, behöver
3401 fritidshemmets undervisning vara flexibel och anpassad för att möta dessa unika behov. Det handlar
3402 inte bara om att stödja eleverna i deras akademiska utveckling utan även att arbeta med de mjuka
3403 värdena, som är centrala för en långsiktig utveckling.

3404 Undervisningen ska bland annat fokusera på att stärka elevernas självkänsla och förmåga till
3405 självreglering, särskilt för de elever som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). För
3406 elever med NPF kan detta vara en särskilt viktig aspekt, eftersom det kan bidra till bättre hantering
3407 av känslomässiga och sociala utmaningar i vardagen. Genom att arbeta med ökad trygghet och
3408 måluppfyllelse kan undervisningen också bidra till att fler elever når de betyg som krävs för att
3409 fortsätta sina studier på gymnasienivå och vidare i livet. Denna positiva utveckling minskar i sin tur
3410 risken för att ungdomar hamnar i destruktiva miljöer, som gängkriminalitet, och kan bryta den
3411 negativa spiralen av utanförskap och brottslighet.

3412 Det är en central del av skolans arbete att fritidshemmet inte bara ska vara en plats för avkoppling
3413 och fritid, utan också ett komplement till den ordinarie undervisningen. Genom att beakta elevernas
3414 olika bakgrunder och livsvillkor kan fritidshemmet bli en plats för lärande som stärker elevernas
3415 sociala och emotionella kompetenser och förbereder dem för en framtid där de har möjlighet att
3416 bidra positivt till samhället.

3417

3418 Att-satser

3419 [6.54.1](#) att Centerpartiet verkar för att förtydliga det kompensatoriska uppdraget för Fritidshemmet
3420 i läroplanen för grundskolan.

3421 [6.54.2](#) att Centerpartiet verkar för att ge Skolverket i uppdrag att utreda frågan.

3422 Distriktets yttrande

3423 Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionärens förslag och tackar för bra motion. Fritidshem är en
3424 del av utbildningssystemet som ofta glöms bort eller prioriteras ned. Detta trots att vi vet att just
3425 fritidshemmet ofta är avgörande såväl för lärandet av ämnen som det sociala lärandet för barn och
3426 ungdomar. När det gäller den tredje att-satsen konstaterar vi att det redan är en del av den politik
3427 som partiet driver och föreslår därför att att-satsen besvaras och inte vidaresänds till partistämman.

3428 [6.55 Avskaffa de statliga läroplanerna](#)

3429 **Motionsskrivare:** Ida Wallinder

3430

3431 Titel

3432 Avskaffa de statliga läroplanerna

3433 Gammalt motionsnummer

3434 Centerstudenter 10

3435 Medskrivare

3436 Centerstudenters förbundsstyrelse

3437 Område

3438 Förskola och skola

3439 Brödtext

3440 De statliga läroplanerna har länge fungerat som en grund för likvärdig utbildning i Sverige,
3441 men idag utgör de ett hinder för skolors och lärares möjligheter att anpassa undervisningen
3442 utefter elevernas behov och förutsättningar. Standardiseringen av vad som ska läras, när
3443 och hur begränsar både kreativitet och möjligheterna att möta elevers olika behov.

3444

3445 Genom att avskaffa de centrala läroplanerna och istället låta skolor och lärare själva utforma
3446 sina läroplaner och mål för olika kurser och program kan vi skapa ett mer flexibelt och
3447 dynamiskt utbildningssystem. Detta skulle kunna möjliggöras genom att kunskapsmål
3448 bestäms för grundskolan på nationell nivå. Dessa mål ska motsvara kraven för examen för
3449 en enskild elev. Målen för enskilda ämnen och program överläts i sin tur till skolan och
3450 läraren att utforma. Det innebär att staten reglerar slutmålen, men ej enskilda program,
3451 kurser och ämnen. Decentraliseringen skulle dessutom minska den administrativa bördan på
3452 lärare, som i dag ofta tvingas lägga oproportionerligt mycket tid på att uppfylla centrala krav.
3453 Istället kan deras energi riktas mot att utveckla undervisningen och stärka relationen till
3454 eleverna. Med ökat handlingsutrymme skulle lärarna också få större möjlighet att pröva nya
3455 pedagogiska metoder och verktyg, vilket kan leda till innovation och förbättrade skolresultat.

3456 Att-satser

3457 [6.55.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa de statliga läroplanerna och ge skolor och lärare
3458 möjlighet att själva utforma läroplanen och enskilda program, kurser och ämnen utifrån
3459 statligt reglerade slutmål.

3460 Distriktets yttrande

3461 Bifall i sin helhet

3462 **6.56 Motion mer bildning i skolan**

3463 **Motionsskrivare:** Martin Joelsson

3464

3465 Titel

3466 Motion mer bildning i skolan

3467 Gammalt motionsnummer

3468 Kalmar 9

3469 Medskrivare

3470

3471 Område

3472 Förskola och skola

3473 Brödtext

3474 Vi lever i ett samhälle som länge präglats av att mörka skuggor drar över världen samtidigt som
3475 sanningar privatiserats och där fler stängs inne i sina åsiktsburar. Detta har lett till ett mycket
3476 polariserat samhälle där farliga personer når viktiga positioner pga ren faktaresistens. Det är en
3477 dyster utveckling som vi ser både internationellt som i Sverige. Centerpartiet har länge varit med och
3478 arbetat för att vi ska lära oss tillsammans. Detta syns inte minst via våra folkrörelserötter och med
3479 folkbildningen som ett internationellt avtryck till idéforskningen. Vi har förstått att fakta och
3480 utbildning inte alltid är samma sak som just bildning. Bildning kan istället definieras som b.la.
3481 "kunskap plus omdöme" (Sörlin, 2021) och innebär helt enkelt att vi lär oss att förstå de djupare
3482 sammanhangen och hur olika fenomen samverkar. Bildning innebär också att vi lär oss och förstår
3483 fenomen gemensamt och på så sätt också förstå grundläggande världen och vad som förenar oss
3484 människor. I dagens läroplaner förekommer i stor utsträckning begreppet utbildning men tyvärr
3485 alldeles för sällan begreppet bildning. Skolan ska inte bara handla om att lära, lära ut, utan att lära
3486 för livet. För att motverka den faktaresistens som vi ser breder ut sig samt att vi arbetar för en
3487 fördjupad och gemensam samverkan och förståelse i samhället yrkar jag därför på:

3488

3489 Att-satser

3490 [6.56.1](#) att begreppet bildning får ett större utrymme i framtida läroplaner.

3491 Distriktets yttrande

3492 Motionären lyfter i sin motion vikten av att skolan utvecklas och att begreppet bildning får ett större
3493 utrymme. Distriktsstyrelsen delar motionärens inställning att bildning och "lära för livet" är viktiga
3494 delar i våra barn och ungas utveckling. Centerpartiet driver sedan en tid vikten av att varje barn ska
3495 kunna göra sin livsresa, att skolan ska vara en plats för livsresor. Vidare så har Centerpartiet under
3496 lång tid hävdad bildningens betydelse för samhällsutvecklingen. Distriktsstyrelsen anser att de
3497 argument som motionären framför är tydliga och väl avvägda.
3498 Med anledning av detta föreslå att motionen bifalla motionen